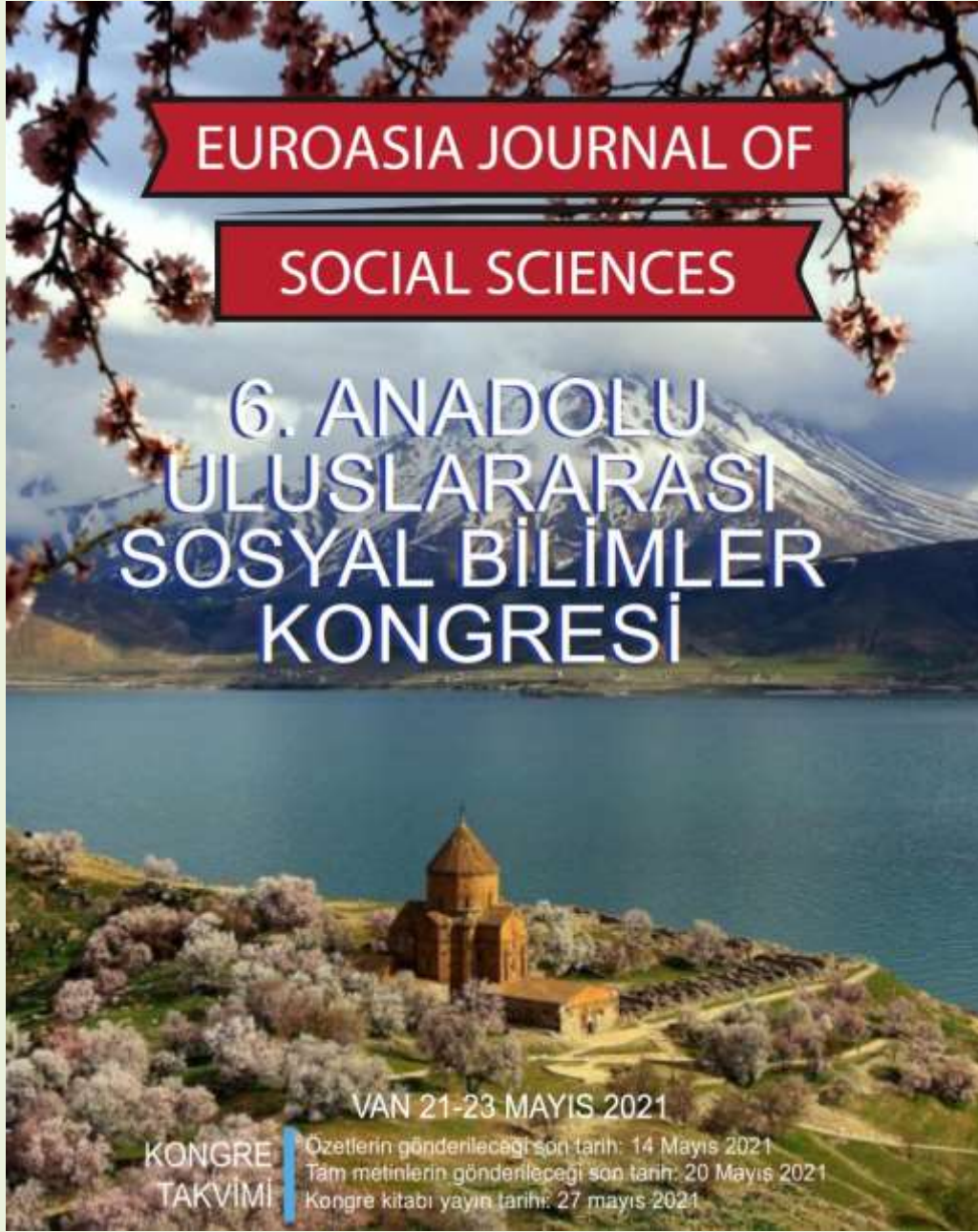

ABSTRACT BOOK

ANATOLIAN CONGRESSES

6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS

Issued: 27. 05. 2021

ISBN : 978-625-7341-30-1

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
MAY 21-23 , 2021
VAN

Edited By

DR. GÜLTEKİN GÜRÇAY

AMANEH MANAFIDIZAJI

All rights of this book belong to UBAK Publishing house.

Without permission can't be duplicate or copied.

Authors of chapters are responsible both ethically and juridically.

UBAK Publications – 2021 ©

Issued: 27.05.2021

ISBN: 978-625-7341-30-1

CONGRESS ID

ANATOLIAN CONGRESSES 6TH INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS

DATE – PLACE

MAY 21-23, 2021
VAN - TURKEY

ORGANIZATION

UBAK International Sciences Academy

CONGRESS ORGANIZING BOARD

Head of Congress: Dr. Ziyafat Huseynova
Head of Organizing Board: Dr Gültekin Gürçay
Organizing Committee Member: Dr. Nadire Kantarcıoğlu
Organizing Committee Member: Aynurə Əliyeva
Organizing Committee Member: Dr. Leman Kuzu
Organizing Committee Member: Dr. Zehra Fırat
Organizing Committee Member: Dr. Öğr. Üyesi Özcan Ekici
Organizing Committee Member: Editor of the EuroAsia Journal
Organizing Committee Member: Editor of UBAK Publishing house.
General Coordinator: Amaneh Manafidizaji

EVALUATION PROCESS

All applications have undergone a double-blind peer review process.

PARTICIPATING COUNTRIES

Turkey –India- Nigeria – Azerbaijan- Iran. Iraq

PRESENTATION

Oral presentation

LANGUAGES

Turkish, English, Russian, Persian, Arabic

Scientific & Review Committee

Dr. Gulmira ABDİRASULOVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Prof. Dr. Yunir ABDRAHIMOV
Ufa State Petroleum Technological University

Dr. Maha Hamdan ALANAZİ
Riyad Kral Abdülaziz Teknoloji Enstitüsü

Dr. Dzhakipbek Altaevich ALTAYEV
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Doç. Dr. Hülya BALKAYA
Atatürk Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Fırat BARAN
Mardin Artuklu Üniversitesi

Dr. Amina Salihi BAYERO
Yusuf Maitama Sule Üniversitesi

Dr. Karligash BAYTANASOVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Baurcan BOTAKARAEV
Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi

Dr. Ahmad Sharif FAKHEER
Ürdün Devlet Üniversitesi

Dr. Zehra FIRAT

Doç. Dr. Abbas GHAFARI
Tebriz Üniversitesi

Prof.Dr. Ariz Avaz GOZALOV
Moskova Devlet Üniversitesi

Prof. Dr. Gulzar İBRAGİMOVA
Bakü Avrasya Üniversitesi

Dr. Gültekin GÜRÇAY

Doç. Dr. Dilorom HAMROEVA
Özbekistan Bilimler Akademisi

Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA
K.Zhubanov Aktobe Devlet Bölge Üniversitesi

Dr. Keles Nurmaşulı JAYLIBAY
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Mamatkuli Jurayev
Özbekistan Bilim Akademisi

Dr. Kalemkas KALIBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Bouaraour Kamel
Ghardaia Üniversitesi

Dr. Nadire KANTARCIOĞLU

Prof. Dr. Ergün KOCA
Girne Amerikan Üniversitesi

Prof Dr. Bülent KURTIŞOĞLU
Ardahan Üniversitesi

Dr. Leman KUZU
İstanbul Kültür Üniversitesi

Sonali MALHOTRA
Delhi Balbahtri Academy

Dr. Alia R. MASALİMOVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Prof. Muntazir MEHDI
Pakistan Language Academy

Dr. Amanbay MOLDİBAEV
Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Doç. Dr. Yeliz ÇAKIR SAHİLLİ
Munzur Üniversitesi

Dr. Aysulu B. SARSEKENOVA
Orleu Milli Kalkınma Enstitüsü

Dr. Gulşat ŞUGAYEVA
Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi

Doç. Dr. Yeliz KINDAP TEPE
Cumhuriyet Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Özkan TİMURKAN
Atatürk Üniversitesi

Dr. K.A. TLEUBERGENOVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA
Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Doç. Dr. Yıldırım İsmail TOSUN
Şırnak Üniversitesi

Dr. Botagul TURGUNBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

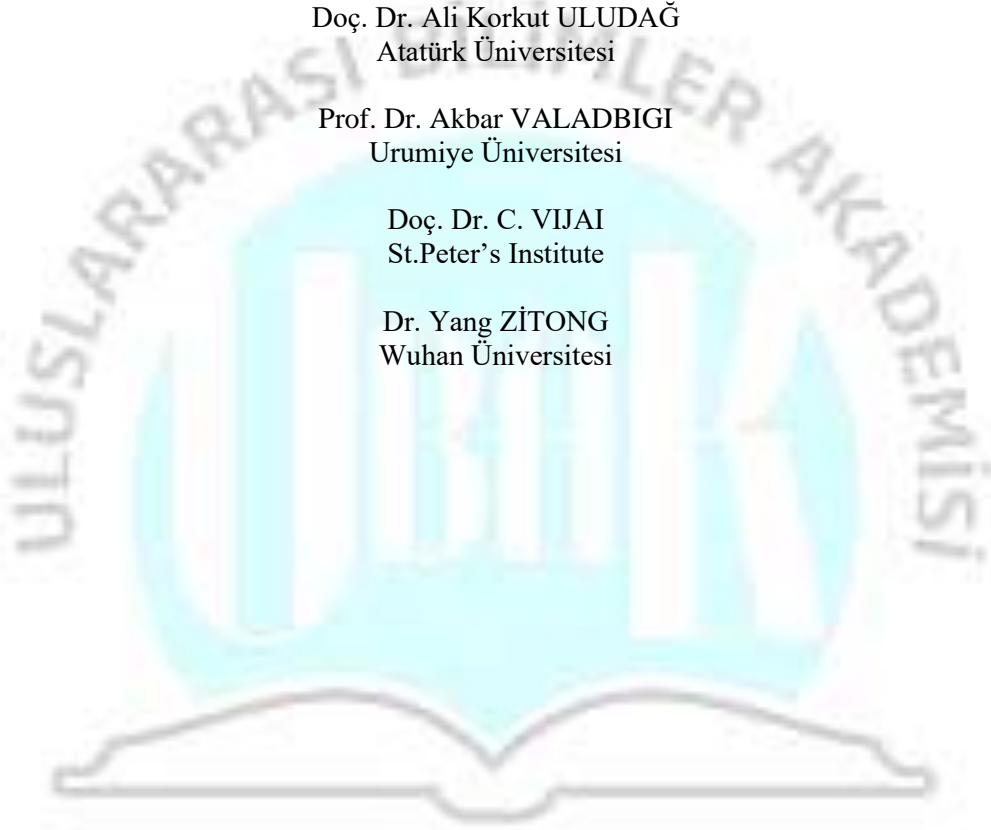
Dr. Dinarakhan TURSUNALIEVA
Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ
Atatürk Üniversitesi

Prof. Dr. Akbar VALADBİGİ
Urumiye Üniversitesi

Doç. Dr. C. VIJAI
St.Peter's Institute

Dr. Yang ZİTONG
Wuhan Üniversitesi

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
6th INTERNATIONAL APPLIED SCIENCES CONGRESS
MAY 21- 23, 2021
VAN – TURKEY

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
6th INTERNATIONAL APPLIED SCIENCES CONGRESS
MAY 21- 23, 2021
VAN - TURKEY

CONGRESS PROGRAM
Online (with Video Conference) Presentation

Meeting ID: 820 2896 0677
Passcode: 212223

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
6th INTERNATIONAL APPLIED SCIENCES CONGRESS
MAY 21- 23, 2021
VAN – TURKEY

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to make a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID instead of “Meeting ID or Personal Link Name” and solidify the session.
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- Speakers must be connected to the session **10 minutes before** the presentation time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- During the session, your camera should be turned on **at least %70** of session period
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.
- Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,

exp. H-2, S- 1 NAME SURNAME

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
6th INTERNATIONAL APPLIED SCIENCES CONGRESS
MAY 21- 23, 2021
VAN – TURKEY

22. 05. 2021

10: 00 – 12:00

Meeting ID: 820 2896 0677

Passcode: 212223

HALL: 1

SESSION : 1

MODERATOR:

DR. HÜLYA YILMAZ

MEHMET ALİ AYÇİLEK
PROF. DR. YÜCEL AYRIÇAY
NUR ESRA BEKEREÇİ

İslami Finansa Diyanet Personelinin Bakış Açısı Üzerine Bir Araştırma

DR. ULVİ SANDALCI

Endüstri 4.0 Nin Getirdiği Yeni Bir Vergileme: Robot Vergisi

DR. ULVİ SANDALCI

Vergi Takozu, Doğrudan Yabancı Yatırımlar Ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Oecd Ülkeleri Örneği

KÜBRA ÇİFTÇİ

İdari Uyuşmazlıklarda Alternatif Çözüm Yolu Olarak Ombudsmanlık Kurumu Ve Sağlık
Ombudsmanlığı Uygulamaları

DR. HÜLYA YILMAZ

Covid-19 Sürecinde Sürdürülebilir Finansman Araçlarının Ülke Ve Şirketler Açısından Önemi

İNCI SANDALCI

Ekonomik Gelişmişlik Ve Kamu Etkinlik Düzeyi İlişkisi

ULVI SANDALCI

İNCI SANDALCI

Vergi Uyumunun Bir Bileşeni Olarak Vergi Okuryazarlığı

ULVI SANDALCI

SERKAN ARAS

A Novel Meta-Learning Method For Forecasting Bitcoin Volatility

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
6th INTERNATIONAL APPLIED SCIENCES CONGRESS
MAY 21- 23, 2021
VAN – TURKEY

22. 05. 2021		10: 00 – 12:00
Meeting ID: 820 2896 0677		Passcode: 212223
HALL: 2		SESSION: 1
	10:15 – 12:00 (Turkey Time) 8:15 -10:00 (Nigeria Time)	MODERATOR: DOÇ. DR. MUSTAFA KAYA
ARŞ. GÖR. DR. MUHAMMED TUNAGÜR ÖĞRETMEN ALİ ASLANTÜRK	8. Sınıf Ders Kitaplarında Yer Alan Metinlerin 2019 Türkçe Öğretim Programındaki Metinlerde Bulunması Gereken Nitelikler Bakımından İncelenmesi	
DOÇ. DR. MUSTAFA KAYA ÖĞRETMEN MERVE TAŞ TETİK	Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğrenci Ödevleri Hakkında Veli Görüşlerinin İncelenmesi	
DOÇ. DR. MUSTAFA KAYA ÖĞRETMEN ÖMER KOÇ	6. Sınıf Ders Kitaplarında Yer Alan Metinlerin 2019 Türkçe Öğretim Programındaki Metinlerde Bulunması Gereken Nitelikler Bakımından İncelenmesi	
DR. HASAN BOZKAYA	Suriye'den Türkiye'ye Yönelen Göçün Eğitim Üzerindeki Etkisine Dair Yönetici Ve Öğretmen Görüşleri	
ABDULGAFFAR MUHAMMAD, BUSHRA IBRAHİM MARYAM ABDULMALİK MUHAMMAD UMAR HAMISU	Administrators Supervisory Skills and Teachers Job Performance in Secondary Schools in Kaduna North Local Government Area, Kaduna State	
EMİNE ESRA KAZANCI	Ekoloji Dedektifleri İş Başında	

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
6th INTERNATIONAL APPLIED SCIENCES CONGRESS
MAY 21- 23, 2021
VAN – TURKEY

22. 05. 2021		10: 00 – 12:00	
Meeting ID: 820 2896 0677		Passcode: 212223	
HALL: 3		SESSION: 1	
MODERATOR:		PROF. DR. SACIDE PEHLIVAN	
DR. ÖĞR. ÜYESİ ENVER YÜKSEL	Böbrek Nakli Yapılan Hepatit B Hastalarında Klinik Seyir Ve Hepatit Göstergeleri		
DR.ÖĞR.ÜYESİ, DENİZ GENÇ YL. ÖĞRENCİSİ BURCU GÜNAYDIN PROF.DR., AKIN ALADAĞ PROF.DR.,EMİNE FİGEN TARHAN	Alerjik Astımın Eşlik Ettiği Primer Sjögren Sendromlu Hastaların T Yardımcı Lenfositlerinde Dental Folikül Mezenkimal Kök Hücrelerin Sitokin Sekresyonu Üzerine Etkisi		
OYA GÜVEN SELİM TETİK	İdiyopatik İzole Hipoglossal Sinir Felci Olgu Sunumu		
PROF. DR. SACIDE PEHLIVAN	The Importance Of Mannose Binding Lectin 2 Gene And Their Relationship With Neurological, Autoimmune, Periodental, Infectious, Psychiatric Diseases And Cancer		
SEVDE HASANOĞLU SACIDE PEHLIVAN	Molecular Genetics of Multiple System Atrophy (MSA)		
DR. ÖĞR. ÜYESİ. CAN SEVİNÇ DR. RECEP DEMIRCI	Hemodiyaliz Hastalarında Damar Giriş Yolu Ve İnflamasyon Arasındaki İlişki		
ASLIHAN ALP ÖZTÜRK	Preterm Doğum Ve İlişkili Risk Faktörleri		
GÜLŞAH BARĞI YİĞİT EGE GÜNEY MEHMET EGEMEN AKKAYA	Covid-19 Pandemi Döneminde Üniversite Öğrencilerinin Teorik ve Uygulamalı Dersler Bakımından Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Hakkındaki Tutumlarının Araştırılması		

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
6th INTERNATIONAL APPLIED SCIENCES CONGRESS
MAY 21- 23, 2021
VAN – TURKEY

DOÇ. DR, NECATİ ÜÇLER	Lomber Pedikül Vidaların Uzun Dönem Sonuçları
DR. ÖĞR. ÜYESİ, SÜLEYMAN KILINÇ	Torakolomber Kırıklarda Pediküler Vida İle Kısa Segment Fiksasyonun Sonuçları
DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖZGÜR ÖMER YILDIZ	Kronik Obstruktif Akciğer Hastalığı Ve Akciğer Kanseri Birlikteğinde Cerrahi Deneyim

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
6th INTERNATIONAL APPLIED SCIENCES CONGRESS
MAY 21- 23, 2021
VAN – TURKEY

22. 05. 2021

14: 00 – 16:00

Meeting ID: 820 2896 0677

Passcode: 212223

HALL: 1

SESSION: 2

MODERATOR:

DR. NADİRE KANTARCIOĞLU

DOÇ.DR. HALUK YERGIN
NİDA GÜNSAN

Türkiye’de Özel İstihdam Büroları

DR. HAVİN ÖNER GÖREN

Kamu Yönetiminin İnceleme Nesnesi: Kuramsal Bir Çözümleme

DR. HAVİN ÖNER GÖREN

Bölgesel Kalkınmada Kalkınma Ajanslarının Rolü: Çukurova Kalkınma Ajansı

ADEM BALTACI

Takım Çeşitliliğinin Küresel Sanal Takımların Performansına Etkisi

ADEM BALTACI

Değerlendirici Kişilik Özelliklerinin Performans Değerlendirmelerine Etkisi: Beş Faktör Modeli Bağlamında Bir İnceleme

DR. ŞABAN ÖZTÜRK

Uluslararası İlişkilerin Değişimi: Türkiye-Mısır İlişkileri

DR. ŞABAN ÖZTÜRK

Dış Politikada Ekonominin Etkisi: 1980 Sonrası Türkiye Örneği

DR.ÖĞR. ÜYESİ MUHAMMET
MURAT ÖZKUL

Göç, Göçmen ve Göçmeyenler: Balıkesir Örneği

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
6th INTERNATIONAL APPLIED SCIENCES CONGRESS
MAY 21- 23, 2021
VAN – TURKEY

22. 05. 2021

14: 00 – 16:00

Meeting ID: 820 2896 0677

Passcode: 212223

HALL: 2

SESSION: 2

	MODERATOR: DR. LEMAN KUZU
DR. ÖĞR. ÜYESİ YASİN AKYILDIZ	Evsizlik Ve Sosyal Hayat: İstanbul Örneği
MURAT ÇOLAK SEVİM KOÇER	Z Kuşağının Siyasal Katılımı Üzerine Bir İnceleme
DR. MURAT TURAN MUHAMMET URAS	Gençlik Ve Spor İl Müdürlüğü Personellerinin Sporda Tüketici Etnosentrizmi Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi
DR.ÖĞR.ÜYESİ H.NAZAN ÇAĞLAR	Çapraz Tabloların Regresyon Yöntemi İle Görselleştirilmesi
DR. ÖĞR. ÜYESİ GÜLHANIM KARAOĞLU BARAN OK	Kültürel Kimlik Ve Ötekileştirme Bağlamında Dom Belgeseli Üzerine Göstergebilimsel Bir Analiz
PROF. DR., SERTİF DEMİR	Environmental Concern: How to Handle With
PROF. DR., SERTİF DEMİR	Globalization and Covid-19 Pandemic

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
6th INTERNATIONAL APPLIED SCIENCES CONGRESS
MAY 21- 23, 2021
VAN – TURKEY

22. 05. 2021

14: 00 – 16:00

Meeting ID: 820 2896 0677

Passcode: 212223

HALL: 3

SESSION: 2

14: 00 – 16:00 (Turkey Time)

MODERATOR:

15:30 -17:30 (Iran Time)

DR. ÖĞRT. ÜYESİ ALİ RIZA DENİZ

DR. ÖĞRT. ÜYESİ ALİ RIZA DENİZ

An Investigation About The I-V (Current-Voltage) Characteristic Of Sn/Sodium Trifluoromethanesulfonate/P-Si/Al Heterojunction Depending On Temperature

ABDULLAH KOCAMER
İBRAHİM HALİL GÜZELBEY

Sabit Kanatlı Vtol İha'lar İçin Kanat Profili Seçimi Ve Aerodinamik Performans Karşılaştırması

ABDURRAHMAN KOÇAK
ZÜLEYHA DEĞİRMENCI

Yeni Mobil Oyun Geliştirme Süreçlerinde Pazarda Tutunabilecek Çekirdek Özelliklere Sahip Ürün Geliştirme (MVP) Tekniklerinin Kullanılması: Hyper-Casual Mobil Oyunlar Örneği

MURAT ESKITAŞÇIOĞLU
LANA BAHRAM KHIDHER
BEYZA ÜNALAN DEĞİRMENCI

The Evaluation of The Influence Of Different Finishing Line Depth on Fracture Strength Of Lithium Disilicate CAD/CAM Restorations

NAGIHAN CAYLAK DELIBAS
SEYYED REZA HOSSEINI
MAHSA BAHRAMGOUR, ALIGOLI
NIAEI

Investigation Of A 4-Terminal Tandem All Perovskite Solar Cells Compared With Single-Junction Perovskite Solar Cells By Simulation In SCAPS-1D

SEYYED REZA HOSSEINI
NAGIHAN CAYLAK DELIBAS
MAHSA HOSSEIN ZADEH DAMRIGH
MAHSA BAHRAMGOUR, ALIGOLI
NIAEI

Investigation Of CZTS Solar Cells And Its Constituent Layers With Additional MO Layer With Different Buffer Layers And Their Simulation And Optimization By SCAPS-1D Software

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
6th INTERNATIONAL APPLIED SCIENCES CONGRESS
MAY 21- 23, 2021
VAN – TURKEY

ERTAN KÖSEDAG RECEP EKİCİ	Numerical Analysis Of Impact Behavior Of SiC / Al6061 Metal Matrix Composites
ERTAN KÖSEDAG RECEP EKİCİ	Effect Of Artificial Aging On Impact Resistance Of Glass Fiber Reinforced Polymer Matrix Composites
DR. ÖĞR. ÜYESİ AYKUT ÖZTEKİN	3-Hidroksiflavon Ve 3-Metilflavon-8-Karboksilik Asitin Potansiyel Asetilkolinesteraz İnhibitörleri Olarak İncelenmesi; İn Vitro ve İn Silico Çalışma
ERDOĞAN KAYHAN ZÜLEYHA DEĞİRMENÇİ	Ortam Isısına Bağlı Olarak Isı İzolasyonu Ayarlaması Yapan Giyilebilir Teknolojik Ürün Konsepti Tasarımı

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
6th INTERNATIONAL APPLIED SCIENCES CONGRESS
MAY 21- 23, 2021
VAN – TURKEY

23. 05. 2021

10: 00 – 12:00

Meeting ID: 820 2896 0677

Passcode: 212223

HALL: 1

SESSION: 1

	10:00 – 12:00 (Turkey Time) 11:00 – 13:00 (Azerbaijan Time)	MODERATOR: DOÇ.DR. SEVİNÇ RUİNTAN
DOÇ.DR. SEVİNÇ RUİNTAN	Azerbaycan'ın II Karabağ Savaşına (27 Eylül – 10 Kasım 2020) Uluslararası Hukukun “Jus Ad Bellum” Ve “Jus in Bello” İlkeleri Bağlamında Bakış	
SENA KURT İHSAN EKEN	Müşteri Sadakati Ücrete Tabi Mi?	
DR. ÖĞR. ÜYESİ M. SERHAT ÖZTÜRK	Covid 19 Pandemi Sürecinde Gençlerde İnternet Bağımlılığı Araştırması	
AYGÜLEN KAYAHAN KARAKUL	Yeşil Tedarikçi Seçiminde Sezgisel Ve Küresel Bulanık Topsıs Yöntemlerinin Karşılaştırılması	
DOÇ. DR. PERVİN NEDİM BAL ABDULLAH KAAN GÖK	LGBTİ+ Ve Heteroseksüel Bireylerde Kaygı Duyarlılığı İle Madde Kullanımına Eğilim Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	
DOÇ. DR. PERVİN NEDİM BAL BUSE BÜŞRA KOCA	Çalışan Bireylerin Öz Duyarlılık Düzeyleri İle Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
6th INTERNATIONAL APPLIED SCIENCES CONGRESS
MAY 21- 23, 2021
VAN – TURKEY

23. 05. 2021		10: 00 – 12:00	
Meeting ID: 820 2896 0677		Passcode: 212223	
HALL: 2		SESSION: 1	
	10:00 – 12:00 (Turkey Time) 11: 00 -12: 00 (Azerbaijan Time)	MODERATOR: GÜRKAN İLTER	
ASSOC. PROF. DR. KAZIMI PARVIZ FIRUDIN OQLU USUBALİYEV ORXAN BEYBALA OĞLU	Post Sovet Respublikalarında “Latinlaşdırma” (Latin Əlifbasına Keçid) Müasir Gerçəklik -Tarixi Hadisələrin Nəticəsi Kimi		
ÖĞR. GÖR., ERDEN KİŞİ	“Su Medeniyeti” Ve “Stratejik Konum” Bağlamında, Karakoyunlu Devleti’nin Merkezliğini Yapmış Erciş Bölgesi Üzerine Bir İnceleme		
GÜRKAN İLTER	Abdülhak Hamid Tarhan’ın Hoca Tahsin Efendiye Yazdığı Mersiye Üzerine		
DR. TANUSHRI PUROHIT	Social Entrepreneurship: An Inclusive Innovation Process		
DR. ÖĞR. ÜYESİ SEMİH ZEKA	Ölüm Bağlamında Necip Fazıl Kısakürek’in Şiirleri Üzerine Bir İnceleme		
DR. REYHAN ERDOĞDU BAŞARAN	Tanrısallığın Üç Boyutu: İlahi Üçlemenin Nusayri Alevilik Ve Kızılbaş-Alevilik’de Nasıl Algılandığı Hususunun Karşılaştırmalı Bir Analizi		
SELAMİ ÇAKMAKCI	“ELİF”İN ÜÇ ÖYKÜSÜ Karacaoğlan, Ahmet Muhip Dıranas ve Bahaettin Karakoç’un “Elif” Konulu Şiirleri Üzerine Bir İnceleme		

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
6th INTERNATIONAL APPLIED SCIENCES CONGRESS
MAY 21- 23, 2021
VAN – TURKEY

23. 05. 2021		10: 00 – 12:00	
Meeting ID: 820 2896 0677		Passcode: 212223	
HALL: 3		SESSION: 1	
MODERATOR:		PROF. DR. ERTAN YANIKOĞLU	
DR. ÖĞR. ÜYESİ HAKAN ERKOL	Description Of Optoacoustic Pressure Waves In Terms Of Laser Beam-Width And Pulse Duration Factors		
BURCU KIYAK FATMA YEŞİL BARAN	Riordan Matrislerin Özel Sayı Dizileri Üzerindeki Uygulamaları		
LALE ÇAVUŞOĞLU UZUN MUSTAFA KANDEMİR	Süreksiz Katsayılı Ve Geçiş Şartlı Bir Sturm-Liouville Probleminin Fredholm Operatörü Olma Özelliği		
DR. MUHAMMET ZEKİ ÖZYURT ÜMİT YİĞİT	Betonarme Yapılarda Dış Akslarda L Tipi Perdelerin Konumunun Yapısal Davranış Üzerindeki Etkileri		
DR. MUHAMMET ZEKİ ÖZYURT EREN YILMAZ	Planda Perde Yeri Değişiminin Kenar Akslarında Perdeler Bulunan Yapının Davranışına Etkisi		
TÜLAY BAYRAKDAR PROF. DR. ERTAN YANIKOĞLU	Güç Kalitesi Ve Harmoniklerin Farklı Aydınlatma Teknolojilerinde Karşılaştırılması		
ABDÜLLATİF KNIFATI SEVGİ YURT ÖNCEL	Uniform, Size-Biased Uniform Ve Truncated Size-Biased Uniform Dağılımları İçin Çeşitli Entropi Ölçülerinin Karşılaştırması		
SERAY PEŞİN PROF. DR. ZEKİ GÜNDÜZ	Türkiye Deprem Tehlike Haritası Ve 2018 Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği Zemin Sınıflarının Dayanma Yapılarının Davranışlarına Getirdiği Farklılıklar		

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
6th INTERNATIONAL APPLIED SCIENCES CONGRESS
MAY 21- 23, 2021
VAN – TURKEY

FAHRETTIN SARCAN
YUE WANG

Few-layer MoTe₂-based Photodetector

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
6th INTERNATIONAL APPLIED SCIENCES CONGRESS
MAY 21- 23, 2021
VAN – TURKEY

23. 05. 2021		14: 00 – 16:00
Meeting ID: 820 2896 0677		Passcode: 212223
HALL: 2		SESSION: 2
	14: 00 – 16:00 (Iraq Time) 17:00 – 19:00 (Kyrgyzstan Time)	MODERATOR: DOÇ. MÜZEYYEN SEVTAP AYTUĞ
BÜLENT AYBERK	Anadolu Türk Ortodokslarının Bağımsız Mücadelesinde Bir Sembol Yapı: “Zincidere Vaftizci Yahya Manastır Kilisesi” Ve Kilisenin İç Mekanının İncelenmesi	
ARŞ. GÖR. AYDAN ÜNLÜKAYA	Kültür Bozumu Bağlamında Marka Aktivizmi Ve Yıkıcı Reklamlar: H&M-She’s A Lady Reklam Filmi Örneği	
KÜBRA ŞANLI	Sosyal Medyada Yürütülen Siyasal Kampanyalarda Kullanılan İletişim Stratejileri: Ankara Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Mansur Yavaş’ın Kampanyasının İncelenmesi	
DR. NAJM AL-DEEN M. YASEEN REAKANY	The Question of Citizenship Culture In the Face of Sectarian Culture In the new Reality of Iraq (study on paths and enablers)	
AMANBEK MURZAKMATOV VILEN TURDIEV	Kronemik: İletişim Sürecinde Zamanın Kullanılması	
MÜGE SAVRUM-KORTANOĞLU	Kentsel Arkeoloji Kavramının Tarihsel Gelişimi	
DOÇ. MÜZEYYEN SEVTAP AYTUĞ	Uşak İlinin, Yeni Medyanın Gücü İle, Dünyaya Tanıtımında “53 Ayrı Tasarımcı Ve Üretici Firma İle 280 Farklı Tasarımın Üretilmesi” Projesi	
ERCAN ULUSOY	Reklam Ajanslarının Dijital Dönüşüm Analizi	

ANATOLIAN CONGRESSES
6th INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES CONGRESS
6th INTERNATIONAL APPLIED SCIENCES CONGRESS
MAY 21- 23, 2021
VAN – TURKEY

23. 05. 2021

14: 00 – 16:00

Meeting ID: 820 2896 0677

Passcode: 212223

HALL: 3

SESSION: 2

MODERATOR:

DR. ÖĞR. ÜYESİ SEVİM HAMZAÇEBİ

DR. ÖĞR. ÜYESİ İBRAHİM ALTUN

Van Otlı Peynirinin Biyojen Amin İçeriklerinin Bazı Geleneksel Peynirlerle Karşılaştırılması

AKIN YİĞİN

Screening of Salmonella Carrier by Vi-Antigen in Istanbul Province and Districts

DR. ÖĞR. ÜYESİ SEVİM HAMZAÇEBİ

Deniz Hıyarlarının (Holothuroidae) Önemi

BAHATTİN ÇAK
SEMİHA DEDE
VEYSEL YÜKSEK
ORHAN YILMAZ
AHMET FATİH DEMİREL

Siyah Alaca, Simental Ve İsviçre Esmeri Sığırlarında Alfa- Kazein, Beta- Kazein Ve Kappa- Kazein Genlerinin Genetik Değişkenliği

AYŞEGÜL ARSLAN

Topraktan Uygulanan Yarasa Gübresinin Mercimek Gelişimi İle Rizosfer Toprağın Bazı Biyolojik Özelliklerine Etkisi

ÖNDER AYBASTIER

Optimization Of Extraction Of Rutin From Butcher's Broom Fruit By Central Composite Design

CONTENT

CONGRESS ID	
SCIENTIFIC & REVIEW COMMITTEE	
PROGRAM	
CONTENT	
ABSTRACTS OF ORAL PRESENTED PAPERS	
Mehmet Ali Ayçilek & Yücel Ayrıçay & Nur Esra Bekereci	
İSLAMİ FİNANSA DİYANET PERSONELİNİN BAKIŞ AÇISI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA Ulvi Sandalcı	1
ENDÜSTRİ 4.0 NİN GETİRDİĞİ YENİ BİR VERGİLEME: ROBOT VERGİSİ Ulvi Sandalcı	3
VERGİ TAKOZU, DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: OECD ÜLKELERİ ÖRNEĞİ Kübra Çiftçi	4
İDARİ UYUŞMAZLIKLARDA ALTERNATİF ÇÖZÜM YOLU OLARAK OMBUSMANLIK KURUMU VE SAĞLIK OMBUDSMANLIĞI UYGULAMALARI İnci Sandalcı & Ulvi Sandalcı	5
VERGİ UYUMUNUN BİR BİLEŞENİ OLARAK VERGİ OKURYAZARLIĞI İnci Sandalcı & Ulvi Sandalcı	6
EKONOMİK GELİŞMİŞLİK VE KAMU ETKİNLİK DÜZEYİ İLİŞKİSİ Serkan ARAS	8
A NOVEL META-LEARNING METHOD FOR FORECASTING BITCOIN VOLATILITY Muhammed TUNAGÜR & Ali ASLANTÜRK	10
8. SINIF DERS KİTAPLARINDA YER ALAN METİNLERİN 2019 TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ METİNLERDE BULUNMASI GEREKEN NİTELİKLER BAKIMINDAN İNCELENMESİ Mustafa KAYA & Ömer KOÇ	11
6. Sınıf Ders Kitaplarında Yer Alan Metinlerin 2019 Türkçe Öğretim Programındaki Metinlerde Bulunması Gereken Nitelikler Bakımından İncelenmesi Mustafa KAYA & Merve TAŞ TETİK	14
UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ HAKKINDA VELİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ Hasan BOZKAYA	16
SURİYE'DEN TÜRKİYE'YE YÖNELEN GÖÇÜN EĞİTİM ÜZERİNDEKİ ETKİSİNE DAİR YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ Abdulgaffar Muhammad & Bushra Ibrahim & Maryam Abdulmalik Muhammad & Umar Hamisu	18
ADMINISTRATORS SUPERVISORY SKILLS AND TEACHERS JOB PERFORMANCE IN SECONDARY SCHOOLS IN KADUNA NORTH LOCAL GOVERNMENT AREA, KADUNA STATE Emine Esra KAZANCI	20
EKOLOJİ DEDEKTİFLERİ İŞ BAŞINDA Haluk YERGIN & Nida GÜNSAN	21
TÜRKİYE'DE ÖZEL İSTİHDAM BÜROLARI	23

Havin Öner GÖREN	24
KAMU YÖNETİMİNİN İNCELEME NESNESİ: KURAMSAL BİR ÇÖZÜMLEME	
Havin Öner GÖREN	25
BÖLGESEL KALKINMADA KALKINMA AJANSLARININ ROLÜ: ÇUKUROVA KALKINMA AJANSI	
Adem Baltacı	26
TAKIM ÇEŞİTLİLİĞİNİN KÜRESEL SANAL TAKIMLARIN PERFORMANSINA ETKİSİ	
Adem Baltacı	27
DEĞERLENDİRİCİ KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN PERFORMANS DEĞERLENDİRMELERİNE ETKİSİ: BEŞ FAKTÖR MODELİ BAĞLAMINDA BİR İNCELEME	
Şaban Öztürk	28
ULUSLARARASI İLİŞKİLERİN DEĞİŞİMİ: TÜRKİYE-MISIR İLİŞKİLERİ	
Şaban Öztürk	30
DIŞ POLİTİKADA EKONOMİNİN ETKİSİ: 1980 SONRASI TÜRKİYE ÖRNEĞİ	
MUHAMMET MURAT ÖZKUL	31
GÖÇ, GÖÇMEN VE GÖÇMEYENLER: BALIKESİR ÖRNEĞİ	
Yasin AKYILDIZ	32
EVSİZLİK VE SOSYAL HAYAT: İSTANBUL ÖRNEĞİ	
Murat ÇOLAK & Sevim KOÇER	34
Z KUŞAĞININ SİYASAL KATILIMI ÜZERİNE BİR İNCELEME	
Murat TURAN & Muhammet URAS	35
GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRLÜĞÜ PERSONELLERİNİN SPORDA TÜKETİCİ ETNOSENTRİZMİ DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ	
H.Nazan Çağlar	37
ÇAPRAZ TABLOLARIN REGRESYON YÖNTEMİ İLE GÖRSELLEŞTİRİLMESİ	
Gülhanım Karaoğlu & Baran Ok	38
KÜLTÜREL KİMLİK VE ÖTEKİLEŞTİRME BAĞLAMINDA DOM BELGESELİ ÜZERİNE GÖSTERGEBİLİMSEL BİR ANALİZ	
Sertif Demir	40
ENVIRONMENTAL CONCERN: HOW TO HANDLE WITH	
Sertif Demir	41
GLOBALIZATION AND COVID-19 PANDEMIC	
Sevinç Ruintan	42
AZERBAIJAN'IN II KARABAĞ SAVAŞINA (27 EYLÜL – 10 KASIM 2020) ULUSLARARASI HUKUKUN “JUS AD BELLUM” VE “JUS IN BELLO” İLKELERİ BAĞLAMINDA BAKIŞ	
Sena Kurt & İhsan Eken	44
MÜŞTERİ SADAKATI ÜCRETE TABİ Mİ?	
M. Serhat ÖZTÜRK	46
COVID 19 PANDEMİ SÜRECİNDE GENÇLERDE İNTERNET BAĞIMLILIĞI ARAŞTIRMASI	

Aygülen KAYAHAN KARAKUL	
YEŞİL TEDARİKÇİ SEÇİMİNDE SEZGİSEL VE KÜRESEL BULANIK TOPSIS YÖNTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	49
Pervin NEDİM BAL & Buse Büşra KOCA	
ÇALIŞAN BİREYLERİN ÖZ DUYARLILIK DÜZEYLERİ İLE TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	50
Pervin NEDİM BAL & Abdullah Kaan GÖK	
LGBTİ+ VE HETEROSEKSÜEL BİREYLERDE KAYGI DUYARLILIĞI İLE MADDE KULLANIMINA EĞİLİM ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	51
KAZIMI PARVİZ FIRUDİN OĞLU & USUBALİYEV ORXAN BEYBALA OĞLU	
POST SOVET RESPUBLİKALARINDA “LATINLAŞDIRMA” (LATİN ƏLİFBASINA KEÇİD) MÜASİR GERÇƏKLİK -TARİXİ HADİSƏLƏRİN NƏTİCƏSİ KİMİ	52
Erden KİŞİ	
“SU MEDENİYETİ” VE “STRATEJİK KONUM” BAĞLAMINDA, KARAKOYUNLU DEVLETİ’NİN MERKEZLİĞİNİ YAPMIŞ ERCİŞ BÖLGESİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	54
Gürkan İLTER	
ABDÜLHAK HAMİD TARHAN’IN HOCA TAHSİN EFENDİYE YAZDIĞI MERSİYE ÜZERİNE	56
Semih ZEKA	
ÖLÜM BAĞLAMINDA NECİP FAZIL KISAKÜREK’İN ŞİİRLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	57
Reyhan Erdoğan Başaran	
TANRISALLIĞIN ÜÇ BOYUTU: İLAHİ ÜÇLEMENİN NUSAYRİ ALEVİLİK VE KIZILBAŞ-ALEVİLİK’DE NASIL ALGILANDIĞI HUSUSUNUN KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZİ	59
Selami ÇAKMAKCI	
“ELİF”İN ÜÇ ÖYKÜSÜ” Karacaoğlan, Ahmet Muhip Dıranas ve Bahaettin Karakoç’un “Elif” Konulu Şiirleri Üzerine Bir İnceleme	61
Bülent Ayberk	
ANADOLU TÜRK ORTODOKSLARININ BAĞIMSIZ KİLİSE MÜCADELESİNDE BİR SEMBOL YAPI: “ZİNCİDERE VAFTİZCİ YAHYA MANASTIR KİLİSESİ” VE KİLİSENİN İÇ MEKANININ İNCELENMESİ	62
Aydan Ünlükaya	
KÜLTÜR BOZUMU BAĞLAMINDA MARKA AKTİVİZMİ VE YIKICI REKLAMLAR: H&M-SHE’S A LADY REKLAM FİLMİ ÖRNEĞİ	64
Kübra ŞANLI	
SOSYAL MEDYADA YÜRÜTÜLEN SİYASAL KAMPANYALARDA KULLANILAN İLETİŞİM STRATEJİLERİ: ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKAN ADAYI MANSUR YAVAŞ’IN KAMPANYASININ İNCELENMESİ	66
Najm Al-Deen M. Yaseen Reakany	
THE QUESTION OF IN THE FACE OF SECTARIAN CULTURE IN THE NEW REALITY OF IRAQ (STUDY IN PATHS AND ENABLERS)	67
Müge Savrum-Kortanoğlu	
KENTSEL ARKEOLOJİ KAVRAMININ TARİHSEL GELİŞİMİ	70

Müzeyyen Sevtap Aytuğ	
UŞAK İLİNİN, YENİ MEDYANIN GÜCÜ İLE, DÜNYAYA TANITIMINDA “53 AYRI TASARIMCI VE ÜRETİCİ FİRMA İLE 280 FARKLI TASARIMIN ÜRETİLMESİ” PROJESİ	71
Ercan Ulusoy	
REKLAM AJANSLARININ DİJİTAL DÖNÜŞÜM ANALİZİ	72
Tanushri Purohit	
SOCIAL ENTREPRENEURSHIP: AN INCLUSIVE INNOVATION PROCESS	73
Hülya Yılmaz	
COVID-19 SÜRECİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR FİNANSMAN ARAÇLARININ ÜLKE VE ŞİRKETLER AÇISINDAN ÖNEMİ	74

İSLAMİ FİNANSA DİYANET PERSONELİNİN BAKIŞ AÇISI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Mehmet Ali Ayçilek

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

[-0000-0002-4606-2536](tel:+90505000246062536)

Prof. Dr. Yücel Ayriçay

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

[0000-0001-5148-391X](tel:+9050500015148391X)

Nur Esra Bekereci

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

[0000-0003-4625-5132](tel:+90505000346255132)

ÖZET

Dünyada 1970'li yılların ortalarından itibaren gelişmeye başlayan İslami finans son yıllarda Türkiye'de sıklıkla gündeme gelmektedir. İslam dinine uygun finansal sözleşmelere, araçlara, kurumlara, denetim ve gözetim fonksiyonlarına atıf yapan İslami finansın dini referanslarını, felsefesini ve uygulamalarını ele alan, bir başka deyişle, maddi ve manevi önemini, işlevlerini inceleyen araştırmalara daha sık rastlanmaktadır. İslami finans sisteminin gelişmesi ve İslami finans sektörünün büyümesi için yoğun bir çaba sarf edilmektedir. Bir kısım akademisyenler, İslami finansal kurum ve kuruluşlar, katılım bankaları bu yükün altına girmişlerdir. Bu bağlamda, Türkiye'de son yıllarda İslami finans ve katılım bankacılığının gelişmesine yönelik adımlar atılmıştır. Türkiye'de yapılan araştırmalar, bireylerin İslami finans algısının genellikle zayıf olduğunu göstermektedir. İslami finansın gelişebilmesinde toplumun dini konularda aydınlatılmasının önemi büyüktür. Toplumun İslami finansa ilişkin konularda bilinçlendirilmesinde, konunun dini nitelikleri olması nedeniyle, doğal olarak diyanet personeline de görevler düşmektedir.

Bu çalışmanın amacı, diyanet personelinin İslami finansa ilişkin algılarını tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda Gaziantep İl'inde görev yapan diyanet personeline anket uygulanmış ve 291 anket verisi analize tabi tutulmuştur. Ankette yer alan önermelerin güvenilirliği test edilmiştir. Faktör analizi yapılarak anketteki 8 önerme bilgi ve inanç olmak üzere iki boyut altında toplanmıştır. İslami finans algısına ilişkin boyut ortalamalarının demografik özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek için T ve Anova testleri yapılmıştır. Analizler sonucunda İslami finans algısına ilişkin boyut ortalamalarının cinsiyete göre farklılaşmadığı saptanmıştır. Ayrıca Anova testi sonucunda katılımcıların yaşı ve diyanetteki vazife süreleri ile boyut ortalamalarının farklılaştığı görülmüştür. Çalışmada diyanet personelinin İslami finans sisteminin temel paradigması olan faiz yasağı konusunda oldukça hassas oldukları tespit edilmiştir. Fakat, katılımcılar toplumsal yapıdan bağımsız olarak sadece İslami finansa vurgu

yapan bir anlayışla İslami finansın uygulanabilirliğini mümkün görmemektedir. Bunun bir yansıması olarak, İslami finans için bireylerin kuvvetli bir inanç ve dindarlık düzeyine sahip olmaları gerektiğini belirtmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Diyanet İşleri Personeli, İslami Finans, Faiz

A RESEARCH ON THE RELIGIOUS AFFAIRS STAFF'S PERSPECTIVE OF ISLAMIC FINANCE

ABSTRACT

Beginning to develop in the mid-1970s, Islamic finance has been recently drawing more and more attention in Turkey. The research studies addressing the religious references, philosophy, and practices of Islamic finance by referring to financial contracts, instruments, institutions, audit, and oversight functions in regards to Islam, that is, investigating the material and spiritual significance and functions of Islamic finance, are on the increase. Intense efforts are being made for the development of the Islamic financial system and the growth of the Islamic financial sector, into which some academicians, Islamic financial institutions and organizations, and participation banks are putting efforts. In this context, Turkey has also taken steps towards the development of Islamic finance and banking participation in recent years. Informing society about religious issues in developing Islamic finance is of great significance; however, studies conducted in Turkey usually indicate that the perception of individuals regarding Islamic finance is usually weak. Due to the religious nature of the issue, the personnel employed in the Administration of Religious Affairs naturally have a duty in raising the awareness of society concerning the issues related to Islamic finance.

The present study aims to determine the perceptions of those employed in the Administration of Religious Affairs regarding Islamic finance. For this purpose, a questionnaire was applied to the personnel working in the Administration of Religious Affairs located in Gaziantep, Turkey, as a result of which 291 questionnaire data were put to analysis. The reliability of the eight propositions presented in the questionnaire was tested. Following factor analysis, the propositions were categorized into two dimensions: knowledge and belief. The t-Test and Anova tests were performed in determining whether the mean dimensions of Islamic finance perception differed according to demographic characteristics or not. As a result of the analysis, it was determined that the average size of the perception of Islamic finance showed no difference for gender. On the other hand, the Anova test revealed that the age of the participants and their term of office, and their average size differed. The present study showed that the personnel working for the Administration of Religious Affairs tend to be very sensitive about the interest ban, which forms the basic paradigm of the Islamic financial system. However, the participants were determined not to believe in the feasibility of Islamic finance with an understanding that emphasized only Islamic finance regardless of the social structure. They, therefore, believed that individuals should have a strong level of faith and religiosity concerning Islamic finance issues.

Keywords: Religious Affairs Staff, Islamic Finance, Interest

ENDÜSTRİ 4.0 NİN GETİRDİĞİ YENİ BİR VERGİLEME: ROBOT VERGİSİ**Ulvi Sandalcı**

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0003-1527-0815

ÖZET

İnsan yaşamı var olduğundan bu yana sürekli olarak bir üretim yapma ihtiyacı içinde olmuştur. Söz konusu üretim zamanın koşullarına göre farklı şekil ve türlerde gerçekleşmiştir. Teknolojik gelişmenin hız kazanması üretim süreçlerini farklı yapılarda şekillendirerek endüstri devrimlerinin oluşmasına zemin hazırlamıştır. Dünya üretim tarihinde 3 adet büyük sanayi devrimi yaşanmış ve üretim daha hızlı, verimli ve ucuz hale gelmiştir. Günümüzde ise endüstri 4.0 olarak adlandırılan dördüncü sanayi devrimi yaşanmaktadır. Endüstri 4.0 ile nesnelerin interneti, hizmetlerin interneti ve siber-fiziksel sistemler sayesinde makineler kablosuz olarak birbirleri ile iletişime geçerek akıllı üretim gerçekleştireceklerdir. Robotların daha fazla kullanılmaya başlandığı bu üretim sürecinin faydaları yanında zararları da vardır. Bu zararlardan en önemlisi emeğin yerine ikame edilen robotların işsizliği artırarak ekonomik ve mali sorunlara yol açacak olmasıdır. Buna göre işsizliğin artmasıyla birlikte vergi gelirlerinde kayıplar ortaya çıkabilecek ve işsiz kalan emeğin yeni döneme adapte olmasını sağlayacak eğitim harcamalarında artışlar gerçekleşebilecektir. Devletlerin karşılaşılabileceği bu sorunların telafi edilebilmesi amacıyla robotlar üzerinden vergi alınması önerisi gündeme getirilmiştir. Çalışmanın amacı endüstri 4.0 ile robotların üretim sürecine katılımının hız kazanmasıyla birlikte ortaya çıkan mali ve ekonomik sorunları inceleyerek bu sorunların çözümü için önerilen robot vergisini açıklamaktır. Çalışma sonucunda imalat sektöründe robot kullanımının işsizlik başta olmak üzere gelir dağılımında adalet ve kamu mali dengesi üzerinde olumsuzluklara neden olabileceğine ulaşılmıştır. Robot vergisi uygulamasının ise bu sorunların önemli bir kısmının çözümünde etkili olacağı; ancak robot teknolojisini henüz yakalayamamış ülkelerde dezavantaj sağlayacağı ise ulaşılan bir başka sonuçtur.

Anahtar Kelimeler: Endüstri 4.0, Robot, Robot Vergisi

VERGİ TAKOZU, DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: OECD ÜLKELERİ ÖRNEĞİ

Ulvi Sandalci

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

ulvi.sandalci@dpu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-1527-0815

ÖZET

Kamu harcamalarının finansmanı başta olmak üzere ekonomik büyüme, gelir dağılımında adalet ve ekonomik büyüme gibi birçok amaç kapsamında kullanılan vergiler devletler için büyük bir öneme sahiptir. Bundan dolayıdır ki vergi sistemleri, vergi gelirlerini tam ve zamanında tahsil edebilecek ve vergi erozyonunu en aza indirebilecek şekilde düzenlenmektedir. Vergi gelirlerinin eksiksiz olarak idareye aktarımının sağlandığı en önemli tahsil yöntemi çalışan ücretleri üzerinden alınan vergi ve diğer parafiskal gelirlerdir. İdare, çalışan kesimin ücretinden kesilen ve çalışana ödenmeden vergi sorumluları aracılığıyla kendisine intikal eden bu gelirleri eksiksiz ve zamanında tahsil etmektedir. Bu yönüyle çalışan kesim üzerinden alınan ve kesinti yoluyla idareye aktarılan bu gelirler hem idare için hem de işveren için önem atfetmektedir. Nitekim çalışan ücretleri üzerinden kesilen vergi ve diğer gelirler işverene maliyet yüklemektedir. Bu maliyet çalışanın elde ettiği net ücret ile o çalışanın işveren üzerine olan toplam maliyeti arasındaki farkı ifade etmekte ve vergi takozu olarak adlandırılmaktadır. Vergi takozu, emek ve sermaye üzerine olan etkisi nedeniyle uluslararası birçok kuruluş tarafından dikkatle takip edilmekte ve devletlerarasındaki ekonomik karşılaştırmalarda önemli bir gösterge olarak kullanılmaktadır. Çalışma kapsamında birçok ekonomik değişken üzerinde etkili olan vergi takozunun doğrudan yabancı yatırımlar ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkisi araştırılmıştır. Bu kapsamda OECD ülkelerinin 2000-2019 dönemi vergi takozu, ekonomik büyüme ve doğrudan yabancı yatırım verileri kullanılmıştır. Çalışma sonucunda vergi takozu ile doğrudan yabancı yatırımlar ve ekonomik büyüme arasında ters, doğrudan yabancı yatırımlar ile ekonomik büyüme arasında ise doğru yönlü bir ilişki olduğuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Vergi Takozu, Doğrudan Yabancı Yatırımlar, Ekonomik Büyüme

İDARİ UYUŞMAZLIKLARDA ALTERNATİF ÇÖZÜM YOLU OLARAK OMBUSMANLIK KURUMU VE SAĞLIK OMBUDSMANLIĞI UYGULAMALARI

Kübra Çiftçi

Kırıkkale Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0003-3516-1376

ÖZET

Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri, gerek bireyler gerekse de bireylerle devlet arasındaki uyuşmazlıkların, dava açmak yerine; sulh, anlaşma veya dostane çözümle ortadan kaldırılmasını sağlayan yöntemlerdir. Ombudsmanlık ise, vatandaş ve idare arasındaki uyuşmazlıkların, dava yoluna gitmeden ve idarenin kendi iradesiyle çözümlenmesini sağlayan bir denetim mekanizmasıdır. Bu bağlamda ombudsmanlığın, önemli bir alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemi olduğu, hatta kurumsallaşmış yapısı, görev ve yetki alanının genişliği de dikkate alındığında en önemlisi olduğu söylenebilir. Ombudsmanlar ilk ortaya çıktığı dönemlerde uyuşmazlıkların çözümünde konu sınırlaması olmaksızın genel bir yetki sahibidir. Ancak günümüzde ombudsmanlığın görev ve yetki alanlarının hızla artması sonucu branşlaşmaya duyulan ihtiyaç; sağlık, insan hakları, çocuk hakları, fırsat eşitliği, basın, sinema, ceza evi hizmetleri, tüketici, engelli, üniversite ve yerel yönetimler ombudsmanı gibi özel yetkili ombudsmanların ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu çalışmada; idari uyuşmazlıkların çözümünde bir alternatif çözüm yolu olarak ombudsmanlık kurumunun yeri ve önemini ne olduğu, ombudsmanlığın; tarihsel gelişimi ve türleri, Türkiye’de ombudsmanlık kurumu olarak Kamu Denetçiliği Kurumunun kuruluşu, Kurumun; amacı, görevleri ve kararlarının niteliği, değişen dünyada yeni ombudsmanlık türleri, bir ihtisas ombudsmanlığı olarak sağlık ombudsmanlığının ortaya çıkışı ve uygulandığı ülkeler, Türkiye’de sağlık hizmetleriyle ilgili ombudsmanlık uygulamaları ile Kamu Denetçiliği Kurumuna covid-19 pandemisi nedeniyle yapılan başvuru örneği incelenmiştir. Ayrıca Türkiye’de hasta hakları ve Sağlık Bakanlığı İletişim Merkezi (SABİM) uygulamalarının sağlık ombudsmanlığına olan benzerliğine ve devam eden pandemi sürecinin SABİM’e yapılan başvurular üzerindeki etkisinin ne olduğuna ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır. Son bölümde, genel itibarıyla Kamu Denetçiliği Kurumunun varlık sebebinin ve Türk kamu yönetimine katkılarının neler olduğu, ihtisaslaşmış bir sağlık ombudsmanlığı kurulmasının sisteme katkılarının neler olabileceği ve ihtisaslaşmanın önemi tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ombudsman, Kamu Denetçiliği Kurumu, Sağlık Ombudsmanı.

VERGİ UYUMUNUN BİR BİLEŞENİ OLARAK VERGİ OKURYAZARLIĞI**İnci Sandalcı**

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0003-4995-8482

Ulvi Sandalcı

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0003-1527-0815

ÖZET

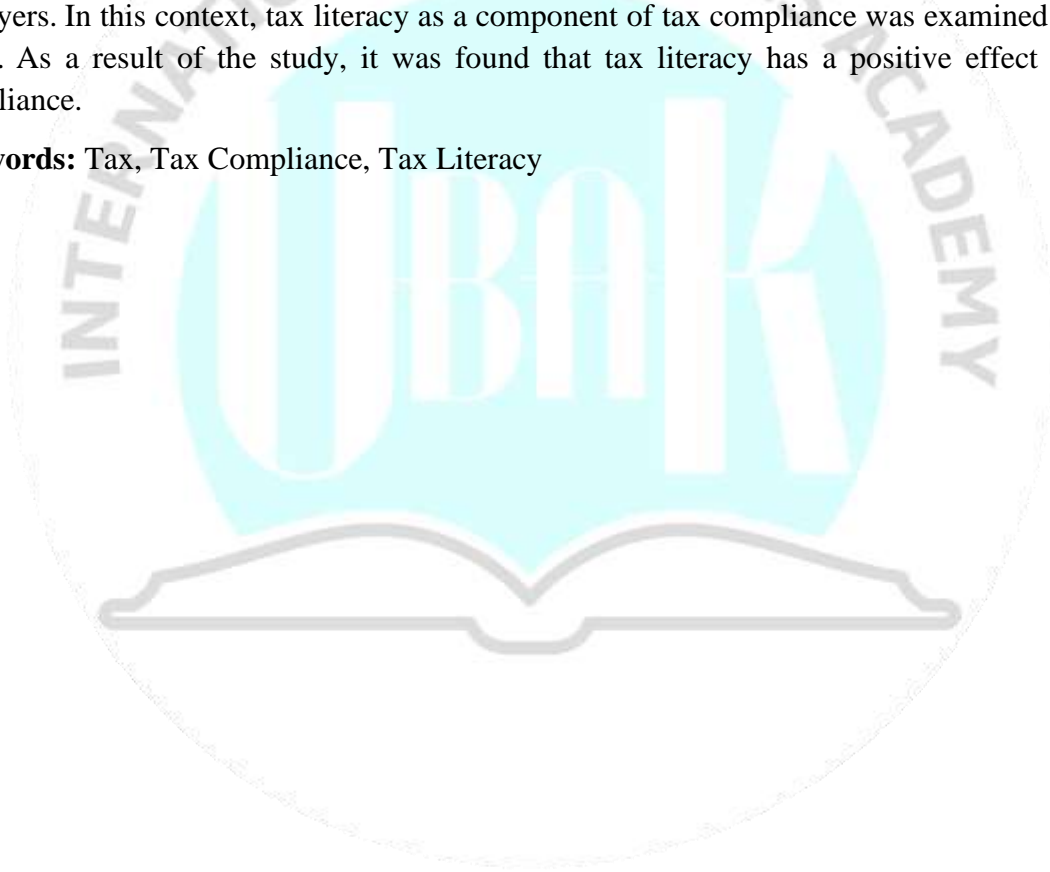
Vergilerin mali ve mali olmayan amaçlar kapsamında politika aracı olarak kullanılması devletler tarafından önemini daha da arttırmıştır. Bu öneme binaen vergilerde herhangi bir kayıp ve kaçak oluşmadan eksiksiz ve zamanında tahsili idarenin en önemli hedefleri arasında yer almıştır. İdare, vergi gelirlerini eksiksiz ve zamanında tahsil edebilmek için mükelleflerin vergilere karşı uyumlarını artıracak politikalar yürütmektedir. Mükelleflerin vergisel yükümlülüklerini tam olarak ve zamanında yerine getirmesi olarak ifade edilen vergi uyumu; vergi ahlakı, vergi bilinci, vergi psikolojisi, vergi kültürü gibi birçok bileşenden oluşmaktadır. Bu bileşenler ile birlikte mükelleflerin vergiye uyumlarını sağlayan bir diğer önemli faktör de vergi okuryazarlığıdır. Mükelleflerin vergisel işlemlerini yerine getirirken herhangi bir yardıma ihtiyaç duymadıkları, vergisel konuları kendi başlarına anlayıp yorumlayabildikleri ve ödedikleri vergilerin hangi amaçla kullanıldığı hakkında fikir sahibi olabildikleri anlamına gelen vergi okuryazarlığı vergi uyumu açısından büyük bir öneme sahiptir. Buna göre vergi okuryazarı olan mükellefler vergisel ödevleri hakkında tam bilgi sahibi oldukları ve değişen vergisel konulara vakit kaybetmeden vakıf olabildikleri için yükümlülüklerini zamanında ve tam olarak yerine getirmeye çalışmaktadırlar. Ayrıca vergi denetimi ile vergi kayıp ve kaçığı durumunda karşılaşılabilecekleri cezai müeyyidelerin bilincine sahip olunması da vergi uyumuna katkı sunmaktadır. Ancak vergisel konulara tam anlamda vakıf olan mükellefler vergisel boşluklardan yararlanarak vergiden kaçınma ve vergi kaçakçılığı yollarına başvurarak vergi gelirlerinde erozyona neden olabilmektedir. Buna rağmen vergi okuryazarlığı genel olarak mükelleflerin vergi uyumunu pozitif yönde etkileyerek vergi gelirlerine katkı sunmaktadır. Bu kapsamda çalışmada vergi uyumunun bir bileşeni olarak vergi okuryazarlığı incelenmiştir. Çalışma sonucunda vergi okuryazarlığının vergi uyumu üzerinde olumlu katkısı olduğuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Vergi, Vergi Uyumu, Vergi Okuryazarlığı**TAX LITERACY AS A COMPONENT OF TAX COMPLIANCE****ABSTRACT**

The use of taxes as a policy tool for financial and non-financial purposes has increased its importance by states. Due to this importance, complete and timely collection of taxes without any loss or evasion has been among the most important goals of the administration. The

administration implements policies to increase taxpayer compliance in order to collect tax revenues in a complete and timely manner. Tax compliance, expressed as the full and timely fulfillment of taxpayers' tax obligations; It consists of many components such as tax ethics, tax awareness, tax psychology, and tax culture. Along with these components, another important factor that ensures taxpayers' compliance with tax is tax literacy. Tax literacy, which means that the taxpayers do not need any help while performing their tax transactions, they can understand and interpret tax issues on their own, and have an idea about the purpose of the tax they pay, is of great importance in terms of tax compliance. Accordingly, tax-literate taxpayers try to fulfill their obligations in a timely and complete manner, since they have full knowledge of their tax duties and can become aware of changing tax issues without wasting time. In addition, awareness of the penal sanctions they may face in case of tax loss and evasion contributes to tax compliance. However, taxpayers who are fully aware of tax issues can take advantage of tax gaps and resort to tax avoidance and tax evasion, causing erosion in tax revenues. Despite this, tax literacy generally contributes to tax revenues by positively affecting tax compliance of taxpayers. In this context, tax literacy as a component of tax compliance was examined in this study. As a result of the study, it was found that tax literacy has a positive effect on tax compliance.

Keywords: Tax, Tax Compliance, Tax Literacy

EKONOMİK GELİŞİMİŞLİK VE KAMU ETKİNLİK DÜZEYİ İLİŞKİSİ**İnci Sandalcı**

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0003-4995-8482

Ulvi Sandalcı

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0003-1527-0815

ÖZET

Ekonomik gelişmişlik düzeyi ülkelerin uluslararası karşılaştırmalarda kullanılan en önemli göstergelerinden birini temsil etmektedir. Gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkeler gelir düzeyi farklılığı temelinde birçok alanda birbirinden ayrılmaktadır. Nitekim ekonomik gelir düzeyi yüksek olan ülkelerde bireyler başta eğitim ve sağlık hizmetleri olmak üzere sosyal refahı artıran birçok hizmete kolay ve ucuz bir şekilde ulaşabilmekte ve bu hizmetlerden yararlanabilmektedir. Gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerde ise bu hizmetlere ulaşım daha kısıtlı olmakta ve sosyal refah nispeten daha düşük çıkmaktadır. Bireylerin ve dolayısıyla toplumun yaşam kalitesini belirleyen ekonomik gelişmişlik kamu kesimi tarafından sunulan hizmetler başta olmak üzere birçok yönden kamu idaresi ile yakın ilişki içindedir. Nitekim ekonomik olarak gelişmiş ülkelerin büyük bir kısmı aynı zamanda demokrasisini tamamlamış, kamunun en önemli denetçisi konumunda olan sivil toplum kuruluşlarını belirli bir düzeye getirmiş, şeffaf ve hesap verilebilirlik anlayışı içinde yönetme yetkisini sahip ülkelerdir. Bu kapsamda ekonomik gelişmişliğini tamamlayan ülkelerde kamu etkinliği de gelişmiş olmaktadır. WGI uluslararası sivil toplum kuruluşu tarafından hesaplanan kamu etkinliği; kamu hizmetleri, sivil kamu hizmet kalitesi, bireylerin kamu hizmet kalitesine ve etkinliğine bakışı, siyasi baskılardan bağımsızlık derecesi, politik oluşum ve uygulama kalitesi ve tüm bu politikaları kamunun yerine getirme yeterliliği gibi faktörler kullanılarak hesaplanmaktadır. Çalışmada yüksek, orta, düşük orta ve üst orta gelirli ülkelerin ekonomik gelişmişlik ile kamu etkinlik düzeyi arasındaki ilişki 1996-2019 dönemi itibariyle incelenmiştir. Çalışma sonucunda yüksek gelir düzeyine sahip ülkelerin daha yüksek, orta ve düşük gelir düzeyine sahip ülkelerin ise daha düşük kamu etkinlik düzeyine sahip olduklarına ulaşılmıştır. Buna göre ekonomik gelişmişlik ile kamu etkinlik düzeyi arasında doğrusal bir ilişki vardır.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Gelişmişlik, Kamu Kesimi, Kamu Etkinlik Düzeyi**THE RELATIONSHIP OF ECONOMIC DEVELOPMENT AND LEVEL OF GOVERNMENT EFFECTIVENESS****ABSTRACT**

Economic development level represents one of the most important indicators of countries used in international comparisons. Developed countries and developing and less developed countries differ from each other in many areas on the basis of income level difference. As a matter of

fact, in countries with high economic income, individuals can easily and cheaply access and benefit from many services that increase social welfare, especially education and health services. In developing and less developed countries, access to these services is more limited and social welfare is relatively lower. Economic development, which determines the quality of life of individuals and therefore of society, is in close relationship with the public administration in many aspects, especially the services provided by the public sector. As a matter of fact, most of the economically developed countries are also countries that have completed their democracy, have brought non-governmental organizations, which are the most important auditors of the public, to a certain level, and have the authority to manage with a transparent and accountable understanding. In this context, public efficiency is also developed in countries that have completed their economic development. Public efficiency calculated by the WGI international non-governmental organization; public services, civil service quality, individuals' view of public service quality and effectiveness, degree of independence from political pressures, quality of political formation and implementation, and the public's competence to fulfill all these policies. In the study, the relationship between economic development and public efficiency level of high, middle, low, middle and upper middle income countries was examined as of 1996-2019 period. As a result of the study, it was found that countries with higher income levels have higher levels, and countries with middle and lower income levels have lower public efficiency levels. Accordingly, there is a linear relationship between economic development and public efficiency level.

Keywords: Economic Development, Public Sector, Government Effectiveness

A NOVEL META-LEARNING METHOD FOR FORECASTING BITCOIN VOLATILITY

Serkan ARAS

Dokuz Eylul University

ORCID ID: 0000-0002-6808-3979

ABSTRACT

Given the popularity and market capitalisation of Bitcoin, modelling its volatility is of extremely crucial for investors, and decision makers to take the right position against the possible risk situations. Traditionally, the GARCH-type models have been widely used to model any financial asset. However, it is a challenging task to decide on which volatility equation and which conditional distribution are the best for the problem at hand in terms of out-of-sample performance. In this study, 110 different GARCH model specifications are constructed to determine the best one for Bitcoin volatility. In this regard, it is the most comprehensive study until now. Also, this study proposes a novel meta-learning method which is based-on the model confidence set approach to select the set of superior model specifications for the meta-learning step. Support vector machines is employed to learn the relationship between the forecasts of the set of superior models and to produce the final forecast of ensemble method. To validate the effectiveness of the results, a moving window scheme is used. The obtained results show that some volatility equations and conditional distributions tend to lead to better out-of-sample error performances. But this result highly depends on the selected loss function in the analysis. It is observed that the proposed meta-learning method produces statistically better out-of-sample volatility forecasting performance than all GARCH models and the other ensemble methods.

Keywords: Volatility; Bitcoin; Meta-Learning; GARCH models.

8. SINIF DERS KİTAPLARINDA YER ALAN METİNLERİN 2019 TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ METİNLERDE BULUNMASI GEREKEN NİTELİKLER BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Arş. Gör. Dr. Muhammed TUNAGÜR

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi

0000-0002-6427-6431

Öğretmen Ali ASLANTÜRK

Milli Eğitim Bakanlığı

0000-0002-4115-9419

ÖZET

Eğitim öğretim sürecinin tüm paydaşlarının ana materyallerinden biri olan ders kitapları, Türkçe derslerinin en önemli kaynak ve materyallerinden biridir. Öğrencilere kazandırılması hedeflenen bilgi ve beceriler, ders kitapları aracılığı ile gerçekleştirilmeye çalışılır. Bu yönüyle ders kitapları birçok işlevsel boyuta sahip eğitim-öğretim sürecinin vazgeçilmez araçlarının başında gelmektedir. Ders kitaplarını bu denli işlevsel kılan en önemli kaynak ise metinlerdir. Metinler dinleme, konuşma, okuma ve yazma gibi temel dil becerilerinin öğretilmesinde, birtakım yeterlik ve yetkinliklerin kazandırılmasında ve kültür ve değer aktarımı gibi birçok amaç kapsamında kullanılan en önemli kaynaklardan biridir. Metinlerin öğrencilerin duyu, düşünce ve toplumsal aidiyetlerini geliştirebilecek nitelikte olması gerekmektedir. Bu nedenle ders kitaplarına seçilecek metinlerin niteliği oldukça önem taşımaktadır. Metin seçiminde dikkat edilmesi gereken birtakım ölçüt ve ilkeler Türkçe Öğretim Programının (2019) ders kitaplarına alınacak metinlerin niteliği adı altında sunulmuştur. Programda metin türleri bilgilendirici, hikâye edici ve şiir olmak üzere üç biçim altında ele alınmıştır. Bu araştırmada da 8. sınıf ders kitaplarındaki metinlerin 2019 Türkçe öğretim programına göre metinlerde bulunması gereken nitelikler bakımından uygunluğunun incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma materyalini Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının beş yıl süreyle ders kitabı olarak kabul ettiği ve yürütmeye koyduğu 8. sınıf ders kitabı oluşturmaktadır. Araştırmada veriler doküman incelemesi yoluyla elde edilmiş, verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda ders kitabındaki metinlerin bir kısmında metin özetlerine ve metnin alındığı eserin bölümüne ilişkin bilgilere yer verilmediği bulgularına ulaşılmıştır. Ders kitabındaki metinlerin programdaki metin niteliklerine uygunluk açısından değerlendirildiği bu araştırmada, bazı metinlerde metin niteliklerine uymayan durumlara ilişkin bulgulara ulaşılsa da metin niteliklerinin genel olarak 2019 Türkçe Öğretim Programındaki (2019) metin niteliklerine uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlardan hareketle ders kitapları hazırlanırken öğretim

programında yer alan ölçüt ve ilkelere dikkat edilmesi gerektiği ve belirlenen kriterlere göz önünde bulundurularak metin seçimlerinin yapılmasına ilişkin birtakım öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Ders Kitabı, 2019 Türkçe Öğretim Programı, Metin, Nitelik

EXAMINATION OF THE TEXTS IN THE 8TH GRADE TEXTBOOKS IN TERMS OF THE QUALIFICATIONS TO BE FOUND IN THE TEXTS IN THE 2019 TURKISH CURRICULUM

Abstract

Textbooks, one of the main materials of all stakeholders of the education and training process, are one of the most important resources and materials of Turkish lessons. The knowledge and skills aimed to be acquired by students are tried to be realized through textbooks. In this respect, textbooks are one of the indispensable tools of the educational process with many functional dimensions. The most important source that makes the textbooks so functional is the texts. The texts are one of the most important resources used in teaching basic language skills such as listening, speaking, reading and writing, gaining certain competencies and competencies, and for many purposes such as culture and value transfer. The texts should be capable of developing students' feelings, thoughts and social affiliation. For this reason, the quality of the texts to be selected for the textbooks is very important. Some criteria and principles to be considered in text selection are presented under the title of the quality of the texts to be included in the textbooks of the Turkish Education Program (2019). In the program, text types are discussed in three forms: informative, narrative and poetry. In this study, it was aimed to examine the suitability of the texts in the 8th grade textbooks in terms of the qualifications that should be found in the texts according to the 2019 Turkish curriculum. In this direction, document analysis, one of the qualitative research methods, was used in the research. The study material of the study consists of an 8th grade textbook that has been accepted as a textbook for five years by the Board of Education and Discipline of the Ministry of National Education. In the research, the data were obtained through document analysis, and descriptive analysis was used in the analysis of the data. As a result of the examination, it was found that some of the text in the textbook did not include text summaries and information about the section of the work from which the text was taken. In this study, where the texts in the textbook were evaluated in terms of conformity to the text qualities in the program, it was concluded that the text qualities were generally in accordance with the text qualities in the 2019 Turkish Education Program (2019),

although findings were obtained regarding the situations that did not fit the text qualities in some texts. Based on the results obtained in the research, some suggestions were made regarding the criteria and principles in the curriculum to be taken into consideration while preparing the textbooks and the selection of the text by taking into account the determined criteria.

Keywords: Turkish Textbook, 2019 Turkish Education Program, Text, Quality

6. Sınıf Ders Kitaplarında Yer Alan Metinlerin 2019 Türkçe Öğretim Programındaki Metinlerde Bulunması Gereken Nitelikler Bakımından İncelenmesi

Mustafa KAYA¹

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0003-4755-4994.

Ömer KOÇ²

MEB, Öğretmen

ORCID ID: 0000-0002-9000-1079.

ÖZET

Ders kitapları, Türkçe derslerinin işlevsel olarak kullanılan en önemli ders araçlarından biridir. Ders kitaplarının eğitim-öğretim süreçlerinde kullanılan bir materyal olması, kitapların birtakım ilke ve özelliklere göre hazırlanmasını gerekli kılmaktadır. Bu doğrultuda ders kitaplarında yer alan metinlerin birtakım niteliklere sahip olması öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal becerilerinin gelişmesi ve seviyelerine uygunluğu açısından bir gerekliliktir. Bu bilgiler doğrultusunda metin seçiminde dikkat edilmesi gereken kriterler Türkçe Öğretim Programında (2019) ifade edilmiştir. Bu araştırmada 6. sınıf ders kitaplarındaki metinlerin 2019 Türkçe öğretim programına göre metinlerde bulunması gereken nitelikler bakımından uygunluğunun incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmanın çalışma materyalini Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının beş yıl süreyle ders kitabı olarak kabul ettiği ve yürütmeye koyduğu 2020- 2021 eğitim- öğretim yılında okutulmakta olan 6. sınıf ders kitabı oluşturmaktadır. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Yapılan incelemeler sonucunda ders kitabında yer alan metinlerin programda belirtilen nitelikleri genel olarak taşıdığı, aynı yazardan en fazla iki metin seçme ilkesine uyulduğu, kullanılan metinlerin edebi ve estetik değer taşıdığı, ders kitabına alınamayacak uzun eserlere ilişkin özetlere yer verildiği, dönemsellik farklılıklardan kaynaklanan

¹ Doç. Dr.

² MEB, Öğretmen

söyleyiş özelliklerine dikkat edildiği, bazı metinlerin bütünlük ve tutarlılığı bozmamak kaydıyla kısaltıldığı bulgusuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuçlar 6. sınıf ders kitabında yer alan metin niteliklerinin genel olarak 2019 Türkçe Öğretim Programındaki (2019) metin niteliklerine uygun olduğunu göstermektedir. Elde edilen sonuçlardan hareketle birtakım öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Türkçe Ders Kitabı, 2019 Türkçe Öğretim Programı, Metin

EXAMINATION OF THE TEXTS IN THE 6TH GRADE TEXTBOOKS IN TERMS OF THE QUALIFICATIONS TO BE FOUND IN THE TEXTS IN THE 2019 TURKISH CURRICULUM

ABSTRACT

Textbooks are one of the most important lesson tools used functionally in Turkish lessons. The fact that the textbooks are materials used in education processes necessitates the preparation of the books according to certain principles and features. In this respect, it is a necessity for the texts in the textbooks to have certain qualities in terms of the development of the cognitive and affective skills of the students and their compliance with their levels. In line with this information, the criteria to be considered in text selection are expressed in the Turkish Education Program (2019). In this study, it was aimed to examine the compatibility of the texts in the 6th grade textbooks in terms of the qualifications that should be found in the texts according to the 2019 Turkish curriculum. In this direction, document analysis method was preferred among the qualitative research methods in the research. The study material of the study consists of the 6th grade textbook being taught in the 2020-2021 academic year, which was accepted as a textbook for five years by the Ministry of National Education Board of Education and Discipline. The findings of the research were obtained through document analysis. As a result of the examinations, the texts in the textbook generally carry the qualifications specified in the program, the principle of choosing at most two texts from the same author is obeyed, the texts used have literary and aesthetic value, the summaries of the long works that cannot be included in the textbook are given, attention is paid to the features of the discourse arising from the periodic differences. , some texts were found to be shortened provided that they do not disturb the integrity and consistency. These results show that the text qualities in the 6th grade textbook are generally in accordance with the text qualifications in the 2019 Turkish Education Program (2019). Some suggestions have been made based on the results obtained.

Keywords: Turkish Textbook, 2019 Turkish Education Program, Text

UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ HAKKINDA VELİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Mustafa KAYA¹

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0003-4755-4994.

Merve TAŞ TETİK²

MEB, Öğretmen

- ORCID ID: 0000-0002-1825-1524

ÖZET

Bu araştırmada uzaktan eğitim sürecinde EBA aracılığı ile verilen ödevlere ilişkin veli görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını 2020-2021 eğitim-öğretim yılı Van ili devlet okullarında öğrenim görmekte olan 19 öğrenci velisi oluşturmaktadır. Araştırmaların katılımcılarını belirleme amacıyla çalışmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla veriler toplanmıştır. Covid-19 nedeniyle hazırlanan formun soruları Google Forms'a aktarılmış ve veriler bu kapsamda toplanmıştır. Form aracılığı ile elde edilen görüşler incelenerek tema ve alt temalara ayrılmıştır. Tema ve alt temalara ayrılan görüşler yorumlanarak sonuçlara ulaşılmıştır. Görüşme formlarından elde edilen verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda velilerin vermiş oldukları yanıtların çeşitlilik gösterdiği tespit edilmiştir. Elde edilen bulgularda velilerin bir kısmının internet ve teknolojik alt yapının olmaması ve verilen ödevlerin internet gerektirmesi nedeniyle zorluk yaşadıkları, ödevlerin yapılmasında öğrencilerin desteğe ihtiyaç duyduğu, pandemi sürecinde ödev hacminin artmasının öğrencileri ve kendilerini gereksiz yere yorduğu ve ödevlerin takip edilmesinde kimi zaman zorlandıklarına ilişkin görüşlerine ulaşılmıştır. Bir kısım veli ise bu görüşlerden farklı olarak ödevlerin öğrencilerin başarılarına katkı sağladığını, konuların pekiştirilmesinde ödevlerin önemli olduğunu, öğrencilerin akademik ve sosyal becerilerini

¹ Doç. Dr.

² MEB, Öğretmen

geliştirdiğini ve öğrencilerin derslerden uzaklaşmasının önüne geçtiğine yönelik görüş belirtmişlerdir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda birtakım öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Uzaktan eğitim, ev ödevleri, veliler

EXAMINATION OF PARENTS' OPINIONS ABOUT STUDENT HOMEWORK IN THE DISTANCE EDUCATION PROCESS

ABSTRACT

In this study, it was aimed to examine the parents' opinions about the homework given through EBA in the distance education process. In this study, one of the qualitative research methods, the case study method was used. Participants of the study are 19 parents of students studying in the state schools of the province of Van in the 2020-2021 academic year. Purposeful sampling method was used in the study in order to determine the participants of the studies. Data were collected through the semi-structured interview form prepared by the researcher. The questions of the form prepared due to Covid-19 were transferred to Google Forms and the data were collected within this scope. The opinions obtained through the form were analyzed and divided into themes and sub-themes. The opinions divided into themes and sub-themes were interpreted and the results were reached. Content analysis was used in the analysis of the data obtained from the interview forms. As a result of the research, it was determined that the answers given by the parents varied. According to the findings, some of the parents had some difficulties because of the lack of internet and technological infrastructure and the homework required internet, that students needed support in doing the homework, that the increase in the volume of homework during the pandemic process tired the students and themselves unnecessarily, and they sometimes had difficulty in following the homework. Some of the parents, on the other hand, stated that homework contributes to the success of the students, homework is important in reinforcing the subjects, improves the academic and social skills of the students and prevents the students from leaving the lessons. Some suggestions have been made in line with the results obtained from the research.

Keywords: Distance education, homework, parents

SURİYE'DEN TÜRKİYE'YE YÖNELEN GÖÇÜN EĞİTİM ÜZERİNDEKİ ETKİSİNE DAİR YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Dr. Hasan BOZKAYA

Hatay İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Hatay, Türkiye

ORCID: 0000-0003-1272-0921

ÖZET

Bu araştırma ile Hatay ili Antakya ilçesinde Suriyeli göçmen öğrencisi olan okulların sorunlarına ilişkin yönetici ve öğretmenlerin görüşlerinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. 2011 yılı sonrası Antakya ilçesi başta olmak üzere Hatay'ın aldığı dış göç doğal olarak Hatay'daki eğitimi de etkilemiştir. Suriyeli göçmen öğrencisi olan okullarda yaşanan sorunların daha iyi anlaşılabilmesi açısından okul çalışanlarının bu sorunlara ilişkin görüş ve çözüm önerilerinin alınması önemlidir. Bu görüş ve öneriler eksikliklerin anlaşılması ve düzeltilmesine katkı sağlayacaktır. Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Nitel araştırma desenlerinden bütüncül çoklu durum çalışması kullanılmıştır. Buna uygun olarak araştırmanın çalışma grubu kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemine ve gönüllülük esasına göre seçilmiştir. Çalışma grubu Hatay ili Antakya ilçesindeki kamuya ait beş ilkokulda görev yapan 14 yönetici ve 38 sınıf öğretmeninden oluşmuştur. Veriler bireysel ve odak grup görüşmeleri yapılarak toplanmış ve içerik analizi ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre yönetici ve öğretmenlerin genel olarak; göçle gelen Suriyeli öğrencilerin dil problemi yaşadıklarını, ekonomik sıkıntı nedeniyle ders araç gereçlerini temin etmekte zorlandıklarını, derslere karşı ilgisiz olduklarını, akademik başarılarının düşük olduğunu, velilerin çocuklarına karşı ilgisiz olduklarını ve velilerin veli toplantılarına katılmadıklarını ifade etmişlerdir. Çözüm önerisi olarak göçle gelen aile ve öğrencilere ücretsiz dil kurslarının açılması, okullara donanım olarak daha çok destek sağlanması ve öğrencilere öfke denetimi eğitimi verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Göç kaynaklı sorunların yaşandığı ve eğitim üzerine olumsuz etkilerinin olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Göçmen, Eğitim, Göçmenlerin Eğitimi

MANAGER AND TEACHER OPINIONS ON THE EFFECT OF MIGRATION FROM SYRIA TO TURKEY ON EDUCATION

ABSTRACT

With this research, it is aimed to determine the opinions of administrators and teachers about the problems of schools with Syrian immigrant students in Antakya district of Hatay province. After 2011, the external migration of Hatay, especially in Antakya district, naturally affected the education in Hatay. In order to better understand the problems experienced in schools with Syrian immigrant students, it is important to get the opinions and solution suggestions of school staff regarding these problems. These opinions and suggestions will contribute to understanding and correcting the deficiencies. The research is a descriptive study in survey model. One of the qualitative research designs, holistic multi-case study was used. Accordingly, the study group of the research was selected on the basis of easily accessible sampling method and volunteering. The study group consisted of 14 administrators and 38 classroom teachers working in five public primary schools in Antakya district of Hatay province. The data were collected through individual and focus group interviews and analyzed with content analysis. According to the findings, the administrators and teachers in general; They stated that Syrian students who came through immigration had language problems, had difficulties in obtaining course materials due to economic difficulties, were indifferent to lessons, their academic success was low, parents were indifferent to their children and parents did not attend parent meetings. They stated that as a solution proposal, it is necessary to open free language courses to families and students who came to migration, to provide more support to schools and to give students anger management training. It was concluded that problems arising from migration were experienced and they had negative effects on education.

Keywords: Immigration, Immigrants, Education, Education of Immigrants

**ADMINISTRATORS SUPERVISORY SKILLS AND TEACHERS JOB
PERFORMANCE IN SECONDARY SCHOOLS IN KADUNA NORTH LOCAL
GOVERNMENT AREA, KADUNA STATE**

³**Abdulgaffar Muhammad**

National Open University, Kaduna.
muhammadabdulgaffar306@gmail.com

²**Bushra Ibrahim**

Ahmadu Bello University, Zaria
ibrhmbushra@gmail.com

³**Maryam Abdulmalik Muhammad**

Ahmadu Bello University, Zaria
mamumalik@gmail.com

⁴**Umar Hamisu**

Nigerian Institute of Transport Technology

Abstract

Background: Every organization strives to improve job performance of employees. Supervisors are the first level of management with the major duties and responsibilities to form and lead work groups in organizations to achieve this high level of job performance. It is upon this backdrop that this study seeks to consider the effect of supervisory skills of administrators of secondary schools on employees' job performance in Kaduna North Local Government Area of Kaduna State:

Objectives: To determine the effect of supervisory skills (i.e supervisory communication, supervisory support and participatory supervision) of administrators of secondary schools on employees' job performance in Kaduna North Local Government Area of Kaduna State.

Methodology: A total of 102 respondents were selected for the survey and therefore, 102 copies of questionnaire were distributed out of which 69 copies representing 67.6% were validly returned and confirmed suitable for the analysis. The hypotheses of the study were tested using multiple regression analysis and these analyses were carried out using statistical data for social scientist (SPSS v. 22).

Findings: The findings of this study indicates that both supervisory communication and support does not act as a determinant of job performance but participatory supervision does act as a determinant of job performance in the short run.

Recommendations: The supervisory communication and support skills of the schools' administrators should be enhanced through training and retraining of the administrators to ensure improved teachers' job performance

Keywords: **Supervisory skills, supervisory communication, supervisory support and participatory supervision job performance**

EKOLOJİ DEDEKTİFLERİ İŞ BAŞINDA**Emine Esra KAZANCI**

MEB, Çorum Ömer Kömürcü İmam Hatip Ortaokulu

0000-0002-9075-3713

ÖZET

Dünyamız her geçen gün daha da zor yaşanılacak bir yer haline geliyor. Küresel Isınma, buzulların erimesi, iklim değişimi ve son olarak tüm insanları yaklaşık 15 aydır evlerinde tutsak eden Covid-19 salgını. Dünya, sanki insanların duyarsızlığına karşı tepki gösteriyor. Dünyanın insan yaşamına daha elverişli olması için çevreye duyarlı nesiller yetiştirmek bizden sonrakilere bırakılacak en büyük miras olmalı. 2019 yılında tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını, alış-veriş, sağlık, bankacılık ve en önemlisi de eğitim için bir milat oldu. Dijital bir dünyada yaşadığımızın farkına varmamızı sağladı. Bu süreçte hayatımıza giren uzaktan eğitim kavramı öğrencilerin ekran başında geçirdikleri zamanı da arttırdı. Uzaktan eğitim sürecinde ekran başında fazla zaman geçirmelerine rağmen sosyalleşemeyen, teknolojiyi sadece kullanan bireyler görmekteyiz. Öğrencilerin bu zor dönemde, ders dışındaki zamanlarını daha verimli, üretken ve çevreye duyarlı geçirmeleri aynı zamanda farklı etkinliklerle kendisini ifade edebilen ve sosyalleşebilen bireyler olmaları amacıyla farklı ülke, şehir ve okullardan 8 bilişim teknolojileri öğretmeni ve 50 ortaokul öğrencisi ile Ekoloji Dedektifleri İş Başında isimli bir proje gerçekleştirdik. Projemiz, ortak olan; Azerbaycan, İstanbul Esenler Bilim Sanat Merkezi, İstanbul Bağcılar Akyiğit Ortaokulu, Çorum Ömer Kömürcü İmam Hatip Ortaokulu, Samsun İlkadım Gazi Ortaokulu, Erzurum Halitpaşa Ortaokulu, Isparta İTO Şehit Mustafa Gözütok Ortaokulu, Sinop Ayancık İnönü Ortaokulu ve bu okullarda görev alan bilişim öğretmenleri ve öğrencileri tarafından yürütülmüştür.

Proje, ortakların bulunması ve öğrencilerin seçilmesi ile ocak ayında başlamıştır. Öğrenciler velilerden alınan izin belgeleri ile çalışmalarına başlamıştır. Öncelikle okul tanıtım videoları çekilerek öğrencilerin diğer katılımcıları tanımasına olanak sağlanmıştır. Ardından scratch programı ile kendilerini tanıtır ifade edebilecekleri uygulamalar hazırlamışlardır. 18 Mart' ta her iki ülkede şehit olanlar anısına okul bahçelerine fidan dikilmiştir. Öğrencilere çevre bilinci kazandırmak için yapılan bir diğer etkinlik ise; dijital ortamda ortak hikaye yazma, seslendirme ve anime etme etkinliği olmuştur. Bu etkinlik ile teknolojinin üretimine de destek olunmuştur.

Dijital ortamda geri dönüşüm ile ilgili etkileşimli oyunlar hazırlayan öğrencilerimiz hem çevreye karşı duyarlı olma bilinci kazanmış, hem de kendi etkileşimli oyunlarını tasarlamışlardır. Mayıs ayı itibariyle çalışmalarımız sonuç vermiş ve okul müdürü, veli, öğretmen ve öğrencilerin katılmış olduğu proje değerlendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıya katılan veliler; çocuklarının sosyalleşme imkanı bulduğunu, yapılan oyun ve çekilen videolarla teknoloji kullanımı konusunda bilinçlendiklerini ve geri dönüşüm, sıfır atık kavramlarının önemini fark ettiklerini belirttiler. Öğrenciler ise; Covid-19 salgın döneminde eğlenerek öğrendikleri için çok mutlu olduklarını ifade ettiler.

Anahtar Kelimeler : Çevre bilinci, teknolojinin üretken kullanımı, ekoloji, geri dönüşüm

TÜRKİYE'DE ÖZEL İSTİHDAM BÜROLARI**Doç.Dr. Haluk YERGİN**

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ORCID NO: 0000-0002-8168-9115

Nida GÜNSAN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

ORCID NO: 0000-0001-7014-3099

ÖZET

İşgücü piyasalarının önemli bir sorunu işsizliği azaltmak olup, bu konuda geçmişten günümüze kadar çeşitli uygulamalar yapılmaktadır. Bu bağlamda işsizliğin, emek arz ve talebinin etkili bir şekilde karşılaşmasına yardımcı olan kurumlar önem arz etmektedir. İş gücü piyasalarında iş arayan bireyler ile çalışan arayan işverenleri bir araya getirmek için aracılık faaliyetlerinin yürütülmesi hususunda iki temel sistem bulunmaktadır. Birincisi istihdam hizmetlerinin devlet eliyle yürütülmesi esasına dayan tekel sistem, ikincisi ise kamu istihdam kurumları yanında özel istihdam bürolarının faaliyetine olanak tanıyan sistemdir. Kamu istihdam büroları, işsizliği azaltmada herhangi bir ücret beklentisi olmadan ve düşük vasıfta işçilere istihdam sağlarken, özel istihdam büroları ise, çoğunlukla ulaşılabilirliği olan ve daha yüksek gelir sağlayan vasıflı işçilere istihdam yaratmaktadır. Özel istihdam büroları, 2003 yılında istihdamı arttırmak ve işsizliği azaltmak amacıyla Türk hukuk sisteminde yerini almıştır. Özel istihdam büroları; bir sözleşme veya hukuk çerçevesinde, özel ya da tüzel kişiler adına bir istihdam boşluğunun doldurulması veya istihdama girişi kolaylaştırmak, hızlandırmak amacıyla aracılık hizmeti veren kuruluşlardır. Küreselleşme hareketleriyle birlikte dünya çapında köklü değişime uğrayan emek piyasaları, işsizliğin artması, çalışanların özelliklerinin değişmesi, yeni istihdam biçimleri, işletmelerin genel yapılarında meydana gelen değişimler, teknolojik yenilik vs. gibi durumlardan dolayı özel istihdam büroları önem kazanmıştır. Bu çalışma kapsamında özel istihdam büroları konusunda kapsamlı bir bilgi verilecek ve Türkiye üzerine bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Özel İstihdam Büroları, İşgücü, Türkiye

KAMU YÖNETİMİNİN İNCELEME NESNESİ: KURAMSAL BİR ÇÖZÜMLEME**Dr. Havin Öner GÖREN**

ORCID ID 0000-0003-1073-7180

ÖZET

Kamu yönetiminin inceleme nesnesinin ne olduğu tartışması disiplinin kuruluşundan bu yana süregelmiştir. Nesneyi tanımlanma çabaları her dönem farklı yaklaşımlarla yinelenmiştir. Bu bağlamda kamu yönetimi, 1980 sonrasında geleneksel kamu yönetimi anlayışı yerine kamu işletmeciliği yaklaşımı çerçevesinde, yeniden yapılandırılmıştır. İşletme yönetimi kavramları, disiplinin nesnenin tanımlanması için elverişli midir? İnceleme nesnesi neden değişkendir? İnceleme nesnesinin analizinde kuramsal çözümleme alana nasıl bir katkı sağlar? temel sorularının, çalışmada cevabı aranacaktır. Bu sorular göz önüne alındığında çalışmanın amacı; çağdaş yönetim kuramlarından birisi olan yeni kamu işletmeciliğinin kamu yönetiminin nesnesini nasıl tanımladığıdır. Özel sektör ve kamu yönetiminin yönetsel anlamda bir ayrımının olmadığını ifade eden yaklaşım önce kamu işletmeciliği ardından da yeni kamu işletmeciliği adıyla ele alınmıştır. Yeni kamu işletmeciliğinin kamu işletmeciliği yaklaşımdan bütünüyle bir kopuşu ifade etmediği söylenebilir. Kuramsal temel yanında uygulamanın da önemine işaret eden bu yaklaşım kamu yönetiminde etkinliğin ve verimliliğin önemine vurgu yapmaktadır. Örgütlerin belirlenen hedeflere ulaşmada ortaya koyduğu performans ve stratejinin süreç açısından gerekli olduğu ileri sürülmüştür. Sonuç olarak, kamu yönetimi disiplininin yönünün işletme yönetimine çevrildiği, böylece vatandaş yerine müşteri, kamu hizmeti yerine kar amacı, kamu yararı yerine müşteri memnuniyeti gibi tanımlamalarla disiplinin nesnesinin dönüştürdüğü söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kamu yönetimi, inceleme nesnesi, yeni kamu işletmeciliği

**BÖLGESEL KALKINMADA KALKINMA AJANSLARININ ROLÜ: ÇUKUROVA
KALKINMA AJANSI****Dr. Havin Öner GÖREN****ORCID ID 0000-0003-1073-7180****ÖZET**

Küreselleşme her alanda değişimin yaşanmasına yol açmıştır. Bu sürecin ortaya koyduğu yeniliklerden birisi de, dünya ülkeleri için sorun arz eden bölge içi ve bölgelerarası gelişmişlik düzeyleri arasında farklılıkların giderilmesidir. Bu bağlamda ABD kurulan ilk örneği olan Tennessee Valley Authority adlı 1933 yılında kurulan bölge kalkınma ajanslarının kuruluşu önemli bir basamaktır. Ancak dünya tarihinde 1950'lerden sonra Avrupa'da yaygınlaşan bölge kalkınma ajansları olarak bilinen yapılar özellikle bölgesel kalkınmanın önem kazandığı 1980'lerden sonra tüm dünyaya yayılma olanağı bulmuştur. Türkiye'de ise, kalkınma ajanslarının kurulması 5449 sayılı 25 Ocak 2006 tarihinde yürürlüğe giren "Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri" hakkında kanunla olmuştur. Bu kanunla İzmir Kalkınma Ajansı ve Çukurova Kalkınma Ajansları kurulmuştur. Bu ajanslar, kalkınma ajanslarının ülkemizde ilk örneklerini oluşturmaktadır. Çalışmanın amacı, kalkınma ajanslarının ülke kalkınmasında üstlendikleri misyonun hem bölgesel hem de merkezi düzeyde üstlendikleri görevlerin analiz edilmesidir. Bu bağlamda, ülkemizde kalkınma ajanslarının ilk örneklerinden birisi olan Çukurova Kalkınma Ajansı ele alınmıştır. Çukurova Kalkınma Ajansı, stratejik rolü, merkez ve yerel yönetimler arasında koordinasyon düzeyi ve ortaya konulan proje örnekleri çerçevesinde irdelenecektir. Sonuç olarak, bölge içi ve bölgeler arası rekabetin önemli olduğu küreselleşme sürecinde kalkınma ajanslarının ülke kalkınmasına etkileri analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Bölgesel kalkınma, Kalkınma ajansları, Çukurova kalkınma ajansı

TAKIM ÇEŞİTLİLİĞİNİN KÜRESEL SANAL TAKIMLARIN PERFORMANSINA ETKİSİ

Adem Baltacı

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

ORCID: 0000-0001-8474-2164

ÖZET

Geçmişten günümüze; savaşlar, ekonomik krizler, felaketler, salgın hastalıklar gibi önemli toplumsal olaylar ve gelişmeler, yaşama ve çalışma şeklimizde önemli değişiklikleri tetiklemiş veya hızlandırmıştır. Son dönemlerde, bunlardan biri olan COVID-19 salgınının ortaya çıkışı ile çalışanların hem yurt içinde hem de uluslararası düzeyde fiziksel hareketliliği kısıtlanmış, salgını önleme amacı ile çoğu işletme uzaktan çalışma yöntemini tercih etmek zorunda kalmıştır. Böylece özellikle çok uluslu işletmelerde; farklı kültürlerin yer aldığı, coğrafi olarak dağınık, geçici olarak oluşturulan ve modern elektronik haberleşme kanalları ile iletişim kuran *Küresel Sanal Takımlar*'ın kullanımı önemli derecede yaygınlaşmıştır. Zaman, mekân, konum ve örgütsel sınırların ötesinde faaliyet gösteren, ortak bir amaç için farklı ülkelerden yüksek nitelikteki çalışanları bir araya getirebilen küresel sanal takımların, işletmeler için başarılı bir çalışma modeli olacağına inanılmaktadır. Bu noktadan hareketle, artan önem ve popüleritesi bu takımların performansını etkileyen faktörleri incelemeyi hem pratik hem de teorik açıdan değerli kılmaktadır. Bu bağlamda bu çalışmada küresel sanal takımlar ve bu takımların etkin ve verimli bir şekilde çalışmasını etkileyen faktörlerden biri olan takım üyeleri arasındaki farklılıkları ifade eden "*takım çeşitliliği*" teorik olarak ele alınmıştır. Farklı kültürel, sosyal özelliklere, eğitim seviyelerine ve tecrübelerine sahip olan takım çalışanlarının farklılıkları, bir taraftan yaratıcılığı güçlendirip yeni bakış açıları sunarken diğer taraftan bu çeşitliliğin sonucu olarak ortaya çıkabilecek güven eksikliği, çatışma ve iletişim problemleri nedeni ile küresel sanal takımların etkinliğini azaltabilmektedir. Çalışma sonucunda takım çeşitliliğinin nedenleri ve küresel sanal takımların performansına etkileri avantaj ve dezavantajları bağlamında karşılaştırmalı olarak ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Küresel Sanal Takımlar, Takım Çeşitliliği, Takım Performansı

DEĞERLENDİRİCİ KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN PERFORMANS DEĞERLENDİRMELERİNE ETKİSİ: BEŞ FAKTÖR MODELİ BAĞLAMINDA BİR İNCELEME

Adem Baltacı

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

ORCID: 0000-0001-8474-2164

ÖZET

Çalışanların iş performansının doğru bir şekilde değerlendirilmesi, araştırmacılar ve uygulayıcılar açısından insan kaynakları yönetimi alanında kritik önem taşıyan konuların başında gelmektedir. Zira performans değerlendirmenin, çalışanların gelişimi ve yönetimi ile ilgili önemli kararlardaki (terfi, eğitim, ücret artışı, rotasyon vb.) stratejik rolü bu ilginin gerekçesini oluşturmaktadır. Sonuçta çalışanlar hakkında doğru kararlar verebilmek ancak geçerli, güvenilir ve doğru sonuçlar üreten bir performans değerlendirme ile mümkün olabilmektedir. Sübjektif, hatalı değerlendirmelerle kirlenmiş bir değerlendirme sistemi, çalışanların örgütsel aidiyetini ve adalet algısını azaltarak beklenenin aksine işletmeye yarardan çok zarar verebilmektedir. Buradan hareketle performans değerlendirmeleri çalışanlar için bir endişe ve memnuniyetsizlik kaynağı olabilmektedir. Bu bağlamda literatürde performans değerlendirmelerinin doğruluğunu etkileyebilecek olan; değerlendirme formatı, değerlendirme amacı, değerlendiricilerin yaş, cinsiyet ve eğitim düzeyi gibi birçok değişken sıklıkla ele alınmıştır. Ancak burada performans değerlendirmelerinde etkili olabilecek bir başka faktör olarak karşımıza “*değerlendiricilerin kişilik özellikleri*” çıkmaktadır. Bir kişinin duygu, düşünce ve davranış biçimlerinin açıklayıcısı olan kişiliğin, değerlendiricilerin sahip olduğu bir özellik olarak yapmış oldukları değerlendirmeleri de etkilemesi kaçınılmaz görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında sübjektif değerlendirmelerin nedenini anlamak ve yapılan hataları engellemek için değerlendiricilerin kişilik özelliklerinin performans değerlendirmeye olan etkilerinin ortaya konulması önem arz etmektedir. Buradan hareketle, bu çalışmada değerlendiricilerin kişilik özelliklerinin performans değerlendirmeye olan etkisi kavramsal bir bakış açısıyla ele alınmıştır. Çalışmada değerlendiricilerin kişilik özelliklerini anlamak ve performans değerlendirmeleri ile olan ilişkisini açıklamak için, kişiliğin yapısını daha iyi tanımladığına inanılan ve literatürde sıkça kullanılan “*Beş Faktör Modeli*” tercih edilmiştir. Çalışma sonucunda değerlendiricilerin kişilik özellikleri ile performans değerlendirme sonuçları ve hataları arasında önemli bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Performans Değerlendirme, Değerlendirme Doğruluğu, Değerlendirici Kişilik Özellikleri, Beş Faktör Modeli

ULUSLARARASI İLİŞKİLERİN DEĞİŞİMİ: TÜRKİYE-MISIR İLİŞKİLERİ**Şaban Öztürk**

Van Yüzüncü yıl Üniversitesi

0000-0002-2095-195X**ÖZET**

Dış politika yapımı ve uygulanmasının oldukça karmaşık bir süreç olduğu konusunda fikir birliği bulunmaktadır. Uluslararası ilişkilerin çok yönlü olması bu sürecin karmaşık olmasında en büyük etkidir. Dış politikada uluslararası sistem, savaşlar ve krizler kadar ülkelerin yönetim kademeleri, hükümetleri ve liderlerinin de etkin olduğu bilinmektedir. Bu durum aynı zamanda dış politikayı etkileyen iç ve dış etkenler olarak da kabul edilmektedir. Dünyada devletlerin dış politikalarında alışlagelmiş uygulamaların İkinci Dünya Savaşı sonrasında değişmeye başladığı, neo-liberal anlayışın yaygınlaşmasıyla dış politikada yeni döneme girildiği ve küreselleşme ile birlikte ulus-devletlerin dış politikasında uluslararası kuruluşların ve ulus ötesi şirketlerin daha etkili olmaya başladığı iddia edilmiştir. Ancak uluslararası ilişkilerin, malların ve insanların iletişim ve ulaşımındaki hızlanmaya bağlı olarak farklı boyuta evirildiği ve küreselleşme olarak adlandırılan bu sürecin devletlerarasındaki karşılıklı bağımlılığı da artırdığı bir gerçektir.

Bu kapsamda öncelikle Türk dış politika yapımının ve uygulamasının zorluğu göz önünde bulundurulmalıdır. Bu durum Türkiye'nin sadece jeopolitik konumuyla ilgili değil aynı zamanda tarihi, kültürü, etnik yapısı ve siyasi duruşuyla da ilişkilendirilmektedir. Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçişte bazı yönleriyle dış politikanın devamından bahsedilse de genel olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikasında yeni (Batıcı) paradigmanın hâkim olduğu kanaati yaygındır. Bu bakımdan Atatürkçü dış politikanın uzun süre Türk dış politikasına rengini verdiği söylenebilir. Ancak değişen dünya şartları ve uluslararası sistemdeki yeniliklere paralel olarak Türkiye'nin dış politikasındaki değişim dikkatleri çekmiştir. Bu konuda Türkiye'nin Orta Doğu ile ilişkileri örnek olarak gösterilebilir. Uzun süre çok düşük seviyede sürdürülen Türkiye'nin Orta Doğu'ya dönük dış politikasında, 1970'lerde değişiklikler dikkati çekmiştir. Bu dönemde İslam ülkeleri ile başlatılan iyi ilişkiler Orta Doğu ülkeleri ve Mısır ile de geliştirilmiştir. Bu ilişkilerin geliştirilmesinde Turgut Özal'ın dış politika anlayışının etkili olduğu kabul edilmektedir.

Türkiye-Mısır ilişkilerine ilişkin yazında Osmanlı İmparatorluğu'ndan beri süregelen tarihi bağlara vurgu yapılmaktadır. Bununla birlikte hem Mısır'ın siyasi durumu hem de Türkiye'nin dış politika anlayışından kaynaklanan sebeplerle iki ülke arasındaki ilişkilerin uzun süre geliştirilemediği bilinmektedir. Ancak yukarıda belirtildiği üzere 1980 sonrasında başlayan Türk dış politikasındaki değişim Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti) döneminde ileri seviyeye taşınmış ve Hüsnü Mübarek iktidarı ile ekonomi başta olmak üzere olumlu gelişmeler yaşanmıştır. Mısır'da yaşanan Tahrir Devrimi ve sonrasında Müslüman Kardeşler Teşkilatına yakın Özgürlük ve Adalet Partisi'nin iktidara gelmesiyle Türkiye-Mısır ilişkileri en yüksek düzeyine ulaşmıştır. Ancak Mısır'ın demokratik yoldan seçilmiş iktidarı ve onun Cumhurbaşkanı olan Muhammed Mursi'ye Genelkurmay Başkanı Abdulfettah es-Sisi tarafından yapılan darbe (3 Temmuz 2013) neticesinde Türkiye'nin haklı olarak göstermiş olduğu sert tepki iki ülke ilişkilerinin en düşük seviyeye gerilemesine neden olmuştur. Son günlerde özellikle Doğu Akdeniz'de yaşanan gelişmeler, Türkiye ve Mısır'ın ilişkileri yeniden gözden geçirmelerini gerekli kılmıştır. Maslahatgüzar seviyesine düşürülen iki ülke ilişkileri yaklaşık 8 yıl aradan sonra yeniden ele alınmış ve heyetler arası görüşmeler başlatılmıştır. Bu ilişkilerin gerek Mısır gerekse Türkiye açısından yeni bir dönemin başlangıcı olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Mısır, dış politika, Müslüman Kardeşler.

DIŞ POLİTİKADA EKONOMİNİN ETKİSİ: 1980 SONRASI TÜRKİYE ÖRNEĞİ**Şaban Öztürk**

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

0000-0002-2095-195X**ÖZET**

Dış politika bir ülkenin başka bir ülke/ülkeler ile siyasi, hukuki ve iktisadi politikalarına genel olarak verilen ad olarak kabul edilebilir. Ülkelerin dış politikalarını etkileyen unsurlar arasında dış etkenlerin yanı sıra iç etkenler de sayılmaktadır. Dış politikayı etkileyen dış etkenler, uluslararası sisteme ilaveten, savaşlar, krizler, uluslararası ittifaklar ve birlikler olarak öne çıkarken iç etkenler ise hükümetler, liderler ve onların uyguladıkları politikalara ek olarak jeostratejik/coğrafi konum, tarihi bağlar ve ekonomik ihtiyaçlar olarak belirtilmektedir. Öte yandan bu alandaki çalışmalar ele alındığında, genel olarak dönemlere ayrılan Türk dış politikasının, ilkeler ve liderler üzerinden değerlendirildiği görölmektedir. Bu çalışmada ise 1980 sonrasında Türkiye'nin dış politikasında diğer etkenlere nazaran biraz daha ağırlığını hissettiren ekonomik unsurlar ele alınmıştır.

Türkiye'nin dış politika uygulamaları Cumhuriyet'le birlikte uzun bir süre, belirlenmiŐ kurallar dâhilinde anti revizyonist, Batıcı ve İkinci Dünya Savaşı sonrasında konumlandığı üzere NATO eksenli gelişmiŐtir denebilir. Ancak bu politikanın 1980'lere doğru neo-liberalizmin etkisi, daha sonra Soğuk Savaş'ın sona ermesi ve nihayetinde küreselleşme ile birlikte dünya sistemindeki yeniliklere paralel olarak değişmeye başladığı görölmektedir. Ayrıca bu dönemle birlikte Türk dış politikasında dış ticaretin yani ekonominin öneminin arttığı bilinmektedir. Türk dış politikasında ekonominin öneminin artması daha çok 1983 seçimleriyle Anavatan Partisi (ANAP) lideri olarak baŐbakanlık koltuğuna oturan Turgut Özal döneminde gerçekteŐmiştir. Özal, hem baŐbakanlık döneminde hem de 1989 yılında başlayan ve 1993'te vefatına kadar devam eden Cumhurbaşkanlığı süresince dış politikayı yönlendiren en önemli aktör olarak dış politikada ekonominin etkisini sürekli vurgulamıŐtır. Bu dönemde Körfez sermayesi ile kurulan özel finans kurumları başta olmak üzere birçok ticari malların temini ve yeni pazar oluŐturulması için bölge ülkelerinden Libya, Irak, İran ile ilişkilerin geliştirilmesi yeni dış politikanın ipuçlarını vermiştir. Ayrıca AB ve ABD ile ekonomi temelli iliŐkilere önem verildiği, IMF, Dünya Bankası gibi kredi kuruluşlarından rahat borçlanmanın sağlanabilmesi için dış politikada ekonominin ağırlığının arttığı gözlenmiştir. Özal'ın ekonomi merkezli dış politika düşüncesinin etkilerinin günümüze kadar devam ettiği ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Dış politika, dış ticaret, ekonomi, Türkiye.

GÖÇ, GÖÇMEN VE GÖÇMEYENLER: BALIKESİR ÖRNEĞİ**MUHAMMET MURAT ÖZKUL ¹**¹ Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi

, ORCID: 0000-0002-3428-1635

ÖZET

21 yy dünyası, önceki yüzyıllardan farklı olarak birçok belirsizliğin hüküm sürdüğü uzun bir yüzyılı her türlü iktisadi, kültürel, dini, siyasi menşeli sorun ve yükünü üzerinde toplamıştır. Taşıyamadığı ya da anlam veremediği birçok şeyi de yerlerinden, fiziki ve kültürel mekanlarından, yurtlarından edilen masum insanların mecazi ifadeyle söylersek; adeta sırtına yüklenmiştir.

İçinde yaşadığımız Ortadoğu coğrafyası ve özelinde Türkiye’de uzaklardan gözlediği göçleri, artık doğrudan içinde hisseden ve mühim roller üstlenen ülkelerden biri haline gelmiştir. Ana vatan ve benzeri birçok kavram ile üstlenilen büyük sorumluluk sorumluluk bilincini ; gönüllülükten profesyonelce yönettiği bir planlı döneme tahvil etmekte ve gelecekle ilgili tahminlerini tahkim edecek adımları atmaktadır.

Türkiye’ye ve özellikle Avrupa’ya geçmek için yakın toplanma alanları olarak Marmara ve Ege Bölgesindeki birikmeler ve göçmenlere ait yaşam desenleri ve gündelik yaşam pratiklerine kaynaklık eden kültürel, psikolojik ve manevi tortuların görünür kılınması göç idaresinin ve göçe ile ilintili kuruluşların planlarının sevk ve idaresinde büyük kolaylaştırıcı ve yükü hafifleten etkiye haiz olacaktır.

Marmara Bölgesini temsil edebilecek kabiliyet ve tecrübe ulaşılmış görülen ve yaptığı insani yardım ve ağırladığı göçmenlerin sorunlarına yaklaşımda iyi bir sicil oluşturmuş Balıkesir ilindeki iskan edilen Irak, Afgan ve az sayıdaki Suriyeli göçmenlerden Balıkesir ilinden ayrılmama kararlılığındaki gruplarla neden göç etmek istemedikleriyle ilgi göçmenlerle görüşmeler yapılmaktadır. Araştırmada sözlü tarih yöntemi kullanılmaktadır. 4000-6000 arasında olduğu tahmin edilen Balıkesir’deki üç grup göçmen gruptan Koronavirüs hastalığı (Covid-19) ortamında ulaşılabilen bireylerle görüşülmektedir.

Araştırma, Göç İdaresi ve ilgili kuruluşların göçün yönünü tersine çevirmek istemelerine rağmen Balıkesir ili sınırları içinde yaşamaya alışan ve uyum sağlayanların açığa çıkarmak çalışmanın hedefledikleri arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Memnuniyet, Din Sosyolojisi, Sosyal Değişme, Göç Politikaları

EVSİZLİK VE SOSYAL HAYAT: İSTANBUL ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Yasin AKYILDIZ

Kırklareli Üniversitesi

ORCID: 0000-0003-4622-0159

ÖZET

Evsizlik, ülkelerin gelişmişlik düzeyine bakılmaksızın sosyal sorunlara sebep olan bir olgudur. Makro düzeyde toplumsal barışı tehdit eden evsizlik olgusu, mikro düzeyde ise evsiz bireylerin sosyal yaşamında gerilemelere sebep olmaktadır. **Çalışma kapsamında** evsizliğin daha çok bireysel etkileri üzerinde durulmakta ve evsiz bireylerin evsizlik sürecinde sosyal hayatlarında meydana gelen değişimlere yer verilmektedir. **Çalışmanın konusunu** evsiz bireylerin sosyal yaşamları oluşturmaktadır.

Çalışmanın amacı evsiz bireylerin sosyal hayatlarını nasıl anlamlandırdığını belirlemektir. Bu amacı gerçekleştirmek için evsiz bireylere çeşitli düzeylerde sorular yöneltilmiştir. **Çalışmanın yöntemi** nitel bir desene sahiptir. Çalışma 2019 yılında, 8 evsiz bireye yönelik yapılmıştır. Çalışmanın amacına uygun olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kapsamında İstanbul'da yer alan STK'lara ait barınma evlerinde kalan evsiz bireylerle görüşmeler sağlanmıştır. Sorulara verilen cevaplar kapsamında elde edilen bulgular evsiz bireylerin sosyal hayatına yükledikleri anlamı belirlemek için değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Literatürde yer alan bilgiler dâhilinde evsizlik sürecine etki eden temel faktörler arasında, aile, akraba, arkadaş desteği, yakın çevre içinde yer alan, ev sahibi ve işverenlerle olan ilişkiler, sokakta kalınan süreçte diğer evsiz bireylerle kurulan ve barınma merkezlerinde kalma sürecinde oluşturulan sosyal ilişkiler yer almaktadır. Alan yazında evsiz bireylerin sosyalleşmeleri mekânsal olarak sokak temelli ve barınma merkezleri temelli olarak iki başlık altında incelenmektedir. Evsizlik sürecinin deneyimlenmeye başladığı ilk süreçte bireylerin kendi imkânlarıyla, arkadaş yanında veya otel odasında, parklarda, hastane acillerinde kalma şeklinde hayatlarını sürdürmeye çalıştıkları görülmektedir. Yakın çevre desteğinin olmaması durumunda evsiz birey direkt olarak sokağın tehlikelerine karşı savunmasız duruma düşebilmektedir. Sokakta sosyalleşmenin görünümleri arasında yararlı sosyalleşme, zararlı sosyalleşme, sosyalleşememe gibi görünümlere rastlanmaktadır. Yararlı sosyalleşme kapsamında daha çok bireyler evsizlik sürecine giren diğer bireylerle kurmuş oldukları ilişkilerle günlük hayatın gereklerini asgari düzeyde karşılayabilmek için bilgi ve kaynak paylaşımı, dayanışma, tehlikelere karşı ortak hareket ederek güvenlik gereksinimlerini karşılama gibi destek mekanizmalarının oluşturulduğu görülmektedir. Zararlı sosyalleşme kapsamında alkol ve madde kullanımını deneyimleme, toplumda yaşayan diğer bireylere yönelik güvenlik tehdidi oluşturabilecek davranışlarda bulunma, hırsızlık, gasp gibi suç içeren eylemlere katılma gibi süreçler yaşanabilmektedir. Sosyalleşememe durumu ise psikolojik sorunlar, akıl ve ruh sağlığı problemlerinin yaşanması durumunda ortaya çıkmaktadır. Literatür taramasından elde edilen bulguların dışında, çalışmanın alan araştırması kapsamında barınma evlerinde kalan evsiz bireylerin sosyal hayatlarıyla ilgili veriler de bulunmaktadır. Bu verilere

göre evsiz bireylerin barınma evi arkadaşlarının dışında aile üyeleri ile ilişkilerinin bulunmadığı, evsiz bireylerin yakın çevrelerinden bir beklenti içine girmediği, yakın çevre ile olan ilişkilerin daha çok telefon görüşmeleri ile sınırlı olduğu belirtilmektedir. Evsiz bireyler barınaklardaki sosyal ilişkilerini “savunmasızlık, dışlanma, empati ve paylaşma” kavramlarıyla ifade etmektedir. Barınma evlerinde ortaya çıkan sosyal ilişkiler, benzer yaşam hikayelerine sahip evsiz bireylerin empatik duygularla grup içi dayanışma bağlamında, paylaşma temelinde oluşmaktadır. Evsizlik sürecinin sonlandırılmasında mikro düzeyde sınırlı arkadaş ilişkileriyle beliren sosyal ilişkilerin, evsiz barınaklarının makro sistemle kuracakları rehabilite edici hizmetlerle çeşitlendirilmesi gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: Evsizlik, Sosyal hizmet, Sosyal Hayat, Barınma Evleri

Z KUŞAĞININ SİYASAL KATILIMI ÜZERİNE BİR İNCELEME**¹Murat ÇOLAK**¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Kocaeli Üniversitesi,
ORCID: 0000-0003-2135-9824**²Sevim KOÇER**²Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi,
ORCID: 0000-0003-1813-5491**ÖZET**

Son dönemlerde pazarlamacılar faaliyetlerini planlarken hedef kitle bölümlerinde kuşak kavramını dikkate almaktadır. Kuşak, yirmi beş otuz yıllık yaş kümelerini oluşturan nesil olarak tanımlanmaktadır. Tüm kuşaklar, içinde yaşadıkları döneminin olaylarından etkilenmektedir. Bu etkileşim kuşakların tutum, değer, tüketim ve siyasal katılım davranışlarına kadar etki etmektedir. Z kuşağı 2000'lerin başında dünyaya gelmiştir. Diğer nesillerden tamamen farklı olan bu kuşak teknolojinin yetiştirdiği ilk kuşaktır.

Siyasal katılım, seçmenin oy verme eylemi olarak bilinmektedir; ancak siyasal katılım oy verme davranışlarıyla sınırlandırılmamalıdır. Siyasal katılım, kişinin siyasete olan ilgi ve merakını kapsayarak siyasal eylemlere kadar uzanan geniş bir çeşitliliğe sahiptir.

Bu çalışma, siyasal hayata yeni katılım sağlayan Z kuşağı bireylerinin siyasal ilgi düzeylerinin, siyasal katılım türlerinin ve siyasal katılım faktörlerinin neler olduğu; ayrıca demografik özelliklerin ve sosyal medya kullanımının siyasal katılıma ne tür bir etkisi olduğunu ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışmanın evrenini Z kuşağı oluşturmaktadır. Örneklemi ise ankete yanıt veren Z kuşağında yer alan 150 kişi oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplamada nicel araştırma yöntemlerinde olan anket tekniği kullanılmıştır. Ankette demografik özellikler, internet ve sosyal medya kullanımları, siyasal ilgi, siyasal katılım ve siyasal katılım faktörleri olarak 5 ana başlıkta toplam 56 soru bulunmaktadır. Anket sonuçları SPSS programında analiz edilmektedir.

Analizler sonucunda Z kuşağının düşük bir siyasal katılıma sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Siyasal katılım düzeyleri incelendiğinde ise yoğun enerji ve zaman gerektiren eylemlerden kaçındıkları daha kolay olan izleyici faaliyetlere yöneldikleri görülmektedir. Katılımcıların siyasal katılımlarında cinsiyet ve eğitim faktörlerinin etkisi bulunmamaktadır. Son olarak katılımcılar siyasal bir partiyi desteklerken parti politikası ve geçmişteki faaliyetlerine göre karar vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Z Kuşağı, Siyasal İletişim, Sosyal Medya, Siyasal Katılım

GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRLÜĞÜ PERSONELLERİNİN SPORDA TÜKETİCİ ETNOSENTRİZMİ DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Dr. Murat TURAN¹

¹ Gençlik ve Spor Bakanlığı, Ankara, ORCID ID: 0000-0002-3865-7134

Muhammet URAS²

² Atatürk Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-9956-4011

ÖZET

Bu çalışmada; Erzurum Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü personellerinin sporda tüketici etnosentrizmi düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada iki bölümden oluşan anket tekniği kullanılmıştır. Birinci bölümde katılımcılara demografik özelliklerinin olduğu sorular kullanıldı. İkinci bölümde, Shimp ve Sharma (1987) tarafından geliştirilen sporda tüketici etnosentrizmi ölçeği, toplam 17 maddeden tek boyuttan ve 5'li Likert biçiminde oluşan ve Türkçeye uyarlanmasını ise Yurtsızoğlu ve Fişne (2020) tarafından yapılan ölçek kullanılmıştır. Türkçeye uyarlanan ölçeğin toplam Cronbach alfa değeri $\alpha = 0,92$ olarak bulunmuştur. Veri toplama evrenini, Erzurum Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü personelleri oluştururken, örneklem grubunu ise 264'ünü erkek 67'sini kadın olmak üzere toplam 331 katılımcıdan oluşmaktadır. Yapılan analizler sonucunda, sporda tüketici etnosentrizmi düzeyinin cinsiyet değişkenine göre toplam puanda ($p=,021$) istatistiksel olarak anlamlı farklılığa sahip olduğu belirlenmiştir. Medeni durum ($p=,451$) değişkeni açısından ise sporda tüketici etnosentrizmi düzeyinin herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Gençlik ve Spor, Sporda Tüketici Etnosentrizmi, Spor.

Youth and Sports Provincial Directorate Personnel Levels of Consumer Ethnocentrism in Sports Analysis According to Various Variables

ABSTRACT

In this study; It is aimed to examine the consumer ethnocentrism levels of Erzurum Youth and Sports Provincial Directorate personnel in sports according to various variables. The questionnaire technique consisting of two parts was used in the research. In the first part, questions with demographic characteristics were used for the participants. In the second part, the consumer ethnocentrism scale in sports developed by Shimp and Sharma (1987), the scale consisting of 17 items in a single dimension and 5-point Likert form and adapted to Turkish by Yurtsızoğlu and Fişne (2020) were used. The total Cronbach alpha value of the scale, which was adapted to Turkish, was found to be $\alpha = 0.92$. While the data collection universe is composed of the personnel of Erzurum Youth and Sports Provincial Directorate, the sample

group consists of 331 participants, 264 of whom are male and 67 of which are female. As a result of the analysis, it was determined that the consumer ethnocentrism level in sports has a statistically significant difference in the total score ($p = ,021$) according to the gender variable. In terms of marital status ($p = ,451$) variable, no significant difference was found in the level of consumer ethnocentrism in sports.

Keywords: Youth and Sports, Consumer Ethnocentrism in Sport, Sport.

ÇAPRAZ TABLOLARIN REGRESYON YÖNTEMİ İLE GÖRSELLEŞTİRİLMESİ**H.Nazan Çağlar**

İstanbul Kültür Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-2152-8747

ÖZET

Sosyal Bilimlerde , çapraz tabloların (crosstab) yorumlanması önemli bir yere sahiptir. Veri analizlerinde iki boyutlu tabloların etkin biçimde özetlenmesi ve yorumlanması özellikle büyük boyutlu ise önemlidir. Tablonun $m,n > 10$ (m: satır , n: sütun) olması durumunda okunması , anlaşılması ve yorumlanması zorlaşır. Bu noktada verileri görselleştirerek özetlemek kolaylık sağlar. Görsel nesnelerin kısa süre de karar vermede önemli olduğu bilinmektedir. Çapraz tablodaki verinin görselleştirilmesinde pek çok yöntem kullanılmaktadır.

Bu çalışmada , kategorik verileri temsil eden tablolara çok değişkenli regresyon yöntemi uygulanmıştır. Model değişkenleri tablonun satır ,sütun değişkeni olarak alınmıştır. Kurulan Model aracılığı ile tablonun hücre değerleri tekrar tahmin edilmiştir. Regresyon metodu lineer ve polinomal olarak uygulanmıştır. Her iki tip bulunan modellerle crosstab' ın regresyon yüzey grafikleri çizilerek , her bir model için hata payları hesaplanmıştır. Çizilen yüzey grafikleri çapraz tabloların görsel olarak daha iyi açıklanabildiğini göstermiştir.

Yazılan bir bilgisayar programı ile literatürden alınmış problem için metodun iki boyutlu tablolar için uygulaması açıklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler : polinomal regresyon , çapraz tablo , yüzey grafiği

KÜLTÜREL KİMLİK VE ÖTEKİLEŞTİRME BAĞLAMINDA DOM BELGESELİ ÜZERİNE GÖSTERGEBİLİMSEL BİR ANALİZ

Dr. Öğr. Üyesi Gülhanım Karaoğlu

Atatürk Üniversitesi

0000-0003-0043-7029

Baran Ok

Atatürk Üniversitesi

0000-0002-6763-8522

ÖZET

Dil, inanış, etnik grup ve geleneğe dayanan bir aidiyet duygusunu ifade eden kültürel kimlik, toplumsal alanda var olma biçiminin, değer, norm, anlam, gelenek ve inançlardan oluşan referans çerçevesine işaret etmektedir. Değerleri birçok kişi tarafından paylaşılan, daha yaygın kültürlerin yanında, az sayıda bireyle ilişkili, nispeten daha dar kültürler de söz konusudur. Bir kültürün değerinin, aidiyet duygusunu paylaşan insan sayısı ile ilişkili olmamasına rağmen, azınlık veya güçsüz bir gruba ait bir aidiyet söz konusu olduğunda çoğunluk veya baskın olan gruplar tarafından dışlanma ve ötekileştirilme söz konusu olabilmektedir. Ötekileştirme, gruplar arasında hiyerarşik olarak bir konumlandırmaya işaret etmektedir. Dolayısıyla biz ve diğerleri şeklinde bir ayrımı getirirken aynı zamanda “biz”den olmayanlara olumsuz özellikleri atfetmeyi ve onları değersizleştirmeyi de içermektedir. Kendisini hiyerarşik olarak üstte konumlandıran grup ile “öteki” arasındaki asimetric güç ilişkileri de meşruiyetini yine bu bağlamda kazanmaktadır. Ötekilik ve ötekileştirme probleminin kültürel kimlik üzerinden ele alındığı bu çalışmada, Güneydoğu Anadolu bölgesinde yaşayan Domların toplumda nasıl konumlandırıldığı irdelenmiştir. Mezopotamya’dan Türkiye’ye uzanan yolculuklarında, göçebe bir hayat süren ancak yakın geçmişte yerleşik hayata geçmek durumunda kalan Domlar, işsizlik, yoksulluk ve eğitim sorunları nedeniyle daha ziyade kenar mahallelerde hayatlarını sürdürmekte, bu duruma bağlı olarak da ötekileştirici söylem ve farklılaştırıcı eylemlere daha fazla maruz kalmaktadırlar. Çalışmada, Domların Mezopotamya’dan Türkiye’ye uzanan tarihsel konumları ve mevcut toplumsal yapı içindeki durumları incelenmiş, bu bağlamda Dom

belgeseli göstergebilimsel analizle çözümlenmiştir. Buldukları bölgede azınlık durumundaki Domların ötekileştirici tutum ve davranışlara maruz kaldıkları, olumsuz anlamlar barındıran etiketlerle anıldıkları, hoşgörü ve uzlaşım zemininde yer edinemeyen Dom kültürüne ait kodların ve farklılıkların sosyal ve kültürel alanda olumsuzlanarak ötekiliğe dönüştürüldüğü ve ötekileştirme yoluyla hegemonik ilişkilerin meşrulaştırıldığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel kimlik, Ötekileştirme, Dom

ENVIRONMENTAL CONCERN: HOW TO HANDLE WITH**Sertif Demir**

Professor Dr., THK University, Faculty of Business

ORCID: 0000-0001-8329-8735

Abstract:

Environmental problems have been a concern of humanity since the 1960s as human beings first encountered tangible environmental problems in industrialized countries. Green politics has emerged as the outcome of those environmental vulnerabilities. Likewise, it has become part of security concept as the increased environmental degradation such as global warming, ozone depletion, deforestation, land degrading, pollution of air and seas, scarcity of water, melting of glaciers etc., has become a threat to nations and populations. Environmental degradation has lethal effects on living creatures, humans, animals, plants etc.

Since the 1972 Stockholm Conference, with the pioneer of the UN, there have been many international conferences and meetings, numerous documents have been accepted, and uncountable research has declared the serious results of environmental degradation. However, although some progress has been achieved, they are not promising to prevent our future generation from environmental threats. Environment problems seem very hard to resolve. Because; the science of environmental problems is complex, there are many stakeholders involved in both the causes and the solutions to environmental problems; finally, resolving global environmental issues will require changes in our own consumption and pollution of natural resources. Considering all these, the prevention of environmental degradation is hard but achievable if all nations come together to follow “sustainable development”. Because sustainable development will allow continuing improvements in the quality of life with a lower intensity of resource use, thereby leaving behind for future generations an undiminished natural resources.

Key Words: Environment, degradation, sustainable development, depletion resources.

GLOBALIZATION AND COVID-19 PANDEMIC**Sertif Demir**

Professor Dr., THK University, Faculty of Business

ORCID: 0000-0001-8329-8735

Abstract:

Globalization is a term explicating the increasing connectivity and the relations among nations covering in economic, business, commercial, international trade, touristic, cultural and other activities. It is a phenomenon that existed in history, however the actual developments of globalization took place twice in the 1870-1814 period with rapid growth of capitalism; the other was the one that started in the 1980s and continued until the 2008 global financial crisis. Although the 2008 financial crisis and later, the neo-mercantilist policies of the Trump administration in America have contracted globalization, it has never ended. The exchange of goods, funds, investments, ideas, cultures, technological innovations continues without stopping among nations.

Question is how Covid-19 pandemic has affected globalization. Pandemic has unexpectedly decreased the international trade, capital, information and people flow in the first half of the year 2020, strengthening uncertainties about the future of globalization. Nevertheless, nations have continued their economic and business activities, regarding the limitations of pandemic. DHL Global Connectedness Index¹, measuring globalization via international trade, capital, information, and people flows, has also demonstrated the decreasing cross border activities with pandemic.

Despite the falling of cross-borders activities, global business is not disappearing, but the landscape is shifting, with important implications for strategy and management. Besides, there is increasing cross-borders trends on digital services, data, ideas, health products and e-commerce, with the increasing vaccination campaigns. Finally, globalization has shifted from conventional structure and being reshaped toward to post-Covid-19 new normality of economic, business and commercial activities, focusing on varying trading structure, digitalization, new strategy and management.

Key Words: Globalization, Covid-19, pandemic, effect.

¹ Steven A. Altman and Phillip Bastian, The State of Globalization in 2021 <https://hbr.org/2021/03/the-state-of-globalization-in-2021>

**AZERBAJCAN'IN II KARABAĞ SAVAŞINA (27 EYLÜL – 10 KASIM 2020)
ULUSLARARASI HUKUKUN “JUS AD BELLUM” VE “JUS IN BELLO” İLKELERİ
BAĞLAMINDA BAKIŞ**

Doç.Dr. Sevinç Ruintan

Bakü Devlet Üniversitesi

0000-0002-8211-1577

ÖZET

İkinci Karabağ Savaşı veya Azerbaycan halkının Vatan savaşı 27 Eylül 2020'de Azerbaycan ordusunun Ermenistan silahlı kuvvetlerine karşısaldırı operasyonu olarak başlanmış, 10 Kasım 2020'de Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, Ermenistan Başbakanı ve Rusya Federasyonu Cumhurbaşkanı'nın Beyanata ile sona çatmıştır. Azerbaycan ordusunun işgal altında olan topraklarını azad ettiği bu savaş, başladığı ilk gündən son güne kadar uluslararası hukukun "Jus ad bellum"("kuvvete başvurma") ve "Jus in bello"("savaşta hukuk") ilkelerine uygun olarak sürdürülmüştür.

Uluslararası Kızıl Haç Komitesinin "Uluslararası İnsancıl Hukuk: sorularınıza cevaplar" kitapçığında (2002) "Jus ad bellum ve Jus in bello nedir?" sorusu: "Jus ad bellum devletlerin savaşa veya silahlı kuvvet kullanımına başvurabilecekleri koşulları ifade eder, Jus in bello ise silahlı çatışmada yer alan tarafların davranışlarını düzenler" diye yazılmaktadır. II.Dünya Savaşı sonrası dönemde formalaşmış uluslararası hukuka göre, devletler "meşru müdafaa hakkı"nı kullanırken veya BM GK'nin uluslararası barış ve güvenliğin bozulduğunu tespit etmesi durumunda savaşa başvurabilirler. Jus in bello ise savaş dışı kalanların (non combat) korunmasını, şiddetten uzak olmalarının sağlanmasını; savaşanların savaşta neleri yapabilir, neleri yapmamaları olduklarını belirtmektedir.

Azerbaycan halkının Vatan savaşı şu ilkeler bağlamında incelendiğinde aşağıdakıları görmek mümkündür:

- 1).II Karabağ savaşı Azerbaycan taraftan mahiyyeti itibariyle adil savaş idi;
- 2).Azerbaycan hem savaştan önce, hem de savaş döneminde uluslararası hukuk ilkelerine uygun davranmış, netice olarak, Azerbaycan'ın ilk günlerden ortaya koyduğu şartlara uygun olarak, Ermenistan'ın işgal altında kalan toprakları boşaldacağına dair yükümlülüklerini belirtmesinden sonra savaş durduruldu.

3).Savaş neticesinde uluslararası sistem tarafından tanınan toprak bütünlüğünü yeniden tesis eden Azerbaycan hazırda işgalın ve savaşın sonuçlarını aradan kaldırmakla meşğuldür.

Anahtar Kelimeler: İkinci Karabağ savaşı, "Jus ad bellum", "Jus in bello", Adil savaş.

MÜŞTERİ SADAKATI ÜCRETE TABİ Mİ?¹**Sena Kurt**

Giresun Üniversitesi

0000-0003-0809-3312

İhsan Eken

İstanbul Medipol Üniversitesi

0000-0002-0401-8545

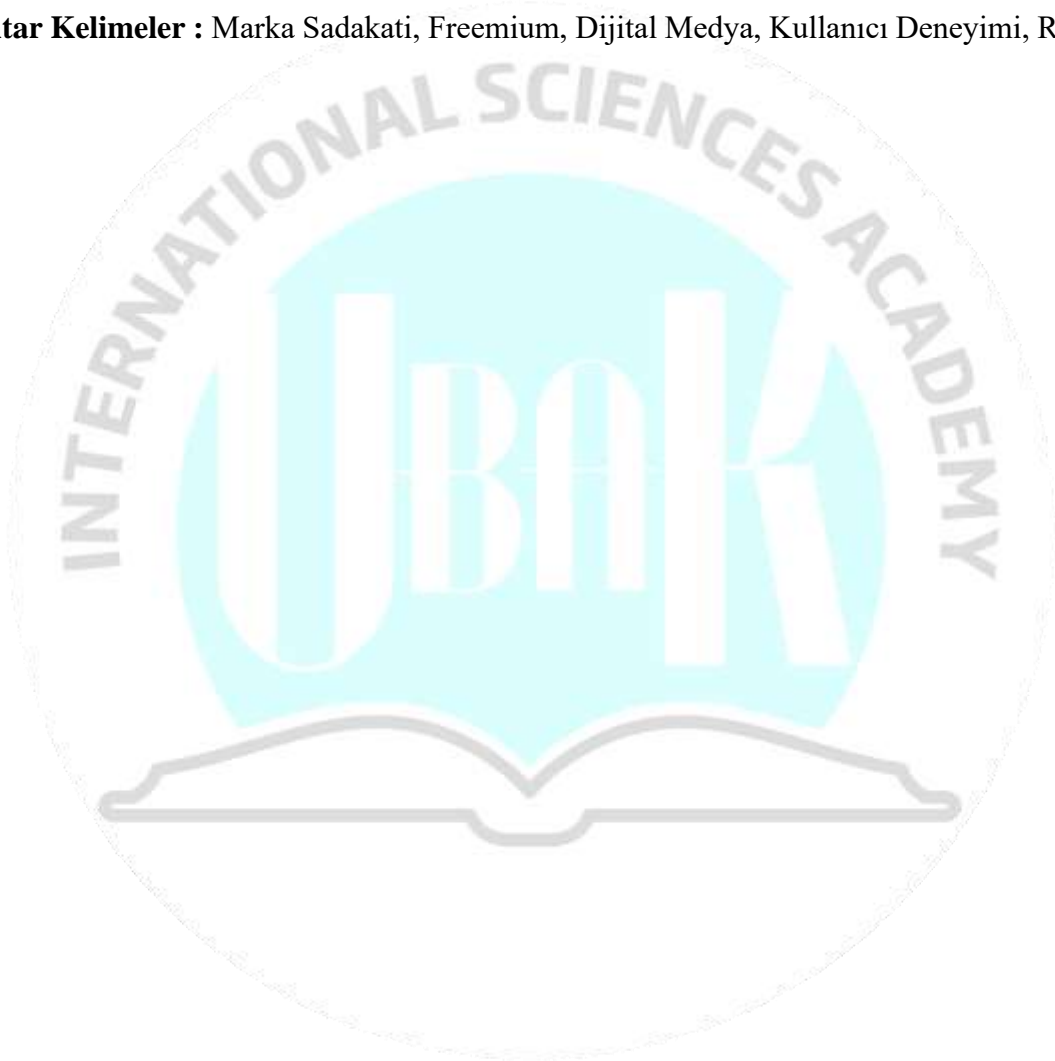
ÖZET

Marka sadakati literatürde sıklıkla incelenirken yeni nesil dijital platformlarda sadakat, güncel bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Yaygınlaşan dijital platform sektörü birçok küresel ve yerli markanın rekabetine sahne olmaktadır. Kullanıcılarda marka sadakati oluşum süreçlerinin kaynaklandığı birçok etkenin yanı sıra kullanım deneyimleri ve buna bağlı olarak ödeme yöntemleri farklılaşarak yeni alternatifler doğurmuştur. Bu alternatiflerden biri de hizmet karşılığında yapılan ödeme yönteminde görülmektedir. Günümüzde artık dijital ödeme sistemleri her zaman para ödemeyi içermemektedir. Örneğin kullanıcılar reklam izleyerek/dinleyerek ödemeyi gerçekleştirebilmektedir. Ancak reklam izlemenin/dinlemenin kullanıcı deneyimini direkt olarak etkilediğini belirtmek gerekir. Bu etki ise marka sadakati oluşum süreçleri içerisinde belirleyicilerden biridir. Freemium olarak adlandırılan ve hizmeti reklam izleyerek/dinleyerek satın alan kullanıcılar ile hizmeti para ödeyerek satın alan Premium kullanıcılar arasında marka sadakati algısı da farklılık göstermektedir. Bu çalışmada müzik platformlarından biri olan Spotify kullanıcıları incelenerek ücretli ve ücretsiz kullanımlarda farklılaşan marka sadakati konusu ele alınmıştır. Nicel araştırma yöntemleri arasından anket metodu ile yürütülen araştırma, devam eden Covid-19 pandemi sürecinde gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte çevrimiçi araçların kullanımındaki artış Spotify uygulaması için de görülmektedir. Bu sebeple araştırma verileri yoğun kullanımları içeren kullanıcılar aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırma evreni olan Spotify Türkiye kullanıcılarının sayısının bilinmemesi sebebiyle farklı evrenler için kabul edilebilir asgari örneklem büyüklüğüne göre %95 güvenilirlik düzeyi ile araştırma 793 kişiden oluşan örneklem üzerinden gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçları, marka sadakati algısında ücret ödeyen Premium kullanıcılar için Freemium kullanıcılara kıyasla anlamlı bir fark olduğunu ortaya koymuştur. Dolayısıyla ücret ödeme, markayla bir bağ

¹ Bu çalışma Ücretli Dijital Müzik Platformlarında Müşteri Sadakati: Nicel Bir Araştırma isimli Yüksek Lisans Tezi temel alınarak oluşturulmuştur.

kurma ihtimalini artırmaktadır. Ayrıca marka sadakatinin algılanan değer ve sadakat niyetleri ile de yakından ilişkili olması sebebiyle araştırma kapsamında bu konulara dair ölçeklerle değerlendirilen anket ile marka sadakatine dair ortaya koyulan araştırma sonuçları güçlendirilmiştir. Araştırmanın literatüre katkı sağlamasının yanı sıra saha çalışmalarında da fayda sağlaması amaçlanmaktadır. Gelecekte yapılacak araştırmalarda ise disiplinler arası (psikoloji, bilişim, pazarlama, reklamcılık) bir çalışma daha kapsamlı bulgular ortaya koyacaktır.

Anahtar Kelimeler : Marka Sadakati, Freemium, Dijital Medya, Kullanıcı Deneyimi, Reklam

COVID 19 PANDEMİ SÜRECİNDE GENÇLERDE İNTERNET BAĞIMLILIĞI ARAŞTIRMASI

Dr. Öğr. Üyesi M. Serhat ÖZTÜRK

Hacettepe Üniversitesi

0000-0002-7285-983X

ÖZET

Günümüzde hızla değişen ve gelişen bilişim teknolojileri ile birlikte internet kullanım oranları her geçen gün artmaktadır. Nitekim, TÜİK (2020) ‘Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması’na göre Türkiye’de internet kullanımı geçen yıl %75,3 iken bu yıl %79,0 olmuştur. İnternet kullanım oranı ve sıklığının artması ile birlikte, son yıllarda internetin bireylere sağladığı fayda ve kolaylıkların yanı sıra birtakım olumsuzluklara da yol açabileceği birçok araştırmada dile getirilmektedir. Bu olumsuzluklardan bir tanesi de internet bağımlılığıdır. Aşırı sıklıkta ve sürede internet kullanma isteği ve bu isteğe karşı koyamama olarak tanımlanan internet bağımlılığı; bireyin yaşamını etkileyen önemli bir unsur haline gelmektedir. Özellikle Covid-19 pandemi süreciyle birlikte, internet en sık kullanan kesim olan gençlerin, interneti birçok çeşitli amaçla kullanması, yaşam kalitelerinde olumsuz değişiklikler meydana getirebilmektedir.

Pandemi sürecini sosyal boyutuyla ele alan çalışmaların literatürdeki sınırlılığı göz önüne alındığında, gençlerin internet bağımlılığı konusuna ilişkin bulgularının incelenmesi; politika belirleyicilere geçerli öneriler verilmesi ve uzun vadeli politikaların ortaya konması açısından oldukça değerli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda, bu araştırma Covid-19 pandemi sürecinde gençlerin internet bağımlılığına ilişkin durumları ve çeşitli sosyo-demografik faktörlerle birlikte yaşam tatminleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla planlanmıştır.

Araştırmanın örneklemini amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan kolayda örnekleme yöntemiyle hazırlanan çevrimiçi (online) ankete katılım gösteren Türkiye’nin farklı şehrinde yaşayan ve farklı sosyo-demografik özelliklere sahip 402 genç oluşturmaktadır. Araştırma anket formunun birinci bölümünde; cinsiyet, yaş, ebeveyn eğitim durumu, evde yaşayan toplam kişi sayısı, evde 65 yaş ve üstü yetişkin sayısı ve aylık gelir durumu gibi genel bilgileri belirlemeyi amaçlayan demografik sorulara yer verilmiştir. Ayrıca gence Covid-19 pandemi sürecinde sosyal mesafeye uyup uymadığı, sosyal mesafeye dikkat ettiği süre ve aile fertlerine Covid-19 teşhisi konulması durumu sorulmuştur. İkinci bölümde Young (1998) tarafından

geliştirilen İnternet bağımlılığına ilişkin ölçek soruları yer alırken; üçüncü bölümde ise Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilen “Yaşam Tatmini Ölçeği” kullanılmıştır.

Araştırmaya katılan gençlerin internet bağımlılığı puan ortalamasının (26,94±8,39) orta düzeylere yakın olduğu görülürken, gençlerin yaşamdan duyulan tatmin puan ortalamasının ise (15,40±4,39) orta düzeyin biraz üstünde olduğu görülmektedir. Pearson Korelasyon Analizi ile ikili ilişkinin yönü ve şiddetinin belirlenmesi amaçlanmış ve internet bağımlılığı ile yaşamdan duyulan tatmin ($r=0,155$; 0.001) arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gençlik Sorunları, Gençlerde İnternet Bağımlılığı, Gençlik ve Pandemi

INTERNET ADDICTION IN YOUTH IN THE COVID 19 PANDEMIC PROCESS

ABSTRACT

With the rapidly changing and developing information technologies, internet usage rates are increasing day by day. As a matter of fact, according to the TURKSTAT (2020) Household Information Technologies Usage Survey, internet usage in Turkey was 79.0% this year while it was 75.3% last year. In recent years, with the increase in the rate and frequency of internet usage, many studies have stated that the internet may cause some negativity and the benefits and convenience it provides to individuals. One of these drawbacks is internet addiction. Internet addiction, which is defined as the desire to use the internet in excessive frequency and time and the inability to resist this demand, becomes an important factor affecting the individual's life. Especially with the Covid-19 pandemic process, young people who use the internet most frequently, using the internet for various purposes can cause harmful changes in their quality of life.

Considering the limitations of the studies that deal with the pandemic process with its social dimension in the literature, the findings of the youth on internet addiction are examined; It is considered valuable in providing valid recommendations to policy makers formulating long-term policies. In this context, this research has been planned to examine the situation of young people regarding internet addiction during the Covid-19 pandemic process and the relationship between various socio-demographic factors and their life satisfaction.

The study's sampling consists of 402 young people living in different cities of Turkey and having different socio-demographic characteristics, participating in the online survey prepared by convenience sampling method, which is one of the purposeful sampling methods. In the first part of the research questionnaire form; demographic questions aiming to determine general information such as gender, age, parental education status, the total number of people living at home, the number of adults aged 65 and over, and monthly income. In addition, the young person was asked whether he complied with social distance during the Covid-19 pandemic process, the time he paid attention to social distance, and the status of his family members being diagnosed with Covid-19. In the second part, while there are questions on the Internet addiction scale developed by Young (1998); In the third part, the "Life Satisfaction Scale" developed by Diener, Emmons, Larsen, and Griffin (1985) was used.

While the average score of Internet addiction (26.94 ± 8.39) of the youth participating in the study is close to medium levels, it is seen that the average score of life satisfaction of the youth (15.40 ± 4.39) is slightly above the medium level. The Pearson Correlation Analysis aimed to determine the direction and severity of the bilateral relationship, and it was found that there was a positive relationship between internet addiction and life satisfaction ($r = 0.155; 0.001$).

Keywords: Youth Problems, Youth Internet Addiction, Youth and Pandemic

YEŞİL TEDARİKÇİ SEÇİMİNDE SEZGİSEL VE KÜRESEL BULANIK TOPSIS YÖNTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Aygülen KAYAHAN KARAKUL

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0002-8310-1709

ÖZET

Üretim yapan işletmeler için tedarikçi seçimi optimal üretim yönetimi için çok önemlidir. Gelişen çevre bilinci ve çevreye duyarlılıkların artışı tedarikçilerin de çevreye duyarlı olarak seçilmesini getirmiştir. Tedarikçi seçiminde kullanılan deneyimsel ve sezgisel karar verme yöntemleri 21. yüzyılda artık yerini bilimsel yöntemler olarak Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) yöntemlerine bırakmıştır. Bu yöntemler uzman yargılarını matematiksel olarak modelleyen yöntemler olarak günden güne geliştirilmektedir. Klasik Kümeler teorisinin Bulanık Kümeler teorisine genişletilmesi, sonrasında Bulanık Küme Teorisinin genişletilmeleri ile elde edilen küme teorileri ÇKKV yöntemlerinin de geliştirilmesini sağlamıştır. Her geliştirilen yöntem uzman yargılarının matematiksel modelini daha iyi yapmakta, karar vermenin doğasındaki belirsizliklerle daha iyi baş edebilmektedir. Bu çalışmada elektronik alanında faaliyet gösteren, üretimi için gereken parçaları uygun tedarikçilerden alan bir firma için yeşil tedarikçi seçim problemi TOPSIS yönteminin Sezgisel Bulanık ve Küresel Bulanık kümeler içinde geliştirilmiş algoritmaları ile çözülmüştür. Hem kriterleri hem de kriterlere göre alternatifleri karşılaştıran 9'ar birimli ölçekler elektronik alanında faaliyet gösteren firmada uzman olan Karar Vericiye uygulanmıştır. Ölçekler Dilsel İfadelerin Sezgisel Bulanık ve Küresel Bulanık Sayı karşılıklarına göre dönüştürülerek iki algoritma da uygulanmış ve elde edilen sıralama sonuçları karşılaştırılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre iki yönteme göre de aynı sıralama oluşmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sezgisel Bulanık TOPSIS, Küresel Bulanık TOPSIS, Çok Kriterli Karar Verme.

ÇALIŞAN BİREYLERİN ÖZ DUYARLILIK DÜZEYLERİ İLE TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Pervin NEDİM BAL¹

Beykent Üniversitesi,
0000-0002-3090-6634

Buse Büşra KOCA²

Beykent Üniversitesi,
0000-0001-8581-0165

Özet

Bu araştırmada, çalışan bireylerin öz duyarlılık düzeyleri ile tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu çalışmanın evreni Türkiye genelinde çalışan yetişkin bireylerden, örnekleme ise, araştırmaya gönüllülük ilkesini kabul ederek katılan 310 çalışan yetişkin bireyden oluşmaktadır. Çalışmada, verileri toplamak amacıyla sosyo-demografik bilgi formu, öz duyarlılık ölçeği ve Maslach tükenmişlik ölçeği kullanılmıştır. Verileri analiz etmek için SPSS 23.0 paket programı kullanılmıştır. Çalışan bireylerin öz duyarlılık düzeyleri ile tükenmişlik düzeyleri arasında ilişki olup olmadığını tespit etmek için Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Bunun yanı sıra, iki ortalama arasındaki farkı tespit edebilmek için bağımsız gruplar t-testi, üçlü bağımsız grupların ortalamaları arasındaki farkı tespit etmek için ise tek yönlü varyans analizi (Anova) kullanılmıştır. Farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için post-hoc testlerden Tukey ve Scheffe testleri kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda, öz duyarlılık ile tükenmişlik arasında orta düzeyde negatif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Ayrıca, öz duyarlılık ve tükenmişlik değişkenlerinin bazı demografik değişkenlere göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür. Bu sonuçlar doğrultusunda, Öz duyarlılık ile tükenmişlik arasında negatif yöndeki ilişki göz önünde bulundurularak, öz duyarlılığın tükenmişliğin önemli bir bileşeni olduğu söylenebilir. Bu sebeple öz duyarlılığın artırılmasına ve tükenmişliğin azaltılmasına yönelik Psiko-eğitim programlarının geliştirilmesi ve uygulanması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Öz Duyarlılık, Tükenmişlik, Çalışan Bireyler

¹ Doç. Dr. Pervin NEDİM BAL, Beykent Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü.

²Buse Büşra KOCA, Beykent Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Öğrencisi.

LGBTİ+ VE HETEROSEKSÜEL BİREYLERDE KAYGI DUYARLILIĞI İLE MADDE KULLANIMINA EĞİLİM ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Pervin NEDİM BAL¹

Beykent Üniversitesi,
0000-0002-3090-6634

Abdullah Kaan GÖK²

Beykent Üniversitesi,
0000-0001-6244-1563

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, LGBTİ+ ve heteroseksüel bireylerde kaygı duyarlılığı ile madde kullanımına eğilim arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bununla birlikte bu değişkenlerin yaş, eğitim durumu, cinsiyet, cinsel yönelim değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaşım farklılaşmadığının araştırılması da amaçlanmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modelindedir. Araştırmanın evreni, 17-55 yaş arasında Türkiye’de yaşayan LGBTİ+ ve heteroseksüel bireylerden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise, 17-55 yaş arasında bulunan, LGBTİ+ ve heteroseksüel 123 gönüllü bireyden oluşmaktadır. Örneklemde kullanılan yöntem ise, kartopu tekniği yöntemidir. Ölçekler, LGBTİ+ derneklerine ve facebook gruplarına da gönderilerek verilerin toplanması sağlanmıştır. Veriler, hem pandemi nedeniyle, hem de insanların cinsel yönelimlerini ve cinsel kimliklerini gizleme isteği duyabileceğinden dolayı Google form aracılığıyla toplanmıştır. Veri toplama araçları olarak sosyo-demografik form, Kaygı Duyarlılığı Ölçeği, Madde Kullanma Eğilimi Ölçeği kullanılmıştır. SPSS 22 istatistik paket programı kullanılarak yapılan verilerin analizinde Pearson Korelasyon katsayısı, t-testi, Anova ve Kay-Kare tekniği kullanılmıştır. Sonuç olarak, madde kullanma eğilimi ile kaygı duyarlılığı, fiziksel kaygı duyarlılığı, bilişsel kaygı duyarlılığı, toplumsal kaygı duyarlılığı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bunun yanı sıra, lise mezunlarının üniversite mezunlarına oranla daha fazla fiziksel kaygı duyarlılığı gösterdikleri görülmüştür. Ayrıca, gaylerin heteroseksüellere oranla daha fazla madde kullanımına eğilim gösterdikleri ve daha fazla kaygı duyarlılığı ile toplumsal kaygı duyarlılığı gösterdikleri görülmüştür. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla madde kullanımına eğilim ve daha fazla toplumsal kaygı duyarlılığı gösterdikleri görülmüştür. LGBTİ+ bireylerin heteroseksüellere oranla daha fazla madde kullanımına eğilim, daha fazla kaygı duyarlılığı, fiziksel kaygı duyarlılığı, bilişsel kaygı duyarlılığı ve toplumsal kaygı duyarlılığı gösterdikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: LGBTİ+, Kaygı Duyarlılığı, Madde Kullanımına Eğilim

¹ Doç. Dr. Pervin NEDİM BAL, Beykent Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü.

² Abdullah Kaan GÖK, Beykent Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Öğrencisi.

POST SOVET RESPUBLIKALARINDA “LATINLAŞDIRMA” (LATIN ƏLİFBASINA KEÇİD) MÜASİR GERÇƏKLİK -TARIXI HADİSƏLƏRİN NƏTİCƏSİ KİMİ**KAZIMI PARVİZ FIRUDİN OĞLU**Baku State University, Associate Professor, Doctor of Philosophy,
ORCID: - Parviz Kazimi4[0000-0001-5577-4773]**USUBALİYEV ORXAN BEYBALA OĞLU**Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası,
Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunda doktorant
ORCID: 0000-0001-6052-0989**SUMMARY**

In the 1920s, a number of processes began to take place in the new structure that arose in the collapsed geography of the Russian Empire. One of these processes was the transition of peoples to the "Latin" alphabet, which is also called "Latinization" in the world scientific literature. One of the least covered problems of the processes that took place in different geographical regions after the collapse of empires is the problem of "Latinization". Thus, "Latinization", which played an important role in world cultural history, is still interpreted by various sources and researchers without understanding the essence of the problem, and reflects an important historical event in political and national interests.

The entry of the modern world into the global information space with the help of the Latin alphabet has revived the attitude of people to the Latin alphabet. A number of countries are being taught two alphabets in order to preserve the national alphabet, and in some countries they are working to transform the national alphabet. Of course, rational thinking sees and accepts the irreversible process of transition to a single global alphabet. While this trend stems from the need for technology in the 21st century, it was high on the agenda in the 1920s for ideological reasons. Experts have called the mass transition of peoples to the "Latin alphabet" that took place in the 20s of the last century as a process of Latinization. Researchers cannot give an unambiguous answer, what was the transition of the Turkic peoples to a single alphabet? Was this an appeal of the Muslim peoples to a single alphabet? Or was it the USSR's search for a single means of communication for the world "proletariat"?

The article will attempt to explain the historical context of the Latinization process, the role of the Azerbaijani factor in this process and the essence of various tasks.

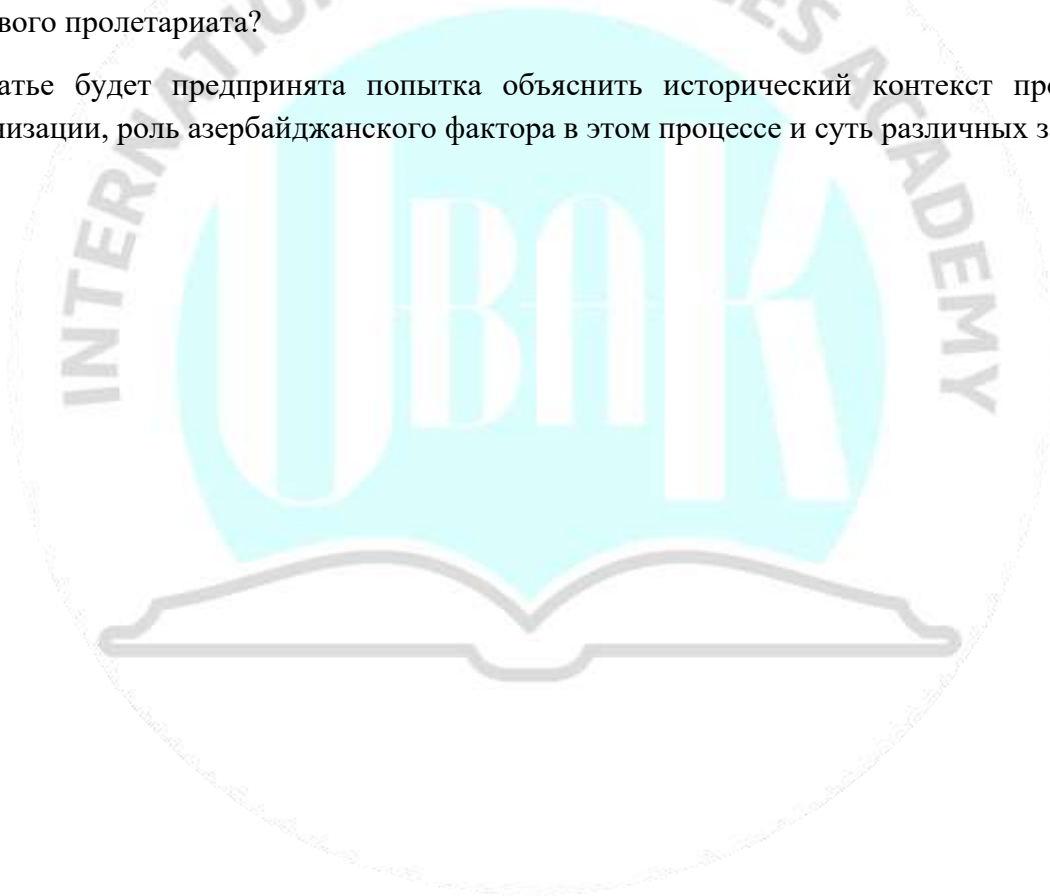
АННОТАЦИЯ

В 1920-е годы в новой структуре, возникшей в рухнувшей географии Российской империи, начал происходить ряд процессов. Одним из таких процессов стал переход народов на латинский алфавит, который в мировой научной литературе еще называют латинизацией. Одной из наименее освещенных проблем процессов, происходивших в разных географических регионах после распада империй, является проблема латинизации. Таким образом, латинизация, сыгравшая важную роль в мировой культурной истории, до сих пор интерпретируется различными источниками и

исследователями, не понимая сути проблемы, и отражает важное историческое событие в политических и национальных интересах.

Вхождение современного мира в глобальное информационное пространство с помощью латиницы возродило отношение людей к латинскому алфавиту. Ряд стран обучают двум алфавитам, чтобы сохранить национальный алфавит, а в некоторых странах работают над преобразованием национального алфавита. Конечно, рациональное мышление видит и принимает необратимый процесс перехода к единому глобальному алфавиту. Хотя эта тенденция проистекает из потребности технологии в 21 веке, она стояла на повестке дня в 1920-х годах по идеологическим причинам. Специалисты назвали массовый переход народов на латиницу, имевшим место в 20-е годы прошлого века как процессом латинизации. Исследователи не могут дать однозначный ответ, что это был, переход тюркских народов на единый алфавит? Было ли это обращением мусульманских народов к единому алфавиту? Или это был поиск СССР единого средства коммуникации для мирового пролетариата?

В статье будет предпринята попытка объяснить исторический контекст процесса латинизации, роль азербайджанского фактора в этом процессе и суть различных задач.

**“SU MEDENİYETİ” VE “STRATEJİK KONUM” BAĞLAMINDA,
KARAKOYUNLU DEVLETİ’NİN MERKEZLİĞİNİ YAPMIŞ ERCİŞ BÖLGESİ
ÜZERİNE BİR İNCELEME**

AN INVESTIGATION ON THE ERCİS REGION WHICH IS THE CENTER OF
KARAKOYUNLU STATE, IN THE CONTEXT OF “WATER CIVILIZATION” AND
“STRATEGIC POSITION”

Erden KİŞİ

Öğr. Gör., Van YYÜ.,

Erciş İşletme Fakültesi

Uluslararası İlişkiler Bölümü,

ORCID: 0000-0002-3124-680X.

ÖZET

Dünya insanlığı olarak yaşamış olduğumuz Pandemi süreci bir kere daha suyun ve hijyenin önemini gün yüzüne çıkarmıştır. Tarihin her döneminde su kaynakları, toplumlar için önemli bir değer olmuştur. Uğruna savaşlar verilen, mücadele edilen bir değer olarak su kaynakları, 21.yy.’da önemini daha da artırmıştır. Gerek İslam toplumlarında gerekse Türk İslam Devletleri’nde su kaynakları ve toplumsal yerleşkeler arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Tarımsal faaliyetlerin yanı sıra, hayvancılık faaliyetleri ve insan yaşamı için vaz geçilmez bir değer olan su kaynakları, insan yaşamını şekillendiren, aynı zamanda devletler için stratejik bir güvenlik unsuru sağlayan en önemli değer olmuştur. İslam dininin temizlik kavramına oldukça fazla önem vermesi nedeniyle İslam toplumları için “su medeniyeti” önemli bir değere dönüşmüştür. Bu çalışmada: Bir Türk İslam Devleti olan Karakoyunlu Devleti’nin merkezi Erciş bölgesindeki “su medeniyeti” ve Erciş bölgesinin stratejik konumu incelenecektir. Karakoyunlu Devleti’nin hüküm sürdüğü dönemlerde, Erciş bölgesindeki toplumsal yerleşkeler, tarihi yapılar, bölgenin stratejik konumu ve sosyal hayat üzerine bir değerlendirme yapılarak, “su medeniyeti”, “stratejik konum” ve “sosyal hayat” arasındaki diyalektik ilişki üzerine tarihi, sosyolojik ve siyasi bir analiz yapılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Su Medeniyeti ve Sosyal Hayat, Karakoyunlu Devleti, Tarihi Erciş Bölgesinde Su Medeniyeti, Erciş’in Stratejik Konumu.*

ABSTRACT

The Pandemic process, which we are witnessing as humanity, has once again revealed the importance of water and hygiene. Water resources have been an important value for societies in every period of history. Water resources, as a value fight for and struggle on, have further increased their importance in the 21st century. There is a close connect between water resources and social compounds. In addition to agricultural activities, water resources, which are an indispensable value for livestock activities and human life, have been the most important value that shapes human life but also provides a strategic security element for states. “Water civilization” has become an important value for Islamic societies because Islamic religion attaches great importance to the concept of cleanliness. In this study; “Water civilization” and settlement features in Ercis region, which is the center of Karakoyunlu State, a Turkish Islam State, will be examined. During the periods when the Karakoyunlu State ruled, an evaluation will be made on social compounds, historical structures, strategic location of the region and social life in Ercis region and a historical, sociological and political analysis will be tried on the dialectic relationship among “water civilization”, “social life” and “strategic position”.

Key Words: *Water Civilization and Social Life, Karakoyunlu State, Water Civilization in the Historical Ercis Region, Strategic Position of Ercis.*

**ABDÜLHAK HAMİD TARHAN'IN HOCA TAHSİN EFENDİYE YAZDIĞI
MERSİYE ÜZERİNE****Gürkan İLTER**

Hakkari Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0002-7416-0694

ÖZET

1813'te Arnavutluk'ta doğan ve 1881'de Erenköy'de vefat eden Hoca Tahsin Efendi döneminin büyük ilim ve fikir adamlarındandır. 1869 tarihinde henüz kuruluş aşamasında olan Darülfünun'a müdür(rektör) olarak atanmıştır. Hoca unvanı buradan gelmektedir. Kısa bir süre sonra Darülfunundan uzaklaştırılan Hoca Tahsin Efendi tabii ilimlerden Jeoloji, Fizik, Kimya, Astronomi, Kozmografya bunların dışında da Riyaziyyât, Fransızca, Felsefe ve Felsefe Tarihine dair dersler vermeye devam etmiştir. Hoca Tahsin sadece bir ilim adamı olmakla kalmayarak dile hâkimiyet, edebî üslûp sahibi olma gibi meziyetleri yanında şiir sahasında da varlık göstermiştir. Onun en önemli manzumeleri ise ilhamını ilimden alan felsefî şiirleridir. Hoca Tahsin, özellikle örneklerine XVIII. asır Fransız edebiyatında rastlanan "poésie scientifique" çağırında şiirler yazarak ilmî ve felsefî konuları işlemeye önem vermiştir.

Kendisinden feyiz almış olanlar arasında Şemseddin Sâmî, Necib Âsım, Sâmî (Paşa), Abdülhak Hâmid ve kız kardeşi Abdülhak Mihrünnisâ, Bereketzâde İsmâil Hakkı, şair Üsküdarlı Talat, Hattatzâde İsmâil Paşa, Nâdirî Fevzi en başta bilinebilen isimlerdendir. Tahsin Efendi döneminde yaptığı çalışmalardan dolayı yanlış anlaşılmiş hocayı "dinsiz" olarak nitelendiren çevreler ortaya çıkmıştır. Hocanın yetiştirmiş olduğu ve edebiyat alanında önemli kişilerden olan Şemseddin Sami, Abdülhak Hamid, Necip Asım hocanın uğradığı haksızlıklara, yöneltilen ithamlara sitem etmişler ve Hoca'nın yaşarken değerinin anlaşılmadığını, imkan verilse bu ülkenin terakkiyatı için daha pek çok şey yapabileceğini belirtmişlerdir. Abdülhak Hamid Tarhan da hocasının yaşarken anlaşılmadığını ifade etmek amacıyla Tahsin Efendi adına bir mersiye yazmıştır. Bu çalışmada, klasik din anlayışı ve pozitivist düşünce çatışması bağlamında Hoca Tahsin'in yeri ve ölümü üzerine değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler : Hoca Tahsin Efendi, Abdülhak Hamid Tarhan, Mersiye, 19. yüzyıl

ÖLÜM BAĞLAMINDA NECİP FAZIL KISAKÜREK'İN ŞİİRLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Dr. Öğr. Üyesi Semih ZEKA

Erciyes Üniversitesi

ORCID: 0000-0003-2319-5229

ÖZET

Cumhuriyet dönemi Türk şiirinde mistik yönelimleri İslami değerlerle bir araya getiren Necip Fazıl Kısakürek'in şiirlerinde mutlak gerçeği arama çabası görülür. Necip Fazıl, 20. yüzyılla birlikte daha da derinleşen bireysel buhranı kendi ruhunda yaşar. O, şiirlerinde birçok kavramı ele alır. Bunlardan biri de ölümdür. Bu çalışmada Necip Fazıl'ın Çile başlıklı kitapta bir araya getirilen şiirleri, ölüm kavramı çerçevesinde incelenmiştir.

Necip Fazıl Kısakürek'in şiirlerinde bazı insanlar için ölüm çok uzaklarda görünse de onlar ölümlerle mutlak karşılaşacaktır ve dünya nimetlerine dair tatlar damaklarında yarım kalacaktır. Çoğu insanın ölümün anlamını ve kendisine yakınlığını kavrayamadığını belirten Necip Fazıl'a göre insanın akılla ölüm bilmecesini çözmesi imkânsızdır. O, ölüm korkusu nedeniyle insanın ölüm gerçeğini görmezden geldiğini de vurgular. Hâlbuki insan her gün uyumak ve uyanmak suretiyle ölüp yeniden dirilmektedir. Ölümü anlamlandırmanın zorlu bir süreç olduğunun altını çizen Necip Fazıl'ın şiirlerinde ölüme Allah inancı çerçevesinden bakan insanın, onu sonsuza bağlanma hali olarak gördüğü, bunun için de bayrammış gibi sevinçle karşıladığı fark edilir.

Necip Fazıl'ın şiirlerinde dünyanın hem Allah'ın gölgesi hem de gölgeler ülkesi olarak nitelendirildiği fark edilir. İnsan ise dünyada asıl yurdundan koparılmış bir vaziyettedir ve bunun için dövünmelidir. Dünya hayatını düş olarak gören şair, dünyada insanın elde ettiği ne varsa yok olmaya mahkûm olduğunu, bu nedenle ahiret için çalışmanın asıl iş olduğunu vurgular. Onun için dünyaya sevgi beslemek korkulu bir iştir; çünkü o, en sıradan bir sebepten kopacak bir iptir. Bundan dolayı insanın dünya hayatında yapıp ettikleri bir zandan ibarettir.

Necip Fazıl'ın şiirlerinde ölümün üstesinden gelmenin yolunu gösterdiği fark edilir. Bu yollardan birincisi insanın Allah'a sığınmasıdır. İnsan, yaratanını bularak var oluş sebebini kavrar. Bu ise ölümü bir belirsizlik olmaktan çıkarır ve insan ölümlerle sonsuz hayata kavuşur. Şairin önerdiği bir diğer yol namazken üçüncü yol, insanın ölmeden önce ölme halini yaşamasıdır. Necip Fazıl'ın şiirlerinde insanın ölümü bekleyiş haline değinilir. Ahiret hayatını düşünerek dünyasını yaşayan insan, ölümü rahat ve gönül hoşnutluğu ile karşılar.

Necip Fazıl, şiirlerinde ölümün geliş şekline de yer verir. O, ölümünün hem birden bire hem de yavaş yavaş uykuya dalmış gibi gerçekleşmesini bekler. Bunun yanında o, hayat gairesine dalmış insanın ölümü bir anda karşısında bulma halini anlatır. Necip Fazıl, şiirlerinde dünya malı kazanma hırsı içindeki insanın biriktirdiklerinin onun ölümü ardından kalanlarca satılacağını, ondan geriye duvarda resminin ve mezar taşında isminin kalacağını belirtir.

Necip Fazıl, ölümlle insanın dünyaya dair korkularından, hayatın anlamını bulmaya yönelik fikri ızdıraplarından kurtulduğunu, solmanın ve yıpranmanın olmadığı bir alana adım attığını ifade eder ve insanın ölümden sonra yeniden doğacağını altını çizer. Necip Fazıl'ın şiirlerinde her ölüm ve her mezar, geride kalanlara siz de ölüm gerçeği ile karşılaşacaksınız diyen uyarıcılardır. Aynı zamanda şairin, mezarlıkları dünya hayatından elde bir şey kalmayacağını hatırlatan sahici beldeler olarak gördüğü fark edilir.

Anahtar Kelimeler: Necip Fazıl Kısakürek, Ölüm, Şiir, Türk Edebiyatı

TANRISALLIĞIN ÜÇ BOYUTU: İLAHİ ÜÇLEMENİN NUSAYRİ ALEVİLİK VE KIZILBAŞ-ALEVİLİK'DE NASIL ALGILANDIĞI HUSUSUNUN KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZİ

Dr. Reyhan Erdoğan Başaran

Iğdır Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0002-0046-2761

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı karşılaştırmalı din metodunu kullanarak Kızılbaş-Aleviliğin temel dini öğretilerinden olan Allah-Muhammed-Ali üçlemesi ile Nusayri-Alevi inancının şekillenmesinde merkezi rolü olan Ali-Muhammed-Salman üçlemesinin detaylı bir analizini ortaya koymaktır. Suriye nüfusunun % 14-17'lik kesimini oluşturan Şii kökenli *gulât* fırkalarından biri olan Nusayri-Alevilik 9. yy'da İbn Nusayr'ın söylemleri etrafında gelişme göstermiştir. Bugün Türkiye nüfusunun %10-12'sini kapsadığına inanılan Kızılbaş-Alevilik ise 15. yy'in ortalarında Safevi tarikatının Anadolu'da inkişafına öncülük eden Şeyh Cüneyd'in görüşleri etrafında toplanan Türkmenlerin oluşturmuş olduğu bir gruptur. Farklı coğrafyalarda ortaya çıkan ve birbirinden farklı tarihsel serüvene ve teolojik yapıya sahip olan bu iki dini azınlık grup (Kızılbaşlık ve Nusayrilik) 19. yy'in sonunda Alevilik olarak adlandırılmıştır. Bu tarihten itibaren Alevilik ismi her ne kadar bu iki grup içinde kullanılagelse de Kızılbaşlık ve Nusayrilik aynı inanç biçimini ve aynı zümreyi yansıtmamaktadır. Anadolu topraklarında doğmuş, gelişmiş ve varlığını devam ettirmekte olan Kızılbaş-Alevilik ile Anadolu'ya komşu olan Suriye'nin Kuzey Akdeniz bölgesinde gelişme gösteren ve Adana, Mersin ve özellikle Hatay'da belli bir nüfusa sahip olan Nusayri-Aleviliğin dini öğretisinin karşılaştırmalı bir analizinin ortaya konmamış olması akademik anlamda bir eksikliktir. Bu çalışma bu eksikliği gidermek amacıyla Hristiyanlıktaki teslis inancıyla zaman zaman karıştırılan ve bu iki dini grup içinde ilahi olanın izahı mahiyetinde kabul edilen Allah-Muhammed-Ali ve Ali-Muhammed-Selman üçlemelerini ele alacaktır. Her ne kadar her iki oluşum içinde ilahi bir üçleme söz konusu olmuş olsa da itikadi boyutu itibariyle birbirinden tam anlamıyla bağımsız bir yapıya sahiptir. Bu meyanda aşağıdaki sorular irdelenecektir: Aynı ismi paylaşan ancak tarihsel gelişimi ve teolojik yapısı itibariyle birbirinden bağımsız ve farklı olan iki grubun dini öğretisinin merkezinde tanrısallığın üç boyutu olarak "ilahî üçleme"nin yer almış olması ne manaya gelmektedir? İslam dairesi içinde ortaya çıkan dini oluşumların itikadi yapısına şekil

veren bu “ilahi üçlemenin” Hristiyanlıktaki teslis inancı ile bağlantısı nedir? Bu teolojik yapının biçiminin *vahdet-i vücud* ve *hulül* inancı ile izahı mümkün müdür ve nasıl?

Anahtar Kelimeler : Alevi, Kızılbaş, Nusayri, İlahi Üçleme

“ELİF”İN ÜÇ ÖYKÜSÜ**Karacaoğlan, Ahmet Muhip Dıranas ve Bahaettin Karakoç’un “Elif” Konulu Şiirleri Üzerine Bir İnceleme****Selami ÇAKMAKCI*****ÖZET**

Elif’in öyküsü Anadolu coğrafyasının en bilinen öykülerindedir. Elif, divan ve halk şiirinde çok işlenen bir motif olmakla beraber, modern Türk şiirinde de birçok şairin şiirine konu olmuştur. Karacaoğlan’ın “*İncecikten bir kar yağar*” dizeleriyle başlayan şiiri, Ahmet Muhip Dıranas’ın “Elif” ve Bahaettin Karakoç’un “Elif” adlı şiirleri motif bakımından olduğu gibi duygu ve düşünce dünyası olarak da benzerlikler taşır. Bu üç şiirin ortak özelliği Türk milletinin sembol şahsiyetlerinden olan Elif’i konu almasıdır. Bu şiirlerde Elif; doğallık, güzellik, annelik, saflık, temizlik ve masumiyetin şahsında birleştiği sembol bir isimdir. Karacaoğlan’ın şiirinde Elif, bireysel planda ele alınan bir kadın olmakla birlikte Dıranas ve Karakoç’ta; toplumsal yönüyle de değer kazanan bir kadındır. Elif, Karacaoğlan’da güzelliğin simgesiyken, Ahmet Muhip Dıranas ve Bahaettin Karakoç’ta geçmişten günümüze kadar millî ve manevî değerler dünyasını süsleyen bir varlıktır.

Sevme kültürümüzü ve güzele bakışımızı yansıtan bu şiirlerde Elif’in ahlaki değerlerine ilişkin zengin bir içerik ve imge yoğunluğu vardır. Ahmet Muhip Dıranas ve Bahaettin Karakoç’un halk şiiri geleneğinden motif olarak yararlanarak oluşturdukları “Elif” adlı şiirleri iki şairin poetik tutumunu da verir. Bu çalışmanın amacı üç şiirde de idealize edilen Elif’in şahsında temsil edilen değerleri tespit etmek ve Anadolu kadınının ruhsal ve fiziksel zenginliğine ayna tutarak onun milletin varoluşuna ve kültürel sürekliliğe yaptığı katkıyı göstermektir.

Anahtar Kelimeler: Elif, kadın, güzellik, tabiat, kültür.

* Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü.
ORCID: 0000-0002-3350-0373

ANADOLU TÜRK ORTODOKSLARININ BAĞIMSIZ KİLİSE MÜCADELESİNDE BİR SEMBOL YAPI: “ZİNCİDERE VAFTİZCİ YAHYA MANASTIR KİLİSESİ” VE KİLİSENİN İÇ MEKANININ İNCELENMESİ

Bülent Ayberk¹

ORCID: 0000-0002-5075-7672

ÖZET

Fener Patrikhanesi'nin, Mondros Antlaşması'nın ardından Anadolu'nun Rumlaşması için yaptığı girişimler Anadolu'da yerleşik bulunan ve soyca Türk olan ortodokslar arasında rahatsızlık uyandırmıştı.

Yıllar boyunca Fener tarafından gereksinimleri görmezden gelinen ve kendilerine Rumca ibadet dayatılan Türk ortodokslar, bu nedenle kendilerine ait bağımsız bir kilise kurmak istemekte ve Osmanlı devlet adamlarına gönderdikleri dilekçeler ile bunu sağlamaya çalışmaktaydılar. Bu istemler doğrultusunda 21 Eylül 1922 tarihinde Kayseri'de bulunan Zincidere Manastırının bahçesindeki köşkte toplanan kurultayda Türk Ortodoks Patrikhanesi'nin kurulması kararı alınmış; Papa Eftim, Patriklik makamına getirilmiştir. Kurultayda alınan kararların sonucu olarak; Türk Ortodokslar, Fener Patrikhanesine karşı açıkca cephe almış ve artık bağımsız kiliseye doğru giden yol açılmıştır.

Günümüzde Kayseri Komando Dağ Tugayı kışlasında bulunan manastır kilisesi, üç nefli bazilikal bir plana sahiptir. Yapıya batı cephesinde bulunan narteksten girilmektedir. Orta nefin doğu yönüne doğru olan ikinci ve üçüncü ayaklar arasında Pantokrator İsa betimi bulunan kasnaklı bir kubbe bulunmakta iken; diğer bölümlerde aynalı tonozlar kullanılarak, üst örtü oluşturulmuştur. Naosun doğu tarafında yer alan iki basamakla çıkılan, bir zamanlar ikonastasion'un bulunduğu bema ile yarım daire planlı apsise ulaşılmaktadır. Manastıra 1864 yılında 13 metre yüksekliğine bir çan kulesi yapılmıştır. Günümüzde bu çan kulesinin yalnızca izleri kalmıştır.

Nüfus mübadelesi nedeniyle Anadolu topraklarından ayrılmak zorunda bırakılan Türk ortodoksların torunlarının, ortak bilinçlerinde yaşatmayı sürdürdükleri Zincidere'yi

1 Dr. Öğretim Üyesi, Trakya Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, İç Mimarlık Bölümü,

sonrasında ziyaret ettikleri bilinmektedir. Bu durum, manastır kilisesinin Türk tarihi açısından neden bir sembol olarak görülmesi gerektiğini de açıklamaktadır.

Yazı, yedinci toplantıya kadar Türk Ortodoks Kurultayı'na ev sahipliği yapan manastırın geride kalan son yapısı olan Zinciridere Vaftizci Yahya Kilisesini ve Aziz Haralambos Şapelinin iç mekanını incelemektedir.

Anahtar Kelimeler: *Zincidere vaftizci yahya manastır kilisesi; Türk ortodoks partikhanesi; Kayseri; Papa eftim*

KÜLTÜR BOZUMU BAĞLAMINDA MARKA AKTİVİZMİ VE YIKICI REKLAMLAR: H&M-SHE'S A LADY REKLAM FİLMİ ÖRNEĞİ

Arş. Gör. Aydan Ünlükaya

İstanbul Gelişim Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0002-5645-6192

ÖZET

Bu çalışma marka aktivizmi gerçekleştiren markaların destekledikleri değerler ile kurumsal davranışları arasındaki çelişkinin yıkıcı reklamlar aracılığıyla nasıl ortaya çıkartıldığına odaklanmaktadır. Çalışma kapsamında ilk olarak reklam ve kültür ilişkisi bağlamında kültür endüstrisi kavramı açıklanmıştır. İkinci bölümde kültür bozumu hareketi ve yıkıcı reklam kavramları örneklerle birlikte tanımlanmıştır. Çalışmanın üçüncü bölümünde marka aktivizmi üzerinde durulmuştur. Çalışmanın son bölümünde ise marka aktivizmi örneği kapsamında değerlendirilebilen H&M markasının “She’s a Lady” reklam filmine yönelik gerçekleştirilen yıkıcı reklam uygulaması incelenmiştir. Alanyazın incelendiğinde kültür bozumu ve yıkıcı reklamlar üzerine sınırlı sayıda çalışma bulunduğu görülmüştür. Kültür bozumu hareketi kapsamında yıkıcı reklamların ele alındığı çalışmaların azlığı ve konunun marka aktivizmi açısından ele alınmaması sebebiyle bu çalışmanın alanyazına katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Çalışmanın sonucuna göre H&M markasının 2016 yılında yayınladığı “She’s a Lady” reklam filmi ile toplumsal cinsiyet eşitsizliğine karşı aktivist bir duruş sergilediği, ancak kendi fabrikalarında çalışan kadınlara yönelik yaptığı kötü muamele ile desteklediği bu görüş arasında bir çelişki olduğu görülmüştür. Markanın bu çelişkili davranışı reklam filminin kültür bozumu hareketi kapsamında ele alınmasına ve orijinal reklam metninin reklam yıkıcıları tarafından bozuma uğratılmasına sebep olmuştur. Bu durum markanın itibarını olumsuz yönde etkilemiştir. Bu bağlamda, aktivist markaların destekledikleri görüş ile kurumsal davranışları arasında bir uyum olması gerektiği söylenilebilmektedir. Özellikle son yıllarda sosyal medya platformlarındaki kullanıcı sayısındaki artış markaların bu konuda daha dikkatli hareket etmesini gerektirmektedir. Aktivistlerin daha kolay bir şekilde eylemlerini sürdürebilmesine olanak sağlayan bu platformlar, yıkıcı reklamlarında daha kolay yayılabilmesine imkân tanımaktadır. Ayrıca dijital bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelerle birlikte kişiler bireysel olarak reklamları bozuma uğratabilmekte ve bu yıkıcı reklamlar anında gerçek

aktivistler arasında yayılabilmektedir. Bu kapsamda, bireysel ve toplumsal iyileşmenin savunulduğu değerlerin markalar tarafından daha fazla kazanç amacıyla kullanılmaması gerektiği söylenilebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Reklam, Kültür Bozumu, Yıkıcı Reklam, Marka Aktivizmi

SOSYAL MEDYADA YÜRÜTÜLEN SİYASAL KAMPANYALARDA KULLANILAN İLETİŞİM STRATEJİLERİ: ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKAN ADAYI MANSUR YAVAŞ'IN KAMPANYASININ İNCELENMESİ

Kübra ŞANLI

Şırnak Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0001-7057-0250

ÖZET

Bu çalışmada 2019 yerel seçimlerinde Ankara Büyükşehir Belediye Başkan Adayı olan Mansur Yavaş'ın siyasal kampanyasında kullandığı seçim stratejileri incelenmiştir. İnceleme, seçim kampanyalarının yürütüldüğü Aralık 2018- Mart 2019 tarihleri arasındaki üç aylık dönemdeki; YouTube üzerinden yapılan kampanyaları içermektedir. Çalışma, seçim kampanyaları konusunda uzman olan Öykü Ajans'ın yöneticisi Necati Özkan'ın kullandığı dört seçim stratejisi üzerinden yapılmıştır. Bu stratejiler; Necati Özkan'ın seçim kampanyalarında kullandığı ikna et, sevdik, tanıt ve sandığa git olarak belirlenmiştir. Çalışmanın literatür kısmında siyasal iletişim kavramı ve iletişim teknolojilerinin gelişmesi ile birlikte hedef kitlelerine daha hızlı bir şekilde ulaşabilmek isteyen siyasal partiler ve siyasal liderlerin siyasal iletişimde sosyal medya kullanımı incelenmiştir. Çalışmanın araştırma kısmında ise Mansur YAVAŞ'ın 2019 yerel seçimlerinde YouTube üzerinden yürüttüğü kampanyalar; belirlenen dört kategori olan ikna et, sevdik, tanıt ve sandığa git üzerinden analiz edilmiştir. Kampanyaların incelenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Çalışmanın temel bulguları şunlardır: Yavaş, 2019 yerel seçimlerinde YouTube üzerinden yürüttüğü seçim kampanyalarında; eğitim, sağlık, tarım, tasarruf, şeffaflık, ulaşım, engelli, kadın ve çocuklar için yapılacak projeleri ikna etme stratejileri kategorisinde, biz dili, pozitif dil, rozetsiz yönetim, herkese eşit hizmet ve tarafsız yönetimi sevdikme stratejileri kategorisinde, dijital medya kullanımı, reklam filmleri, seçim şarkısı, sloganlar, afişler, saha çalışmaları, esnaf ziyaretleri ve mitingleri tanıtma stratejileri kategorisinde, Ankara İçin El Ele Yürek Yüreğe, Hadi Ankara Sandık Başına Görev Başına ve Bir Şehir Tek Yürek şeklinde belirlenen söylemleri de sandığa götür kategorisi kapsamında halka sunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Siyasal iletişim, siyasal kampanya, youtube, seçim stratejileri, Mansur Yavaş

سؤال الثقافة المواطنة في مواجهة الثقافة الطائفية في واقع العراق الجديد
(دراسة في المسارات والممكنات)

THE QUESTION OF IN THE FACE OF SECTARIAN CULTURE IN THE NEW
REALITY OF IRAQ
(STUDY IN PATHS AND ENABLERS)

Dr. Najm Al-Deen M. Yaseen Reakany

College Of Law & Political Science

University of Duhok – Iraq

د. نجم الدين محي الدين الريكاني
كلية القانون والعلوم السياسية
جامعة دهوك – العراق

Summary:

This paper deals with one of the most prominent problems that Iraq faced after the political transformation that it witnessed in 2003, and within the transitional phase in which it entered after that, and sought to build a political system based on principles and concepts of democracy, which is the problem of the weak cultural environment present and supportive of these endeavors, and the absence of a culture of citizenship which is one of the most important principles and concepts of good governance and democracy. The political environment in which Iraq entered after 2003 indicated the rule of a sectarian culture based on extremism and militancy, and the emergence of hate speech by political forces of all kinds for the purpose of political gain and establishing their interests in governance and its various institutions, which came at the expense of consolidating societal unity and creating national integration in order to build the unifying national identity that contains this plurality and diversity, and thus worked to strengthen sectarian, sectarian and national loyalties, which contributed to the creation of dangerous behaviors and practices on the Iraqi social fabric, which were dominated by the character of hatred towards the other, conflict, exclusion and killing over identity, so that all of this contributed to destabilizing the civil peace And the societal and political instability that Iraq is experiencing at the present time. This paper seeks to shed light on this complex problem, by studying and trying to diagnose its causes, dimensions, effects, and implications for the overall political and societal life in Iraq, and the entry of Iraq into a political and security maze, societal division, and wholesale external interventions.

Key words:

Citizenship Culture, Sectarian Culture, Political culture, Democratic Transition.

المقدمة:

تؤكد معظم أدبيات السياسة والإجتماع السياسي وأبحاث التنمية السياسية، بأن واحدة من أهم شروط نجاح التحول السياسي والبناء الديمقراطي السليم في أي مجتمع من المجتمعات، وخاصة في المجتمعات المركبة والمتنوعة ثقافياً، ومنها العراق بطبيعة الحال، يكمن في مدى وجود بيئة وبنية مجتمعية تتوفر على عناصر (بنيوية) ثقافية واجتماعية وإقتصادية وسياسية، إلى جانب وجود شروط وعوامل (موضوعية)، تعمل معاً على توفير وإنضاج الظروف الملائمة لأحداث عملية تحوّل سياسي نحو تكريس مظاهر الديمقراطية ومبادئها ومفاهيمها وقيمها الأساسية في الحياة الاجتماعية عامة، وفي الحياة السياسية خاصة. وهذا يتطلب ضرورة وجود ثقافة عامة وسياسية تجسد مفهوم المواطنة الحقة (ثقافة المواطنة) التي تعمل على ترسيخ مفاهيم أساسية (كالتقبل بالآخر المختلف والعيش المشترك والهوية الوطنية الجامعة) التي تحتضن كل مكونات المجتمع وتحتكر ولائهم عبر بناء (دولة القانون والمؤسسات والحقوق) المرتكزة على العدالة والمساواة وضمان حقوق كافة هذه المكونات بعيداً عن كل أشكال التمييز والتفرقة والإقصاء.

الكلمات الدالة: الثقافة المواطنة، الثقافة الطائفية، الثقافة السياسية، التحول الديمقراطي.

مشكلة البحث:

تتناول هذه الدراسة واحدة من أبرز المشاكل التي واجهها العراق بعد التحول السياسي الذي شهده عام 2003، وضمن المرحلة الإنتقالية التي دخل فيها بعد ذلك، وسعى لبناء نظام سياسي يرتكز على مبادئ ومفاهيم الديمقراطية، وهي (مشكلة ضعف البيئة الثقافية الحافظة والداعمة لهذه المساعي، وغياب ثقافة المواطنة التي تعد من أهم مبادئ ومفاهيم الحكم الرشيد والصالح والديمقراطية). فالبيئة السياسية التي دخل فيها العراق بعد عام 2003 أشرت إلى سيادة (ثقافة طائفية) ترتكز على التطرف والتشدد وإلى بروز خطاب الكراهية من قبل القوى السياسية على إختلاف أنواعها بغرض الكسب السياسي وتثبيت مصالحها في الحكم ومؤسساته المختلفة، والتي جاءت على حساب ترسيخ الوحدة المجتمعية وخلق الإدماج الوطني من أجل بناء الهوية الوطنية الجامعة الحاضرة لهذا التعدد والتنوع، وعملت بالتالي على تعزيز الولاءات الطائفية والمذهبية والقومية، مما ساهم في خلق سلوكيات وممارسات خطيرة على النسيج الإجتماعي العراقي، غلب عليها طابع الحقد تجاه الآخر والصراع والإقصاء والقتل على الهوية، ليسهم كل ذلك في زعزعة السلم الأهلي والمجتمعي وعدم الإستقرار السياسي الذي يعيشه العراق في الوقت الحاضر.

فهذه الدراسة تسعى إلى إلقاء الضوء على هذه المشكلة المعقدة، عبر دراسة ومحاولة تشخيص أسبابها وأبعادها وآثارها وإنعكاساتها على مجمل الحياة السياسية والمجتمعية في العراق، ودخول العراق في متاهة سياسية وأمنية وإنقسام مجتمعي وتدخلات خارجية بالجملة. وعبر الإجابة عن أسئلة أساسية مثل:

□ ما هي الأسباب الكامنة وراء سيادة مثل هذا الخطاب وهذه الثقافة الطائفية.. سواء ما تعلق منها بالبنية المجتمعية

في العراق عامة أو ما تعلق منها بالبيئة السياسية التي دخل فيها العراق بعد عام 2003 ؟

□ هل بالإمكان خلق ثقافة وطنية عابرة للطائفية في العراق لتحل محل هذه الثقافة الطائفية؟ وما هي أبرز العوامل التي تحد من إمكانية خلق مثل هذه الثقافة؟

□ وأيضاً، ما هي إنعكاسات كل ذلك على مجمل عملية التحول السياسي التي دخل فيها العراق بعد عام 2003، وكيف يمكن معالجة كل ذلك؟

الهدف والأهمية:

يكمّن الهدف الاساسي لهذه الدراسة في إمكانية خلق وتأسيس ثقافة المواطنة، ثقافة السلام والتسامح ونبذ التعصب وإحترام التنوع الديني والثقافي في مواجهة ثقافة الطائفية وخطاب الكراهية والتعصب والتشدد في المجتمع العراقي عامة ولدى النخبة والقوى السياسية الحاكمة خاصة.

وأهمية ذلك جلية بعد الإنسداد في العملية السياسية التي شهدها العراق بعد عام 2003 وفشل القوى السياسية المختلفة في بناء الدولة المرتكزة على أسس ومبادئ القانون ومفاهيم المواطنة والحقوق، فضلاً عن أن العراق يشهد اليوم تحولاً تاريخياً ويمر بفترة إنتقالية جديدة وحاسمة متممة بارتفاع الوعي السياسي والإصرار على إحداث تغيير جذري في المنظومة السياسية وبروز بوادر خطاب سياسي جديد وثقافة عابرة للطائفية والمناطقية عبر مشروع الشباب المنتفض في مختلف ساحات الإعتصام الداعي للإصلاح الشامل كضرورة وليس كحاجة فقط.

منهجية ومداخل البحث النظرية:

لوصول إلى ما نهدف إليه في هذه الدراسة فقد إعتدنا أساساً على منهج التحليل النوعي (Qualitative Method)، الذي يعتمد على الإستقراء وتحليل مضمون البيانات والمعلومات المستقاة من المراجع المختلفة، إلى جانب منهج التحليل الوصفي (Descriptive Method). أما أهم المداخل النظرية المعتمدة في البحث فتتجسد في المدخل البنوي - الوظيفي وفي الأفكار والرؤى التي جاءت بها دراسات وأبحاث المنظور (السوشيو - سياسي) في تفسير مثل هكذا ظواهر ومشاكل.

هيكلية البحث:

للإلمام بكافة محاور البحث فقد تم تقسيمه على العناوين والمحاور التالية: الجزء الأول: يختص بالتأصيل المفاهيمي والنظري للبحث، والذي يقوم بتوضيح المفاهيم الأساسية للبحث، إضافة إلى التأطير النظري والفكري للبحث. الجزء الثاني: يتناول التعريف بواقع البنية الثقافية في العراق بصورة عامة، وفي أهم العوامل المكونة له، وفي طبيعة الثقافة العامة والسياسية السائدة فيه، وتحديداً مظاهر الثقافة الطائفية وخطاب الكراهية مع مؤشرات سيادة هذا الخطاب وهذه الثقافة في واقع العراق الجديد. الجزء الثالث: يختص بتحليل وتقييم إنعكاسات هذه الثقافة على مجمل مسيرة التحول السياسي في العراق خاصة وعلى المجتمع العراقي عامة بعد التغيير ولحد وقتنا الراهن، مع محاولة صياغة خارطة طريق حول تحديد أهم السبل اللازمة لخلق ثقافة بديلة (ثقافة المواطنة) في مواجهة خطاب وثقافة الكراهية والطائفية في العراق. وأخيراً تأتي الخاتمة، التي تتضمن أبرز (الإستنتاجات) التي نتجت عن التحليل في هذه الموضوعة، ومن ثم أهم (التوصيات) التي نراها ضرورية لمعالجة هذه الإشكالية.

KENTSEL ARKEOLOJİ KAVRAMININ TARİHSEL GELİŞİMİ

Müge Savrum-Kortanoğlu

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0002-8578-2720

ÖZET

Kentlerin birçoğunun günümüzdeki görünümü, geçmişinden itibaren barındırdığı kültürel katmanlardan oluşur. Süreç içerisinde modern yaşamla bütünleşen veya kentin ihtiyaçları doğrultusunda gerçekleştirilen gelişme projeleri sonucunda açığa çıkartılan arkeolojik alanlar, kentin ortak belleğini meydana getirirler.

Kentsel arkeoloji kavramının tarihsel gelişimini incelediğimizde; 1840'lerden itibaren Londra'da inşaat faaliyetleri sırasında arkeolojik kalıntılar gün ışığına çıkartılmış, 1870'li yıllarda ise Oslo'daki inşaat çalışmalarında Ortaçağ yerleşimi kalıntılarına ulaşılmıştır. Rusya'nın kuzeybatısındaki Novgorod'da 1932 yılında başlanan kazılar da kentsel arkeoloji çalışmaları kapsamındadır. Oslo ve Londra'daki kazılar, inşaatlar nedeniyle tehdit altında olan arkeolojik kalıntılar için yapıldığından kurtarma kazısı olarak değerlendirilmektedir. Novgorod'daki kazılarda ise kent merkezinin sahip olduğu arkeolojik rezervin, arkeolojik yöntemlerle incelenmesi amaçlanmıştır. Bu durum, kentsel arkeolojinin başlangıcında her iki araştırma metodunun varlığını göstermektedir. Daha sonraki süreçte, İkinci Dünya Savaşı'nın ardından yıkımların gerçekleştiği Avrupa kentlerindeki restorasyon faaliyetlerinde arkeolojik çalışmalar için ihtiyaç doğmuş, kentsel arkeoloji sistemli çalışmalara yaklaşmıştır. Savaş yıkımlarının yoğun olduğu Almanya, Polonya ve Sovyetler Birliği'nin batı kesimlerinde kent arkeolojisi çalışmalarında önemli sonuçlar elde edilmiştir. Savaşın ardından, 1960'lı yıllardan itibaren Avrupa'da kentlerin yeniden düzenlenmesine yönelik çalışmaların arkeolojik dolgulara tahribatı oldukça büyük olmuştur. Tarihi kent merkezlerinde, modern inşaat teknikleri sonucu derine inen temel kazıları, arkeolojik tabakalara büyük zarar vermiştir. Diğer taraftan, arkeolojide daha hızlı kazı ve belgeleme tekniklerinde yaygınlaşma gözlenmiştir. 1970'lerin ikinci yarısından itibaren kentsel arkeolojide yaklaşım, mümkün olduğunca fazla arkeolojik kalıntının belgelenecek kurtarılması olmuştur. Kentsel arkeoloji çalışmaları özellikle İngiltere'de gelişim göstermiş, zarar gören arkeolojik varlıklara duyarlılık artmıştır. Ayrıca Roma, Atina, İstanbul gibi kadim geçmişe sahip kentlerde, gelişen kentin ihtiyaçlarına yönelik gerçekleştirilen projeler, kent arkeolojisinin gelişimine katkı sunmuştur.

Kentsel arkeolojik alanların koruma kullanma kriterlerini belirleyen, gerek Türkiye'de gerekse uluslararası alanda çeşitli ilkeler bulunmaktadır. Bu alanların modern kent yaşamının içine katılarak kentin bir parçası olması yönünde yapılan çalışmalar günümüzde önem kazanan konular arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kentsel arkeoloji, Arkeoloji, Çok katmanlı kent, Arkeolojik miras.

UŞAK İLİNİN, YENİ MEDYANIN GÜCÜ İLE, DÜNYAYA TANITIMINDA “53 AYRI TASARIMCI VE ÜRETİCİ FİRMA İLE 280 FARKLI TASARIMIN ÜRETİLMESİ” PROJESİ

Doç. Müzeyyen Sevtap Aytuğ

Uşak Üniversitesi

0000-0003-2794-7256

ÖZET

Uşak ili Türkiye’de tekstil alanında, çok önemli bir yere sahip, geri dönüşüm kentidir ve dünyanın ikinci en uzun kanyonuna, 17.yy da Avrupa saraylarında bile tercih edilen prestij göstergesi Uşak Halısı ve yine çok tanınmış kilime sahiptir. Uşak’ın tanıtımı için; 11 aylık bir süreç içerisinde, her biri kendi alanında kalitesi ile kendini ispatlamış, 53 firma ve tasarımcısı ile “UŞAK KOLEKSİYONU” adı altında 280 üründen oluşan bir ürün seti oluşturulmuştur. Ürünler genellikle artık kullanılmayacak kadar eskimiş eski halı ve kilim parçalarının yeni tasarımlarla kullanılabilir hale getirilmesi veya mevcut ürünler için yeni ambalajlar tasarlanarak oluşturulmuştur. Bu koleksiyon 15-22 Nisan 2021 tarihleri arasında, Turizm Haftası kapsamında, Uşak Valiliği ve İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü iş birliğinde Uşak Arkeoloji Müzesinde sergilenmiştir. Sergi süresince “Yeni Medya Gücü” kullanılması amacı ile, Uşak Üniversitesi İletişim Fakültesi Yeni Medya Bölümü son sınıf öğrencileri Bitirme Tezi ve 3. Sınıf öğrencilerinin Uygulamalı Girişimcilik dersi kapsamında vize ödevi verilmiştir. “Uşak Koleksiyonu” adı altında instagram ve facebook’da ürünlerin tanıtımları yapılmaya başlanmıştır. Uşak Koleksiyonunda bilhassa geri dönüşüm ürünlerini kullanarak yeni tasarımlarla özellikle günlük yaşamda kullanılacak gastronomi, ev tekstili, giyim, deri ürünler, halı ve kilim ürünleri geliştirilmiştir. Böylece, Uşak ili üretici firmaları ve tasarımcıları, üniversite öğrencileri ile Uşak tanıtımı için ortaklaşa bir projeyi gerçekleştirmişlerdir. Uşak Üniversitesi, bir misyon üniversitesi olarak, sektör-üniversite işbirliğini bu proje ile hayata geçirmiştir. Projede, akademisyenlerin önerileri ile oluşturulan tasarımlar, Uşak E Tipi Kapalı Cezaevi gibi kurumların ürünleri arasına Uşak’ın tanıtımına yönelik ürünlerin de girmesi sağlanmıştır. Koleksiyonun tanıtımı için gerçekleştirilmiş olan sosyal medya paylaşım raporları bu projenin ilk tanıtım adımlarının başarı göstergesidir.

Anahtar Kelimeler : Uşak Koleksiyonu, Uşak Tanıtımı, Yeni Medyada Uşak, Uşak Halısı, Uşak’ta Geri Dönüşüm

REKLAM AJANSLARININ DİJİTAL DÖNÜŞÜM ANALİZİ**Ercan Ulusoy**

İstanbul Ticaret Üniversitesi

0000-0001-6781-5835

ÖZET

Şüphesiz günümüzde internet kullanımı oldukça fazladır. Özellikle gelişen altyapı çözümleri ve teknolojinin mobilizasyonu sağlanmasıyla birlikte internet kullanımı günlük bazda tahmin edilenin de çok üzerinde seyretmektedir. Ülkemizde hemen her bireyin internet kullanıcısı olduğu söylenebilir. İnternet kullanım oranı 2020 yılında 16-74 yaş grubundaki bireylerde %79,0 oldu. Bu oran, bir önceki yıl %75,3'tü. İnternet kullanım oranı cinsiyete göre incelendiğinde; bu oranın erkeklerde %84,7, kadınlarda %73,3 olduğu görüldü. İnternet kullanımının yoğun olması markaların interneti bir reklam unsuru olarak görmelerine yol açmıştır. Markalar, internet kullanıcılarına ulaşmak için reklam bütçelerinde internet reklamlarına da yer ayırmıştır. Birçok markanın internet reklam bütçesi diğer mecralara oranla daha fazla yer tutmaktadır. Bu nedenle reklam ajanslarının dijital dünyaya uygun reklam tasarımları oluşturması gerekmektedir. Markalar hedef kitlelerini alışverişe teşvik etmek amacıyla internetin iletişim diline uygun reklam çalışmaları gerçekleştirmelidir. Bu noktada reklam ajanslarının desteği de yadsınamayacak seviyede önem kazanmıştır. Reklam ajansları da bünyesindeki dijital kadroların sayısını arttırmış ve bu alandaki istihdam sirkülasyonunu doğru yönetmeye yoğunlaşmıştır.

Bu çalışma reklam ajanslarının dijital çözümler üretirken teknolojinin ve dijital dönüşüm trendlerinden hangi oranda yararlandığını incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Türkiye’de reklam sektörünün gelişimi, reklam ajansı türleri ve reklam ajanslarının organizasyonel yapısı incelenecektir. İkinci bölümde ise, Türkiye’de dijital dönüşüm olgusunun gelişimine ve dijital dönüşüm kavramının reklam ajansları üzerindeki yansımalarına yer verilmiştir.

Türkiye’deki reklam ajanslarının dijital dönüşüm seviyelerini ölçmeye yönelik gerçekleştirilen araştırmada bulguların analiz edilerek ve bulgulara ilişkin çıkarım ve değerlendirmeler yapılarak çalışma sonlandırılacaktır. Bu bağlamda reklam ajanslarının dijital dönüşümüne bir bakış gerçekleştirilmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler : Reklamcılık, dijital dönüşüm, reklam ajansı

SOCIAL ENTREPRENEURSHIP: AN INCLUSIVE INNOVATION PROCESS

Dr. Tanushri Purohit
Associate Professor
Amity Business School
Amity University Haryana
Gurugram
India

Abstract

Innovation led social entrepreneurship is the one of the most discussed and deliberated topic in India in the contemporary scenario. Entrepreneurial ventures in India are writing success stories of holistic growth and community development. . The social impact space in India has evolved considerably in the past decades and continues to evolve still. The emergence of social entrepreneurship is to fill the developmental gaps which not-for-profit organizations, for-profit organizations and the state have not been able to do. These gaps we perceive to be the change in quality of life and social enterprises aim to reach to the population at the bottom of the pyramid. The country hold countless opportunities for the social stakeholders to invent countless innovative solutions. The startup ecosystem in India is great and is on a growth trajectory, and offers unlimited freedom which gives flexibility to try new things at low risk by social enterprises. Thus the real meaning of the 'social entrepreneurship' can be conceptualized in the local concept. This paper attempts to travel through the journey of development of social entrepreneurship in India, its growth and transformative relationships it builds in the society.

Keywords: Social entrepreneurship, community development, transformative relationship

COVID-19 SÜRECİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR FİNANSMAN ARAÇLARININ ÜLKE VE ŞİRKETLER AÇISINDAN ÖNEMİ

Hülya Yılmaz

Doğuş Üniversitesi

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-1735-445X>

ÖZET

Günümüzde şirketlerin finansal başarıyı yakalamak için kısa vadeli ve sadece kar odaklı yaklaşımları yeterli olmayıp aynı zamanda çevresel, sosyal ve kurumsal yönetime ilişkin faktörlerin ve bu faktörlere bağlı risklerin ve fırsatların bir bütün olarak yönetildiği kurumsal sürdürülebilirlik yaklaşımına ihtiyaçları vardır. Şirketler bu sürdürülebilirlik yaklaşım anlayışı ile yeşil finansal ürünlere yönelmişlerdir. Sürdürülebilir ve yeşil finansman olgularını betimleyen tanımlar kurumlara ve coğrafyaya göre farklılık gösterebilmektedir. Buna bağlı olarak da kullanılan yeşil finansal ürünler de talep, ihtiyaç ve yerel dinamiklere göre çeşitlilik göstermektedir. Sürdürülebilir küresel kalkınmaya katkı olarak yeşil borçlanma araçları son zamanlarda önemli miktarda artış göstermiştir. Bu çalışmada, yeşil/sürdürülebilir finansman araçlarından sürdürülebilir tahvillerin COVID-19 salgını sürecindeki gelişimleri incelenmiştir.

Günümüzde yeşil/sürdürülebilir finansman araçlarından öne çıkanlar (en çok kullanılanlar) yeşil tahviller, sosyal tahviller ve sürdürülebilir tahvillerdir. **Yeşil tahviller**, doğal kaynak kullanımı, çevresel yönetim, kirlenmeyi önleme (hava, su, toprak atıkları) gibi olumlu çevresel ve/veya iklimsel faydaları bulunan projeleri finanse etmek amacıyla oluşturulmuştur. **Sosyal tahviller** toplumun tüm kesimleri arasında gelir adaletinin sağlanması, toplumda kadının güçlendirilmesi, istihdam artırıcı projeler ve sosyal konut projeleri, eğitim, sağlık tarzı temel hizmetlere erişim projeleri gibi sosyal etkiye odaklanan dezavantajlı nüfus için olumlu sosyal sonuçlar yaratması amaçlanan projelerin finanse edilmesi amacıyla oluşturulmuştur. **Sürdürülebilir tahviller** çevresel ve sosyal etkiyi bir arada desteklemeyi hedefleyen tahvillerdir. Sürdürülebilir tahvillerin gelir kullanım alanları çevre başlığı altında yenilenebilir enerji, temiz ulaşım, emisyonların azaltılması ile enerji ve kaynak verimliliği konuları öne çıkarken sosyal/ekonomik alanda sosyal kapsayıcılığın artırılması, altyapı hizmetlerinin geliştirilmesi ve temel hizmetlere erişim konuları belirgin kullanım olarak ifade edilebilir.

Yeşil, sosyal ve sürdürülebilir tahviller 2006 yılından itibaren dünya genelinde yaklaşık 10.000 adet ihraç edilerek 2020 yılı sonunda sürdürülebilir borç piyasasının hacmi 1,7 trilyon ABD dolarına ulaşmıştır. 2013 yılında 15,4 milyar ABD doları olan tahviller 2019'da 358 milyar ABD dolarına, 2020 yılında ise iki kat artarak 700 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. 2014 yılında 40 milyar ABD doları civarında olan yeşil tahviller 2019 yılında 266,8 milyar ABD doları, 2020 yılında 290,1 milyar ABD doları olmuştur. 2020 yılındaki yeşil tahvillerin yarısından fazlasının Avrupa'da yoğunlaştığı görülmektedir. Ülkeler bazında değerlendirdiğimizde 2020 yılında ABD'nin 51,2 milyar ABD doları (%18) ile öne çıktığı, Almanya'nın 41,8 milyar ABD doları ile ikinci sırada yer aldığı ve Fransa'nın 31,1 milyar ABD doları ile üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Yeşil tahvillerde şirketlerin 2018 yılında yaklaşık %52 olan payı 2020 yılında 119,7 (%41) milyar ABD doları olarak görülmektedir. Yeşil tahvillerde dikkat çeken bir diğer nokta ihraççı sayısı artarken enstrüman sayısının azalması olmuştur. Sosyal tahviller 2019 yılının yaklaşık 10 katı artış göstererek 249 milyon (toplam GSS in %35'ini oluşturmaktadır)

ABD dolarına çıkmıştır. Bu çarpıcı büyüme, büyük ölçüde COVID-19 salgınının etkilerine ve tahvil ihraç edenlerin sağlıkla ilgili ve diğer sosyal endişelerinin artmasına bağlanabilir. Salgın sonrası ihraç edilen ve salgınla ilgili harcamaları destekleyen tahviller büyümeye önemli ölçüde katkıda bulunmuş ve 2020 yılında sosyal tahvillerin %34'ünü oluşturmuştur. Sosyal tahvillerde öne çıkan bölge Asya- Pasifik bölgesi, ülke olarak da %80'lik pay ile Çin olmuştur. Şirketlerin 2020 yılında sosyal tahvillerdeki payı yaklaşık 40 milyar ABD dolarıdır (%16). Sürdürülebilir tahviller 2020 yılında 160 milyar ABD doları ile bir önceki yıla göre %260 artış göstermiştir. Başta Dünya Bankası ve Pfizer olmak üzere büyük uluslararası kuruluşlar ve şirketler 104,1 milyar ABD doları ile birinci sırada yer alırken ABD 10 milyar ABD doları ile ikinci sırada Hollanda 7.8 milyar ABD doları ile üçüncü sırada yer almaktadır. Şirketlerin sürdürülebilir tahvillerdeki payı 25,6 milyar ABD doları (%16) olduğu görülmektedir.

Bu veriler küreselleşmenin getirdiği bazı risklerin üstesinden gelmek için şirketlerin ve hükümetlerin sürdürülebilir finansal araçları kullanma eğilimlerinin arttığını göstermektedir. Üç tahvil içerisinde en çok kullanılan yeşil tahviller 2020 yılında her ne kadar artış göstermiş olsa da 2019 yılında grup içerisindeki toplam payı %75 iken 2020 yılında %41,4'e düşmüştür. Sosyal tahviller 2020 yılında COVID-19 salgını etkisi ile bir önceki yıla göre 10 kat artış göstererek grup içerisindeki payı %35,6'ya çıkmıştır. Sürdürülebilir tahviller ise salgın sürecinde 2.5 kat artış göstermiş ve grup içerisinde payı %23 oranına ulaşmıştır. Bu verilere bakarak COVID-19 gibi küresel sosyal sıkıntıların etkisi ile özellikle sosyal ve sürdürülebilir tahvillerin öne çıktığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Yeşil Tahvil, Sosyal Tahvil, Sürdürülebilir Tahvil